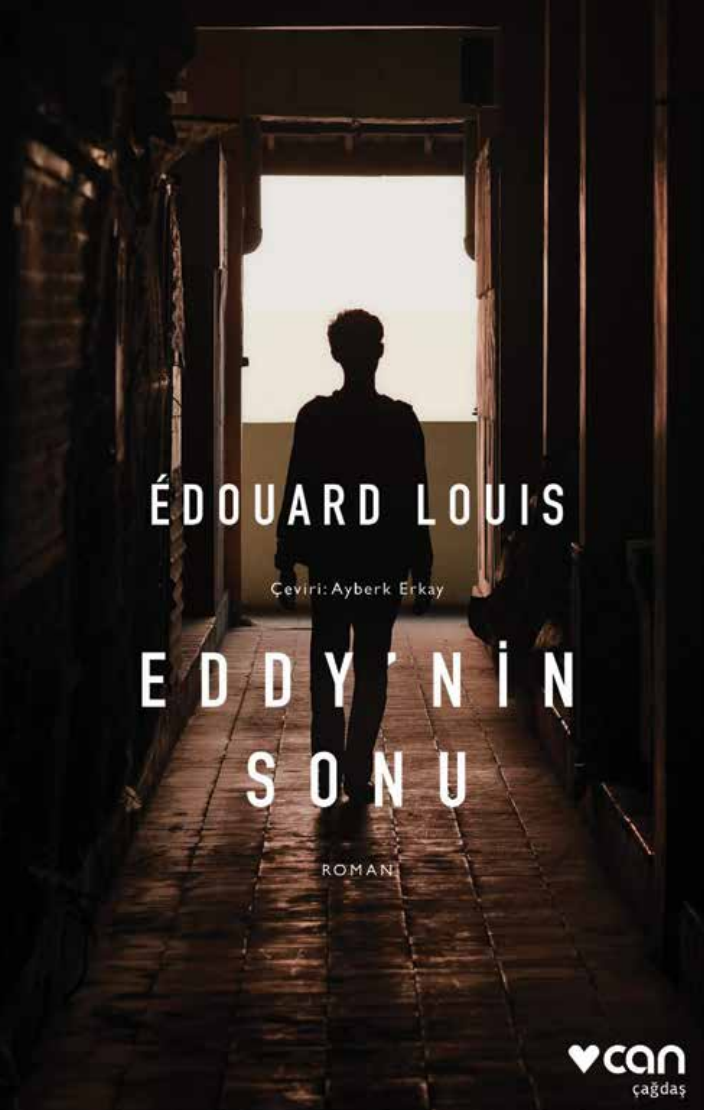

ÉDOUARD LOUIS
Çeviri: Ayberk Erkay
EDDY'NİN SONU
ROMAN
can
çağdaş

1990'ların sonunda, Kuzey Fransa'daki yoksul bir kasabada, işsizlik, alkolizm, ırkçılık ve homofobiyle iç içe büyüyen Eddy Bellegueule'ün tek istediği ailesinin, arkadaşlarının ve kasabalıların gözünde bir delikanlı olmaktır çünkü burada oğlan çocuklarından, kasabadaki yaşam tarzının ürünü olan bir erkeklik tipine uymaları beklenir. Fakat kendini çocukluğundan beri farklı hisseden Eddy, her geçen gün etrafındakiler için sorun teşkil edecektir.

Yirmiden fazla dile çevrilen, toplumsal eşitsizlik, cinsellik ve şiddet üzerine tartışmalara yol açan *Eddy'nin Sonu* dokunaklı, evrensel bir çocukluk ve büyüme hikâyesi. Aynı zamanda cinsel uyanışa ve eril zorbalığa dair çarpıcı bir metin.

"Muazzam bir güç ve sahicilik yüklü."
Annie Ernaux

"*Eddy'nin Sonu* sadece dikkate değer bir etnografi değil, aynı zamanda farklılık ve ergenlik hakkında, birçoğundan çok daha gerçekçi olan büyüleyici bir hikâye."
The New York Times

#fransızedebiyatı #çocukluk #aile #işçisınıfı #şiddet #ataerki #ırkçılık #homofobi

can

canyayinlari.com | f | canyayinlari

roman

ISBN 978-975-07-5320-2

9 789750 751202

ÉDOUARD LOUIS

EDDY'NİN SONU

Can Çağdaş

Eddy'nin Sonu, Édouard Louis
Fransızca aslından çeviren: Ayberk Erkay
En finir avec Eddy Bellegueule
İlk baskı (çeviriye kaynak alınan baskı): Éditions du Seuil, 2014
© 2014, Édouard Louis
© 2021, Can Sanat Yayınları A.Ş.
İlk olarak 2014'te Éditions du Seuil tarafından yayımlanmıştır.
Cet ouvrage a bénéficié du soutien des Programmes d'aide à la publication de l'Institut français.
Bu eser, Institut français kurumunun yayına destek programından yararlanmıştır.
Bu eserin Türkçe yayın hakları The Wylie Agency aracılığıyla satın alınmıştır. Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Mayıs 2021, İstanbul
Bu kitabın 1. baskısı 3 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Cem Alpan
Editör: Şirin Etik
Düzelti: Melis Oflas
Mizanpaj: Atahan Sıralar

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)
Kapak tasarımı: Alper Zeki / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Arı Matbaası
Davutpaşa Cad. Emintaş Kâzım Dinçol San. Sit. No: 81/39,
Topkapı, İstanbul
Sertifika No: 44009

ISBN 978-975-07-5120-2

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.
Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 S9 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33
canyayinlari.com
yayinevi@canyayinlari.com
Sertifika No: 43514

ÉDOUARD LOUIS

EDDY'NİN SONU

ROMAN

Fransızca aslından çeviren

Ayberk Erkay

♥can

Édouard Louis'nin Can Yayınları'ndaki diğer kitabı:

Babamı Kim Öldürdü, 2020

ÉDOUARD LOUIS, 1992 yılında, Fransa'nın kuzeyindeki Amiens şehrinde, işçi sınıfına mensup bir ailede doğdu. Ailesinde üniversiteye giden ilk kişi olarak École Normale Supérieure'e girdi. Daha sonra siyasal bilimler üzerine yüksek lisans yaptı. 2013'te adını Édouard Louis olarak değiştirdi. 2014'te büyük yankı uyandıran otobiyografik romanı *Eddy'nin Sonu*'nu, 2016'da *Histoire de la Violence*'ı (Şiddetin Tarihi) yazdı. Homofobiyi, ırkçılığı, egemenlerin zorbalığını, işçi sınıfını ve sosyal eşitsizliği odağına alan kitapları yirmiden fazla dile çevrildi. Günümüzün en etkili genç yazarlarından biri olarak gösteriliyor.

AYBERK ERKAY, Fransız edebiyatı, çağdaş felsefe ve tiyatro kuramları eğitimi aldıktan sonra akademik ve sanatsal çalışmalarını bu alanlarda sürdürdü. Farklı Batı dillerinden çok sayıda edebî eseri dilimize kazandırdı. Çevirdiği çok sayıda düzyazı ve poetik metin farklı yayınevleri tarafından yayımlandı, oyun çevirilerinden birçoğu sahneye taşındı. Flaubert, Stendhal, Rimbaud, Mallarmé, Apollinaire, Valéry, T.S. Eliot, Aragon, Artaud, Vian, Camus, Céline, Genet, Perec, Koltès gibi Batı edebiyatının farklı türlerinde öncülük etmiş isimlerden yaptığı çevirilerin yanı sıra kıyıda kalmış metinler üzerine yaptığı araştırmalar, yazınsal çalışmalar ve hazırladığı koleksiyonlarla alana katkıda bulundu.

Didier Eribon'a

"Adımın telaffuz edilişi ilk defa bir hiçe karşılık geliyor."

Lol V. Stein'ın Kendinden Geçişi, Marguerite Duras

BİRİNCİ KİTAP

Picardie
(1990'ların sonu – 2000'lerin başı)

Tanışma

Çocukluğuma dair mutlu bir anım yok. Tüm bu yıllar boyunca mutluluk ya da sevinç duygusunu tatmamış olduğumu söylemek istemiyorum. Ama şu var ki acı totaliterdir: Sistemine girmeyen her şeyi yok eder.

Koridorda iki çocuk çıktı karşıma, biri uzun boylu, kızıl saçlı; öbürü kısa boylu, kambur. Uzun boylu, kızıl saçlı olan tükürdü, *Aç lan ağzını.*

Tükürük yüzümden aşağı yavaş yavaş akmaya başladı, irin sarısı, koyu bir balgama benziyordu, kokusu ağır, mide bulandırıcı, yaşlıların ya da hasta insanların boğazlarından öksüre öksüre söktükleri türden. İki oğlanın keskin, tiz kahkahaları, *Suratına bak lan orospu çocuğunun.* Tükürük gözümden aşağı akıyordu, dudağıma yaklaşmıştı, ağzıma girmek üzereydi. Silmeye çalışmadım. Yapabilirdim, kolumun tersini kullanmam yeterdi. Bir saniyenin binde biri, ufak bir hareket, tükürüğü dudağıma değmeden durdurmaya yeterdi ama yapmadım, onları kışkırtmaktan, daha fazla kızdırmaktan korktum.

Bunu yapacaklarını düşünmemiştim. Oysa şiddet yabancı olduğum bir şey değildi, hem de hiç. Küçüklüğümden beri görmeye alışkın olduğum, hafızam el verdiğince hatırladığım şeylerden biri, sarhoş babamın bar çıkışı başka sarhoş adamlarla kavgaya tutuşup adamların ağzını bur-

nunu kırmasıydı. Anneme bakmanın dozunu kaçıran adamlar ve alkolün etkisindeki babamın, *Ne bakıyorsun lan karıma kimsin lan sen şerefsiz* diye patlaması. Annemin onu sakinleştirme çabaları, *Sakin ol canım, sakin ol*, kulak asılmayan ricalar ve sonunda araya giren babamın arkadaşları. Kuralına göre işlerdi her şey, iyi bir arkadaş, *gerçek bir dost* olmak bunu, gözü kapalı kavgaya dalıp babamla öbür adamı, babamın sarhoşluğuna kurban giderek suratı dağılan adamı ayırmayı gerektirirdi. Başka bir anı ve yine babam: Kedilerimizden biri yavrulamış, babam yeni doğmuş yavruları alıp bir süpermarket poşetine koyuyor, sonra da poşeti yere vuruyor, betona, poşetin içi kanla dolup miyavlama sesleri kesilinceye kadar. Bir defasında da bahçedeyiz, domuzların boğazını kesiyor, kan sucuğu yapacak, hayvandan çıkardığı sıcak kanı içiyor (dudakları, çenesi, tişörtü, her taraf kan), *Sonra bir boka benzemez, sıcak sıcak içeceksin gırtlağından*. Hayvanın nefes borusuna dayıyor babam bıçağını, domuzun çığlıkları tüm kasabayı inletiyor.

On yaşındaydım. Okulda yeniydim. Koridorda karşıma çıktıklarında onları tanımıyordum. Adlarını bile bilmiyordum – en fazla iki yüz öğrencisi olan ve herkesin kısa sürede birbirini tanıdığı bu küçük okul binasında sık görülen bir durum değildi bu. Yavaşça yaklaşıyorlardı, gülümsüyorlardı, hiçbir saldırganlık belirtisi göstermiyorlardı, o kadar ki başta tanışmaya geldiklerini sandım. Okulun büyüklerinin benim gibi bir çömezle ne konuşacaklarını sandıysam? Okul bahçesi, dünyanın geri kalanı gibi işlerdi: Büyükler küçüklerle muhatap olmazdı. Annem işçilerden bahsederken de böyle söylerdi: *Bizim gibi küçüklerle işi olmaz büyükbaşların, ayak altında dolanmayalım, yeter onlara*.

Koridorda yanıma gelip kim olduğumu, şu herkesin

konuştuğu *Bellegueule*[1] olup olmadığımı sordular. Sonradan aylar, yıllar boyunca, bıkmadan usanmadan, sürekli içimden tekrar edeceğim soruyu sordular:

O *ibne sen misin?*

Bu sözcükleri söyleyerek, sonsuza dek silinmeyecek bir stigmata kazıdılar bedenime, Yunanların toplum için tehlike arz eden sapkın bireylerin bedenlerine bıçakla ya da kızgın demirle kazıdıkları şu işaretlerden. Çıkarması mümkün değildi artık. Şaşkınlıktan kalmıştım olduğum yerde, ilk defa duyduğum bir şey değildi oysa. İnsan hakaret duymaya asla alışamıyor.

Bir güçsüzlük, denge kaybı hissi. Gülümsedim – kafamın içinde *ibne* sözcüğü yankılanıyordu, patlıyordu, kalp atışımın ritmiyle çarpıyordu.

Çelimsiz bir çocuktum, kendimi korumayı beceremeyeceğimi, elimi bile kaldıramayacağımı hesap etmiş olmalılar. O yaşlarda *İskelet* derdi annemle babam bana sürekli, babam durmadan aynı şakaları yapardı, *Şunu bağlayalım da uçmasın bir yere.* Kasabada kilolu olmak değer gören bir nitelikti. Babamla iki erkek kardeşim aşırı şişmandı, ailemdeki çoğu kadın da öyle, hep aynı şey söylenirdi, *Açlıktan ölelim mi canım, atın ölümü arpadan olsun.*

(Ertesi yıl, ailemin sürekli şakayla karışık laf sokmasından bıkıp kilo almayı kafaya koydum. Okul çıkışı teyzemden aldığım parayla –annemle babamın bana verecek parası yoktu– bir sürü cips alıyor, kıtlıktan çıkmış gibi hepsini yiyordum. O güne kadar annemin yaptığı fazla yağlı yemekleri, sırf babama ve erkek kardeşlerime benzeme korkusu yüzünden geri çeviren ben –kadına bıkkınlık gelirdi: *Aman yeme, çatlar ölürsün*– birden ne

1. Adını Édouard Louis olarak değiştirmeden önce, nadir rastlanan ve ileride değineceği üzere fazlasıyla dikkat çeken, çoğu zaman alay konusu olan bir aile adı taşıyan yazarın soyadı *Bellegueule* Türkçede "güzel surat" olarak karşılanabilir. (Ç.N.)

bulsa yiyen birine dönüşmüştüm, kümelenerek koca koca tarlaları yok eden böceklere benziyordum. Bir yılda yirmi küsur kilo aldım.)

Önce parmaklarının ucuyla dürttüler, fazla vahşileşmeden, hâlâ gülüyorlardı, tükürük hâlâ suratımdaydı, sonra giderek kahkahaya dönüştü gülüşleri, kafamı koridorun duvarına vurmaya başladılar. Hiçbir şey demiyordum. Biri kollarımdan tutarken öbürü tekme atıyordu, artık daha az gülüyordu, işini ciddiye almaya başlamıştı, yüzündeki odaklanma, öfke ve nefret ifadesi giderek belirginleşiyordu. Hatırlıyorum: karnıma inen tekmeler, kafamla tuğla duvarın çarpışmasından doğan acı. İnsan bunu, acıyı, yaralanan, kanayan bedenin çektiği acıyı düşünmüyor esasında. Aklına önce –yani böyle bir manzarayla karşılaşınca demek istiyorum, dışarıdan bir bakışla– aşağılanma, anlam veremezlik, korku geliyor, acının kendisi değil.

Karnıma yediğim tekmeler soluğumu kesiyordu, nefes alamıyordum. İçime oksijen girsin diye ağzımı açabildiğim kadar açıyor, göğsümü şişiriyordum ama bir türlü hava girmiyordu; ciğerlerim birden usareyle, kurşunla dolmuştu sanki. Aniden ağırlaşmışlardı. Bedenim titriyordu, artık bana ait değilmiş gibi geliyordu, irademe boyun eğmiyordu. Kendini zihnin hükmünden kurtarmış ya da zihin tarafından kaderine terk edilmiş yaşlı bir beden gibiydi, ona itaat etmeyi reddediyordu. Yüke dönüşmüş bir beden.

Suratım oksijensizlikten kızardıkça gülüyorlardı (alt sınıfların doğal tepkisi, her şeye rağmen gülmeyi seven yoksul insanların basitliği, *yaşamayı bilenlerin*). Gözlerime istemsiz yaşlar doluyor, görüşüm bulanıyordu, insanın boğazına tükürük ya da yiyecek bir şey kaçtığı zaman olduğu gibi. Gözlerimin yaşla dolmasına boğulmamın sebep olduğunu anlamıyorlardı, ağladığımı sanıyorlardı. İyice sinirlerini bozuyordum.

Yanıma sokuldukça soluklarını hissediyordum, ekşimiş süt, hayvan leşi kokusu. Muhtemelen hiç fırçalanmamış dişler, benimkiler gibi. Kasabadaki anneler çocuklarının diş sağlığını pek umursamazdı. Dişçiye gitmek çok pahalıydı ve parasızlık er ya da geç, yapılması gereken bir seçime dönüşürdü. *Neticede daha önemli şeyler var hayatta* derdi anneler. Ailemin, ait olduğum toplumsal sınıfın bu ihmalinin bedelini hâlâ korkunç ağrılarla, uykusuz gecelerle ödüyorum. Aradan yıllar geçtikten sonra Paris'e, École Normale'e geldiğimde arkadaşlarımdan aynı soruyu duyacaktım: *Ailen seni neden hiç diş hekimine götürmedi.* İmdada yetişen yalanlar. Annemle babam kendilerini bohem yaşama biraz fazla kaptırmış, entelektüel insanlardı, iyi bir edebiyat eğitimi almama o kadar özen gösteriyorlardı ki maalesef arada sağlığımı ihmal ettikleri oldu.

Uzun boylu kızıl saçlıyla kısa boylu kambur koridorda bağırıyorlardı. Küfürlerin peşinden tekmeler ve benim sessizliğim geliyordu, daima. *İbne, nonoş, top, götveren, yumuşak, tekerlek, göt oğlanı, dönme, parlak, götoş, yuvarlak, kırık, topaç, homo* ya da *eşcinsel, gey*. Bazen merdivende karşılaşırdık ya da başka bir yerde, bahçenin ortasında, öğrencilerle dolu bir yerde. Herkesin gözü önünde bana vurmazlardı, o kadar aptal değillerdi, okuldan atılmaya varabilirdi sonu. Böyle durumlarda bir küfürle geçiştirmek yeterdi onlara, sadece bir *ibne* (ya da başka bir şey). Kimse dönüp bakmazdı ama herkes duyardı. Herkesin duyduğunu biliyorum çünkü tüm çocukların o an bahçede ya da sonradan koridorda suratlarında beliren o hoşnut gülümseyişleri hatırlıyorum, uzun boylu kızıl saçlıyla kısa boylu kamburun adaleti sağladığını görmenin, kendileri dile getirmeseler de düşündüklerini ve yanımdan geçerken fısıldamakla yetindiklerini açık açık duymanın mutluluğu, *Bak bak, Bellegueule bu işte, ibne.*

Babam

Gelelim babama. Yıl 1967, doğduğu yıl, o zamanlar kasabanın kadınları hastaneye gitmiyor, evde doğum yapıyorlar. Annesi onu toz, kedi köpek tüyü, kapıda çıkarılmayan çamurlu ayakkabıların pisliğiyle kaplı bir kanepenin üzerinde dünyaya getirmiş. Bugün hâlâ kullanılan bir sürü *toprak yol* vardır kasabada, artık normal yollar da var tabii ama o zamanın yolları toprak ya da taşmış, tarlalar boyunca uzanan, çocukların oyun oynamaya gittiği asfaltsız yollar, yağmur yağdığında kum bataklarına dönüşen toprak kaldırımlar.

Ortaokula başlamadan önce, haftada birkaç defa bu *toprak yollara* bisiklete binmeye giderdim. Jantın arasına karton sıkıştırırdım, pedalı çevirince motosiklet gibi ses çıkarırdı bisikletim.

Babamın babası çok içki içermiş, pastis, şarap, kasabadaki erkeklerin çoğu gibi beş litrelik fıçılardan alırmış. İçkisini aldığı bakkal aynı zamanda kasabanın barı, tütüncüsü ve ekmek büfesi olarak hizmet veriyormuş. Saat kaç olursa olsun alışveriş yapmak mümkünmüş, sahibinin kapısını çalmak yeterliymiş. İstediğinizi verirlermiş.

Babası çok içki içer, sarhoş oldu mu annesini dövermiş: Sonra birden ona döner, hakaret etmeye başlarmış, eline geçeni –sandalye dahil– suratına fırlatır, onu döver-

miş. Babamsa, daha küçücük, o sıska çocuk bedenine hapsolmuş halde, âcizlik içinde onları izlermiş. Nefretini sessizce biriktirirmiş.

Bunların hiçbirini o anlatmazdı bana. Babam konuşmazdı, en azından böyle şeylerden. Bu vazifeyi annem üstlenmişti, kadın olarak görevi buydu.

Bir sabah –babam beş yaşındaymış– babası haber vermeden çekip gitmiş, dönmemek üzere. Bunu büyükannem anlatmıştı bana, o da annem gibi aile hikâyelerini aktarırdı (tabii ki, kadın olarak görevi). Geçen yılların ardından gülerdi bunu anlatırken, mutluydu artık, nihayet kurtulmuştu kocasından. *Bir sabah çıktı yine fabrikaya gidiyorum diye, akşam yemeğine dönmedi, bekledik durduk.* Fabrikada işçiydi, eve para getiren oydu ve ortadan kaybolunca aile parasız kalmıştı, evde altı ya da yedi çocuk, karınlarını zor doyurur olmuşlardı.

Babam hiç unutmamıştı bunu, yanımda bile söylerdi, *Terk edip gitti bizi orospu çocuğu, annemi beş parasız ortada bıraktı, amına koyduğumun evladı.*

Babamın babası otuz beş yıl sonra öldü ve biz o gün ailece salonda, televizyonun karşısındaydık.

Babama kız kardeşinden ya da *pederinin* vefat ettiği düşkünler yurdundan telefon geldi. Telefondaki her kimse ona dedi ki, *Baban –Babanız– bu sabah hayatını kaybetti, kanserdi zaten, kaza geçirip kalçasını kırdı bir de, yara iyileşmedi bir türlü, her şeyi denedik ama maalesef kurtaramadık.* Dal kesmek için bir ağacın tepesine çıkmış, sonra da oturduğu dalı kesmiş. Telefondaki kişinin bu cümleyi sarf etmesiyle annemle babam öyle bir gülmeye başlamışlardı ki nefesleri kesilmişti, *Oturduğu dalı kesmiş geri zekâlı, aptal herifin yaptığına bak.* Bir kaza ve kırık bir kalça. Haberi duyan babam sevinçten deliye dönmüştü, *Geberdi gitti pislik sonunda*, dedi anneme.

Sonra da: *Gidip içecek bir şeyler alacağım, bunu kutlamamız lazım*. Birkaç gün sonra kırkıncı yaşını kutlayacaktı ve onu hiç bu kadar mutlu görmemiştim, birkaç gün arayla kutlanacak iki büyük olay olduğunu söylüyordu, *dibine vurmalık* iki büyük olay. Geceyi onların yanında geçirdim, olan bitene anlam veremeden anne babasının tepkilerini kopyalayan bir çocuk gibi gülüp duruyordum (annemin ağladığı günler de –niye yaptığımı bilmeden– onu taklit eder, ağlardım). Babam bana kolayla, bayıldığım küçük tuzlu krakerlerden bile getirdi dönüşte. Babasının ölüm haberi geldiğinden beri gülüyordu ama aslında sessizce acı mı çekiyordu hiç bilemedim, insan suratına tükürüldüğünde bile gülebiliyordu neticede, bu da ona mı benziyordu acaba?

Babam okulu çok küçük yaşta bırakmıştı. Komşu kasabalardaki dans gecelerini ve sonunda mutlaka çıkan kavgaları, mobiletle –*mopet* deniyordu kasabada– gidilen göletlerde balık tutarak geçirilen günleri, mobileti daha güçlü, daha hızlı hale getirmek için onu modifiye etmeye, *bebeğini süslemeye* ayrılan gündüzleri tercih etmişti. Okula gitse de değişen bir şey olmuyordu gerçi, öğretmenlere saygısızlık, hakaret ve devamsızlık gibi sebeplerle ceza alıp kovuluyordu.

Kavga gürültü hiç düşmezdi dilinden, *On beş-on altı yaşımda sert delikanlıydım, okulda ya da danslarda falan kavga nerede biz orada, arkadaşlarla birlikte paso dayak yerdik. Sikimize taktığımız yoktu ki bir şeyi, bize eğlence olsun yeter, o zamanlar başka tabii, fabrikadan kovacaklarmış misal, kovsunlar lan, çok da sikimde, başka fabrika mı yok, sabaha başlarsın başka yerde, şimdi işler değişti tabii.*

Dediği gibi de lisede mesleki eğitimini yarıda bırakmış, babası, büyükbabası ve büyükbabasının babası gibi,

kasabadaki pirinç parçalar üreten fabrikada işçi olarak çalışmaya başlamıştı.

Dillerden hiç düşmeyen eril değerlerin ete kemiğe büründüğü kasaba delikanlıları okul disiplinine boyun eğmeyi reddediyorlardı ve bir delikanlı olmak onun için de önemliydi. Erkek kardeşlerim ya da kuzenlerimden birinden *delikanlı* diye bahsedecek olduğunda, sesindeki hayranlığı hemen sezerdim.

Annem bir gün ona hamile olduğunu açıkladı. Doksanlı yılların başıydı. Bir erkek çocuk dünyaya getirecekti, beni, ilk çocuklarını. Annemin ilk evliliğinden iki çocuğu daha vardı, ağabeyim ve ablam. Sirozdan ölen ve öldükten birkaç gün sonra bedeni tümden çürümeye yüz tutmuş, solucanlara mesken olmuş halde yerde bulunan–mumsu bir yapıya ve sarımtırak bir renge bürünen suratının tam ortasında, golf topu büyüklüğünde bir deliğe dönüşmüş olan paramparça yanağının altından kurtçukların oynaştığı damak kemikleri görünüyormuş– alkolik ilk kocasından yaptığı çocuklar. Babam çok sevinmişti bu habere. Kasabada sadece delikanlı olmak değil, delikanlı çocuklar yetiştirmek de önemliydi. Bir baba, eril değerlerini aktarmakla yükümlü olduğu oğulları vasıtasıyla kendi eril kimliğini de güçlendirmiş oluyordu ve babam da bunu yapacaktı işte, benden bir delikanlı yaratacaktı, bundan böyle onun erkeklik onuru söz konusuydu. Televizyonda izlediği (her an, her koşulda mutlaka televizyon) Amerikan dizileri yüzünden adımı Eddy koymaya karar vermişti. Bana aktaracağı soyadımız – Bellegueule– ve bu soyadın yüklendiği bütün bir geçmişle adım Eddy Bellegueule olacaktı. Bir delikanlı adı.

Tavırlar

Babamın hayallerini yıkıp umutlarını söndürmeyi çok çabuk başardım. Sorun, dünyaya geldikten birkaç ay sonra teşhis edildi. Böyle doğmuştum anlaşılan, kimsenin buna neyin sebep olduğuna, yaratılışımın kökenine dair fikri yoktu, beni daha doğduğum andan itibaren ele geçiren, kendi bedenimin tutsağı haline getiren bu meçhul gücün nereden geldiği bilinmiyordu. Dil öğrenip kendimi ifade etmeye başlamamla, sesimde kadınsı vurguların belirmesi bir olmuştu. Öbür oğlanların sesinden daha ince çıkıyordu sesim. Konuşmaya başlayınca elime koluma sahip olamıyordum, bir türlü sabit tutamadığım bileklerim ağzımı her açtığımda eğilip bükülüyor, ellerim havada birbirine dolanıyordu.

Annemle babam buna *oynaşma* diyordu. *Kes oynaşmayı*, diye kızıyorlardı. *Bu Eddy neden kız gibi davranıyor*, diye soruyorlardı kendilerine. Kızgınlığın peşinden emirler geliyordu: *Bir rahat dur, deli karılar gibi oynatıp durma elini kolunu*. Kadınsı davranmaktan yana bir seçim yaptığımı, bunun onların canını sıkmak için tasarladığım kendime yönelik bir estetik proje olduğunu düşünüyorlardı.

Oysa her neysem, niye böyle olduğumu ben de bilmiyordum. Bu tavırların hükmüne girmiş, onlara boyun eğmiştim. O ince sesle konuşmayı ben seçmiyordum. Yü-

rüyüşümü ben seçmiyordum, yürürken kalçamın sağa sola oynamasını ben seçmiyordum –ama duyuyordum, hep duyuyordum söylendiğini– o tiz çığlıkları atmayı ben seçmiyordum, ben atmıyordum o çığlıkları, şaşırdığım, heyecanlandığım ya da korktuğum zaman ağzımdan –sözcüğün gerçek anlamıyla– kaçıyorlardı.

O sıralar sürekli çocukların odasına giderdim kimseye çaktırmadan, odanın lambası olmadığı için günün her saati karanlıktı (odaya düzgün bir lamba alacak paramız yoktu, tepeye bir avize, bir ampul bile takamıyorduk, içeride sadece bir masa lambası vardı).

Ablamın giysilerini yürütüp kendi başıma defile yapardım bu odada, deneyebileceğim ne varsa hepsini geçirirdim üzerime: kısa etekler, uzun etekler, puantiyeli etekler, çizgili etekler, dar, dekolteli, eskimiş, delinmiş tişörtler, dantelli sutyenler, dolgulu sutyenler.

Tek seyircisi olduğum bu gösteriler, izlediğim en güzel gösterilermiş gibi gelirdi bana. Kendimi o kadar güzel bulurdum ki sevinçten ağlardım. Kalbim o kadar hızlı çarpmaya başlardı ki yerinden çıkmasından korkardım.

Defilenin sarhoşluğu geçince, nefes nefese kalmış halde, kendimi birden aptal gibi hissetmeye başlardım, giydiğim kız giysileri beni kirletmiş gibi gelirdi, o yüzden aptal hissetmekle kalsam yine iyi, iğrenirdim kendimden, beni kılık değiştirmeye iten bu deliliğe anlam veremezdim, alkolün etkisiyle utanç verici hareketlerin yapıldığı, ertesi sabah ayılınca acılı ve utanç verici hatıraların pişmanlığıyla yüzleşilmesi gereken günlere benzerdi. İçimden giydiklerimi kesip parçalamak, yakmak, kimsenin bulamayacağı bir yere gömmek gelirdi.

Zevklerim de yine kendiliğinden, yine neden olduğunu bilmeden ve anlamadan, kadınsı zevklere yönelmişti. Erkek kardeşlerim (hatta bir noktaya kadar kız

kardeşlerim bile) bilgisayar oyunlarıyla, rap müzikle ve futbolla yatıp kalkarken, ben tiyatrodan, kadın pop şarkıcılarından ve oyuncak bebeklerden hoşlanıyordum.

Babamın bakışlarındaki kaygı ben büyüdükçe artıyordu, korkunun onu giderek esir aldığını görüyordum, kendi elleriyle yarattığı ve anormalliğini her geçen gün daha fazla ispat eden bu canavar karşısındaki âcizliğini hissediyordum. Annemse durumun çoktan kendisini aştığına kanaat getirmiş, hiç uzatmadan pes etmişti sanki. Günün birinde masanın üzerine bir not bırakıp evi terk edeceğini düşünüyordum, artık dayanamadığını, bunu, benim gibi bir oğlu olmasını istemediğini, bu hayatı yaşamaya hazır olmadığını ve her şeyi terk etme hakkını kullandığını bildirip gidecekti. Bazı günlerse annemle babamın beni bir yolun sonuna ya da bir ormanın dibine götürüp orada bırakacaklarını düşünürdüm, tek başıma, hayvanlara yaptıkları gibi (bunu yapmayacaklarını biliyordum elbette, o kadar da değildi, o kadar ileri gitmezlerdi ama yine de aklıma geliyordu).

Kavrayış sınırlarını aşan bu yaratık karşısında eli ayağına dolanan annemle babam beni doğru yola döndürmek için canla başla uğraşıyorlardı. Sinirlenip, *Yok, kafasında sorun var bunun, tahtası eksik* diyorlardı bana. Çoğu zaman *prenses* diye sesleniyorlardı ve bu *prenses*, onlara göre uzak ara en ağır, tiksintiyi en net ifade eden hakaretti –söylerken kullandıkları tondan anlaşılıyordu bu–, *geri zekâlı* ya da *sersem* onun yanına bile yaklaşamazdı. En önemli değerleri eril değerlerin teşkil ettiği bu dünyada annem bile kendisinden bahsederken, *Taşaklı kadınım oğlum ben, bulaşmayacaksın bana* derdi.

Babam futbolun beni sertleştireceğini düşünüyordu; gençliğinde kendisi, şimdi de kuzenlerim ve erkek

kardeşlerim gibi futbol oynamamı teklif etmişti. Karşı çıkıp direnmiştim: Daha o yaşta bile dans etmek istiyordum ben, ablam gibi, o dans ediyordu. Kendimi sahnede hayal ediyordum, üzerimde her yanımı saran pullu giysiler, karşımda beni alkışlayan seyirciler ve onları selamlayan ben, gurur ve ter içinde – ama böyle bir düş kurmanın büyük bir utanç anlamına geldiğini bildiğim için bundan kimseye bahsetmemiştim. Bizim kasabadan Maxime diye bir çocuk dans ediyordu, buna onu ailesi zorluyordu üstelik, kimse de bilmiyordu bunu neden yaptıklarını ama sonuçta bütün kasaba çocukla dalga geçer olmuştu. Adı *dansöze* çıkmıştı.

Babam adeta yalvarıyordu, *Bir dene en azından, bak bedava nasılsa, kuzenin de gidiyor, kasabadan arkadaşların da orada, takılırsınız beraber. Bir dene. Lütfen bir dene.*

Bir defalığına gitmeye razı oldum sonunda, mutlu olsun diye değil tabii, sonradan başıma gelebilecek misillemelerden korktuğum için.

Antrenmana gittim, sonra da eve döndüm ama herkesten önce döndüm çünkü antrenmandan sonra üstümüzü değiştirmek için soyunma odasına gitmemiz gerekiyordu ve o gün beni dehşete sürükleyip içime korku salan bir gerçeği, duşların ortak olduğunu öğrenmiştim (bunu daha önce de akıl edebilirdim tabii, herkesin bildiği bir şey). Eve döndüm ve babama devam edemeyeceğimi söyledim, *Ben gitmeyeceğim ya, sevmiyorum futbolu, bana göre değil.* Önce biraz ısrar edip sonunda umudunu yitirdi.

Babamla bara giderken yolda futbol kulübünün başkanıyla, *Pipo* lakaplı adamla karşılaştık. *Pipo* insanların şaşırdıkları zaman yaptığı gibi bir kaşını havaya kaldırarak babama, *Senin oğlan niye gelmiyor* diye sordu. Babamın gözlerini yere devirip yalan söylediğini gördüm, *Hasta oldu da ondan.* Anne babasını başkalarının karşısında utanırken gören bir çocuğun her zerresine yayılan o izah edi-

lemez duygu sardı içimi, sanki dünya bir saniyede yerle bir olmuş, bütün anlamını yitirmişti. *Pipo*'nun ona inanmadığını anlamıştı, toparlamaya çalıştı: *Ya biliyorsun bunun huyu bir acayip, değişik bir çocuk Eddy, değişik de değil de, biraz tuhaf, otursun bütün gün televizyon seyretsin, bir tek ondan hoşlanıyor.* Üzgün bir ifadeyle, kaçak bakışlarla itiraf etti sonunda: *Sevmiyor işte futbolu, ne yapayım.*

Kendi evimde değilse bile büyüdüğüm, yaklaşık bin kişinin yaşadığı kuzey kasabasında sevilen bir çocuktum. Taşrada geçen bir çocukluğa dair akla gelebilecek hemen her şey bizim kasabada da vardı ve hoşuma giden şeylerdi bunlar: ormanda uzun gezintiler, yine ormanda inşa ettiğimiz ağaç evler, şöminede yanan ateş, çiftlikten taze taze gelen sıcak süt, mısır tarlalarında saklambaç, dar sokaklara çöken sessizlik, şeker dağıtan yaşlı kadın, bütün bahçelerde elma, erik, armut ağaçları, sonbahardaki renk cümbüşü, kaldırımları kaplayan yapraklar, bu yaprak dağlarına sokulan ayaklar, yine aynı dönemde, sonbaharda dökülen kestaneler ve yaptığımız kestane savaşları. Kestaneler çok can yakardı, eve her tarafım morarmış dönerdim ama hiç şikâyet etmezdim bu halimden. Annem derdi ki: *Sen mi daha fazla morarttın, onlar mı? Kim kazandı öyle anlaşılır.*

Bellegueule'lerin oğlan da değişik bir çocuk gibi laflar duymaya ya da konuştuğum insanların suratında alaycı gülümsemelerin belirdiğini görmeye alışkındım. Öte yandan kasabanın acayip, efemine çocuğu olarak tatlı bir merak da uyandırıyordum insanlarda, bu da bir tür koruma sağlıyordu bana, tıpkı Martinikli komşum Jordan gibi, o da bizim o civardaki tek siyahtı, kilometrelerce mesafedeki tek siyah, *Siyahları sevmem bilirsin, ülke doldu ağzına kadar, her yerde sorun çıkaran da bunlar, memleketlerinde savaştıkları yetmiyor, geliyor burada arabaları*

yakıyorlar ama sen başkasın tabii Jordan, sen iyisin bak, onlara benzemiyorsun, seni seviyoruz derlerdi ona.

Kasabanın kadınları annemi kutlardı, *senin oğlan Eddy ne terbiyeli çocuk öyle, hiç benzemiyor öbürlerine, aman benzemesin de zaten.* Annemin koltukları kabarır, gelir o da beni kutlardı.

Okulda

Servisle gidebileceğim en yakın okul, kasabaya on beş kilometre uzaklıkta, insanın aklına üst üste binmiş, dip dibe girmiş evlerle dolu kuzey kasabalarını ve işçi sınıfı manzaralarını getiren (tabii orada olmayan, orada yaşamayan birinin aklına demek istiyorum, yoksa kuzeyli işçilerin, babamın, amcamın, halamın, bu insanların aklına bir şey getirdiği yoktu. Olsa olsa rutinden duyulan tiksintiye, iyi ihtimalle de kayıtsız bir karamsarlığa sebep olabilirlerdi), dış cephesi çelik kaplama, kırmızı tuğlalı büyük bir binaydı. O evler, o kırmızımsı büyük binalar, baş döndürücü bacaları hiç durmadan, kesif, ağır, parlak beyaz bir duman tüküren o sert fabrikalar. Okulla fabrikayı birbirinden ayırmanın imkânı yoktu zira aralarında birkaç adım mesafe vardı. Çocukların çoğu, özellikle de delikanlılar, okul biter bitmez fabrikada işe girerlerdi. Aynı kırmızı tuğlalarla, aynı çelik levhalarla, beraber büyüdükleri aynı insanlarla orada tekrar buluşurlardı.

Bir gün annem, gerçeği tüm çıplaklığıyla önüme serdi. Anlamıyordum, beş ya da altı yaşındaydım ve bir çocuğun soru soruşundaki o saflıkla, bir yetişkini –ne zamandır lüzumsuz görünen ama başından beri temelde yatan– bazı soruları unutuşun derinliklerinden çıkarmak zorunda bırakan acımasızlıkla ona sordum.

Anne, fabrikalar geceleri duruyor mu, onlar da uyuyor mu?

Hayır, fabrikalar uyumaz. Hiç uyumaz onlar. Babanla ağabeyin bazen o yüzden gidiyorlar geceleri fabrikaya, durmasın, uyumasın diye.

Büyüyünce ben de mi gitmek zorunda kalacağım geceleri fabrikaya?

Evet.

Okulda her şey değişti. Kendimi tanımadığım insanların ortasında buldum. Farklılığım, kız gibi konuşuyor olmam, yürüme biçimim, duruşum, her şeyim onlara, okulun delikanlılarını şekillendirmiş olan değerlerin sorgulanmasına yol açıyordu. Bir gün bahçede Maxime, başka bir Maxime bu, benden orada, önünde, yanındaki oğlanların önünde koşmamı istedi. Onlara az sonra güleceklerine dair yemin ederek dedi ki, *İzleyin şimdi nasıl karı gibi koşuyor*. Ben başta reddedince seçeneğim olmadığını, dediğini yapmayacak olursam bunun bedelini ödeyeceğimi söyledi, *Yapmazsan suratını dağıtırım*. Önlerinde koştum, aşağılanmış hissediyordum, ağlamak istiyordum, bacaklarım sanki yüz kilo çekiyor, her adımda son adımımı atıyormuşum gibi geliyordu, bacaklarım o kadar ağırlaşmıştı ki sanki dalgalı bir denizde akıntıya karşı koşmaya çalışıyordum. Güldüler.

Binaya ayak bastığım ilk günden itibaren her gün bahçeye çıkıyor, öbür çocuklarla yakınlaşmak için boş boş dolanıp duruyordum. Kimse benimle konuşmak istemiyordu. Stigmata bulaşıcıydı. *İbne*nin arkadaşı olmak iyi bir fikir değildi.

Boş boş dolanırken boş boş dolandığımı belli etmemeye çalışıyor, hayalî hedefime doğru kararlı adımlarla yürüyor, gitmem gereken bir yer varmış izlenimi veriyor

ve tüm bunları o kadar iyi yapıyordum ki gören birinin bana uygulanan tecridin farkına varmasına imkân yoktu.

Öte yandan sonsuza kadar böyle boş boş dolanamayacağımı da biliyordum. Kütüphaneye giden koridoru sığınak yapmıştım kendime, kimsenin gelip geçmediği bir yerdi, oraya gün geçtikçe daha sık gider oldum, bir süre sonraysa her gün, istisnasız. İçimde sürekli birilerine yakalanma korkusuyla, tek başıma teneffüsün bitmesini bekliyor, birisi geçecek oldu mu hemen çantamı karıştırıyor, içinde bir şey arıyormuş gibi yapıyordum, sırf meşgul olduğumu sansın, o mekânı çok geçmeden terk edeceğime inansın diye.

Koridorda iki çocuk çıktı karşıma, biri uzun boylu, kızıl saçlı; öbürü kısa boylu, kambur. Uzun boylu, kızıl saçlı olan tükürdü, *Aç lan ağzını.*

Acı

Onlar da geldiler. Nöbetçi öğretmene yakalanmayacaklarını bildikleri, beni bulacaklarından emin oldukları bu mekânın ıssızlığını seviyorlardı. Her gün orada bekliyorlardı beni. Her gün gidiyordum, bir randevuya gider gibi, sessiz bir anlaşma. Onlarla yüzleşmek için gitmiyordum oraya. Beni o –beyaz boyası soyulmuş, hastanelerde ve belediye binalarında kullanılan sanayi tipi temizlik ürünlerinin kokusu sinmiş, kısa– koridora girmeye iten ne cesaret ne de bir tür meydan okumaydı.

Şuydu sadece: Orada kimse bizi göremezdi, kimsenin haberi olmazdı. Dayağı başka bir yerde, bahçede, başkalarının gözü önünde yemekten bir şekilde kaçınmam gerekiyordu, öbür çocukların gözünde dayak yiyen biri olmamaya mecburdum. Yoksa şüpheleri doğrulanmış olurdu: *Bellegueule dayak yediğine göre ibneymiş* (ya da tam tersi, aynı şey). Mutlu çocuk imajı vermeyi tercih ediyordum. Sessizliği en büyük müttefikim ve bir anlamda, bu şiddetin suç ortağı bellemiştim (ve şimdi, yıllar sonra, *suç ortaklığı* sözcüğünün ne anlama geldiğini, suça ortak olmayı, fiili katılımdan, masumiyetten, aldırmazlıktan, korkudan ayıran sınırları düşünüp duruyorum).

Koridorda yaklaştıklarını duyardım, tıpkı –günün birinde annem anlatmıştı, doğru mu söylüyordu bilmi-

yorum– sahibinin adımlarını bin insanın arasından, bir insanın hayal bile edemeyeceği mesafeden ayırabilen bir köpek gibi.

Başımın tuğla duvara çarpmasıyla kulak zarlarımı yırtan bir ıslık işitip dengemi yitirdim. Geçmek bilmeyen baş ağrılarının günler boyunca hareketsiz kalmama sebep olduğu dönemdi. Daha o yaşta ömrümün uzun sürmeyeceğini, beynimde tümör olduğunu düşünüyordum (kasabada genç bir kadının yavaş yavaş öldüğüne şahit olmuştum. Uzun boylu, zayıf bir kadındı, birkaç hafta içinde saçları dökülmüş, kilo almıştı. Giderek kamburlaşmış, tekerlekli sandalyeye mahkûm olmuştu, kocası itiyordu sandalyeyi. Sonunda bedeninin biçimi bozuldu, konuşma becerisini kaybetti ve ortaokula başladığım o sene öldü, ben o kış on yaşındaydım).

Saçlarımdan çekerken *ibne*, *götveren* hakaretlerinin melodisi acı acı sızlamaya devam ediyordu. Baş dönmesi, ellerinde sarı saç yumakları. Ağlamaktan ve ağlayıp da onları daha fazla kızdırmaktan duyduğum korku.

Er ya da geç acıya alışacağımı düşünüyordum. Acıya alışıyordu insan, bir şekilde alışıyordu nasılsa, sırt ağrılarına alışan işçiler gibi. Bazen, evet, acı baskın geliyordu. Demek alışmak değildi bu tam anlamıyla, uyum sağlıyordu insan, acısını gizlemeyi öğreniyordu. Babamın çektiği acıları hatırlıyordum, inlerdi bütün gece, aradaki duvarı delip geçen çığlıklar atardı sırt ağrıları yüzünden, hatta ağlardı, sonra doktor gelir, ona kortizon iğnesi yapardı ama hepsinden önce annemin endişeli soruları, *Doktora verecek parayı nereden bulacağız şimdi*. Öte yandan, *Bizde hep var bu sırt ağrıları, genetik, üstüne bir de fabrika, olacağı bu* diyen annem bu sorunların bir sebep değil, fabrikada çalışmanın yıpratıcı tabiatının sonucu olduğunu anlamazdı.

Kasiyer kadınlar –zira kadınlara layık görülen işlerden biridir kasiyerlik, erkekler bunu onur kırıcı bulur– yaşıtları liseye gitmeye, hafta sonları dışarı çıkmaya başlamışken ellerinin, bileklerinin sakatlanmasına, eklemlerinin aşınmasına alışırlardı. Sanki gençlik denen şey biyolojik bir olay, basit bir yaş meselesi ya da hayatın belli bir dönemi değil, topluca *ergenlik* adı verilen deneyimlerin ve duyguların keyfini (toplumsal konumları sayesinde) sürebilecek olanlara tanınan bir ayrıcalıktı. Bizim kasabadaki ve çevre kasabalardaki kızların büyük çoğunluğu gibi kasiyer olan kuzenim daha yirmi beş yaşında buna artık dayanamayacağını söylerdi, *Dayanamıyorum artık. Burama kadar geldi*, ama yine de halinden fazla şikâyet etmez, otomatik bir tepkiyle bir işe sahip olduğu için şanslı sayıldığını, en azından yan gelip yatmadığını eklerdi, *Mutsuz muyum, değilim tabii, neticede işi olmayanlar var, kiminin işi benimkinden beter, yan gelip yatacak halim de yok sonuçta, tembel değilim, gitmezlik yapmam işe, her sabah tam vaktinde işimin başındayım.* Ağrıyan eklemlerinin acısını dindirmek için her akşam ellerini ılık suya batırmak zorunda kalıyordu, *kasiyer hastalığı*. Ağrımaktan kasılan bedeni yüzünden geceleri sancı içinde geçiyordu, *Eğil kalk eğil kalk her tarafım tutuldu.* İnsan o kadar da alışamıyor acıya.

Uzun boylu kızılla kısa boylu kamburdan son bir yumruk daha yedim. Sonra gittiler. Hemen başka bir şeyden konuşmaya başladılar. Günlük şeyler, ezbere laflar – buna şahit olmak yaraladı beni: Onlar benim hayatımda bunca yer kaplarken, ben onların hayatlarında önemli değildim. Uyanır uyanmaz onlardan başka bir şey düşünmeyen, tüm düşüncelerimi, tüm kaygılarımı onlara adayan bendim. Beni bu kadar çabuk unutabilmeleri canımı yakıyordu.

Erkek rolü

Koridordaki çocukların kendi davranışlarını şiddet olarak niteleyip nitelemediklerini bilmiyorum. Kasabadaki erkekler bu sözcüğü hiç kullanmazdı, onlardan asla duyamazdınız bunu. Bir erkek için şiddet hayatın içinde olan, doğal bir şeydi.

Kasabanın tüm erkekleri gibi babam da şiddete başvururdu. Bütün kadınlar gibi annem de kocasının şiddetinden şikâyet ederdi. En çok şikâyet ettiğiyse, babamın sarhoş olduğundaki davranışlarıydı, *Piyango canım resmen, kafayı buldu mu gör bakalım ne çıkacak bahtına. Belli olmuyor ki iyi sarhoşluğuna mı kötü sarhoşluğuna mı denk geleceğin. İyi sarhoş olunca da ayrı bir dert, sümük gibi yapışıyor, öpüp duruyor, seni seviyorum'lar, canım benim'ler falan. Gerçi o nadir tabii, kötüsüne denk geliyoruz genelde. Ne koca götlülüğümüz kaldı ne karta kaçmışlığımız. Sabaha kadar saydırıyor ağzına geleni. Dayanacak gücüm kalmadı.* Bazen de kanal değiştir diye tutturan erkek kardeşime sinirlendiği o Noel arifesi akşamında olduğu gibi, huysuzluğuna öfke eklenirdi. Öyle zamanlarda aniden yerinden fırlar, kıpırdamadan olduğu yerde durur, yumruklarını sıkabildiği kadar sıkardı. Suratı birden mosmor kesilirdi. Bir de: Gözleri yaşlarla dolar

(sadece içince akardı o yaşlar, başka günler tutmasını becerirdi: Erkek olmak, ağlamamak demektir) ve anlaşılmaz bir şeyler mırıldanırdı. Sonra masanın etrafında dönüp durmaya başlardı. Hani insan canı sıkılınca ya da aklına bir şey takılınca da böyle dönüp durur ama bu onlardan değildi işte, öfkesinden ne yapacağını bilemeyen insanın dönüp duruşuydu bu. Nihayet duvarlardan birini gözüne kestirir, artık hangisine denk gelirse, bütün gücüyle yumruklamaya başlardı. O evde geçen yirmi yılın ardından, duvarlar deliklerle dolmuştu. Annem onları, erkek kardeşimle kız kardeşimin anaokulunda yapıp getirdiği resimlerle kapatırdı. Vurdukça kerpiç duvarların rengini alıp kahverengiye boyanan babamın parmakları kanamaya başlardı. Özür dilerdi sonra, *Gözüm kardı yine, korktunuz değil mi, korkmayın yavrum benden, sizi seviyorum ben, siz benim yavrularımsınız, karımsın sen de benim, endişelenmeyin olur mu, duvardan alıyorum işte hırsımı, karıma, yavrularıma el kaldırır mıyım hiç, asla yapmam öyle bir şey, o orospu çocuğu babamın yerine koymayın beni, ailemin kılına zarar vermem ben.*

Kendisiyle babasının imajı arasına mesafe koyma takıntısı onu ağabeyime karşı sürekli kızgın olmaya itiyordu. Kendi payına ağabeyim de –en yakınları da dahil olmak üzere– herkese şiddet uygulayan bir adamdı. Babam onun bu davranışlarına çok sert tepki gösteriyor, hatta bir tür nefretle karşılık veriyordu. Ağabeyim işçilik eğitimi görüp teknik bakım sertifikasını aldıktan sonra liseye devam etmeyip okulu bırakmış ve hemen içmeye başlamıştı. O da *kötü sarhoş* oluyordu.

Bunu birkaç aydır takıldığı kızların birinden öğrenmiştik. Gecenin bir yarısı eve telefon etmiş, bizimkileri uyandırana kadar ısrarla çaldırmıştı. Sonunda annem açmıştı telefonu. Onu gayet iyi duyuyordum –evde kapı yoktu–, mutfakta (yahut salon veya yemek odasında) konuşuyordu. Tekrar etmesini istiyordu, giderek sinirleni-

yordu: *Ne, tekrar söyle, ne yaptı, ciddi olamazsın, ah salak çocuk ah.* Sonra çığlıklar, türlü türlü şaşkınlık nidaları.

Babama seslendi, serseme dönmüştü, şok geçiriyordu. Bunun başımıza ilk gelişiydi tabii, –en ince ayrıntısına kadar– birbirine benzeyen bölümlerden oluşup sonu bir türlü gelmek bilmeyecek bir dizinin ilk bölümü.

Bağırıyordu içeriden, *Uyan uyan, serserilik yapmış gene bizimki, bu defa ciddi, gerçekten ciddi. İçmiş içmiş kız arkadaşını dövmüş, kız telefon etti, her tarafım morardı, kanıyor dedi, ağzım burnum dağıldı dedi, oğlunuzu gerçekten seviyorum, size de saygı duyuyorum, başınıza dert açmak istemiyorum ama şikâyette bulunacağım dedi, mecburum çünkü benim de çocuklarım var, hadi beni dövüyor da çocuklar var ortada, yavrularım için korkuyorum. Biliyorsunuz oğlunuz içtiği zaman gözü hiçbir şey görmüyor, bana vuruyor, ilk defa da olmadı ama bu defa çok ileri gitti. Önceleri size söylemiyordum, canınızı sıkmak istemedim* dedi. Ağabeyimin kız arkadaşı dayak yediğini, her tarafının mosmor olduğunu belgelemek için doktora gitmişti. Sonra şikâyetçi oldu ve ağabeyim bir kez daha zorunlu hizmette çalışmak mecburiyetinde kaldı.

Ablamsa aynı şeyi tersten deneyimlemişti. Bir ayna gibiydi yaşananlar, sanki onunla ağabeyim arasında, erkekle kadın arasında kusursuz bir simetri çizilmişti. Bizim evden birkaç sokak ileride oturan bir çocukla görüşmeye başlamıştı – genelde olan budur, kasaba kızları aynı kasabanın ya da civardaki kasabaların çocuklarıyla görüşür. Çocuk başlarda mobiletle ziyarete geliyordu ablamı, sonradan araba aldı. Delikanlıların kızlara yazmak için faydalandıkları araçlardan biriydi mobiletler, kızlar seyrederken ön tekeri kaldırarak ya da arkayı kaydırarak onları etkilemeye çalışır, arkalarına bindirip gezdirirlerdi, *Sevdin değil mi, nasıl gidiyor ama.*

Çok geçmeden küçük bir dairede –yine bizim kasa-

bada, yine birkaç sokak ileride– birlikte yaşamaya başlamışlardı. Çocuk çalışmıyordu. Annem bu ilişkiyi onaylamıyor, bir erkeğin ihtiyaçlarını bir kadının sırtına yüklemesini yakışıksız buluyordu, O *tembel herifle mi geçirecek ömrünü, adam parasını yiyor bizim kızın. Karı kılıklı şey, evi geçindiren bizimki resmen.*

Çocuğun ablamı dövdüğünü fark eden annem oldu. Ablam tezgâhtarlık yaptığı kasaba fırınından dönüyordu. Anneme bir tuhaf gelmişti o gün ablamın hali, bir derdi var gibiydi, yüzü solmuştu, *Bir baktım götüme dönmüş suratı* dedi, *Hayır emin de olamadım ama delirmedim ya canım, kız benim kızım yani, altını değiştiren benim, anlamayacak mıyım bir şey olduğunu, enayi değiliz ya, gözünün altı mosmor, gördüm yani, belli canım işte, herif bizimkine geçirmiş bir tane.*

Ertesi gün ablam bizimkileri ziyarete geldi. Arada bize uğrar, annemle birlikte film seyredip sohbet ederlerdi, *Giysi falan konuşulmuyor ki erkeklerle, konuşuyoruz işte ne güzel kadın kadına.* Sağ gözünün altında sarımsı bir morluk vardı. Başta bir sessizlik oldu, annemle babam ilk birkaç dakika bir şey söylemediler, ta ki babam –patlamadan önce– tamamen yapmacık bir sakinlikle, sesini yükseltmeden, bir tür evcilleştirilmiş vahşilik, dizginlenmiş şiddetle, O *gözünün altındaki morluk ne öyle?* diye soruncaya kadar. Ablamın bakışlarında panik, kekelemeler. Yalan söylemeye hazırlandığını daha konuşmaya başlamadan hepimiz biliyorduk. Büyütecek bir şey olmadığını söyledi, *Bir şey değil ya, merdivenden düşüp masanın kenarına çarptım,* sonra işi şakaya vurmaya çalıştı rahatsızlığını gizlemek için – çünkü o da fark etmişti yalan söylediğini anladığımızı, *Aman bilmiyor musunuz beni, önüme baktığım mı var yürürken,* Babam ona bakmaya devam ediyordu, giderek asabı bozuluyor, saklamaya çalıştığı kızgınlığı açığa çıkıyordu. Öfkesi, duvara

yumruk attığı zamanlardaki gibi suratını şekilden şekle sokuyordu. Ablama kendisiyle dalga mı geçtiğini sordu. O çocukla görüşmeye devam ederse onu bir daha görmek istemediğini söyledi ve neticede ablamla birkaç ay boyunca görüşmedi. Aşırı tepki verdiğini biliyorduk: Kabahatli olan ablam değildi. Ama sinirlerine hâkim olmayı bir kere daha beceremezmişti. Gerçi bunu denemezdi bile, aksine bununla gurur duyardı, *Asabi adamım ben, öyle boş veremem, kızacağım varsa kızarım.* Erkek olmanın gereği buydu. Hele bazı günler bunu kendisi değil de annemin söyleyeceği tutardı, işte o zaman zevkten dört köşe olurdu, *Aman bırak canım sen de, erkek adam işte, bilmiyor musun huyunu, hepsi böyle bunların, bir Jacky değil ki, tepesi atmaya görsün bu da, hiç yaklaşma yanına.* Annemi duymuyormuş gibi yapardı ama dudaklarına gururlu bir gülümseme yayılırdı.

Bu delikanlı rolünü oynamaktan âciz kaldığı sadece tek bir hadise yaşandı, ağabeyimle giriştiği kavga sırasında yapamadı bunu, dedim ya, babam için –kendi babasının aksine– ailesine el kaldırmamak bir onur meselesiydi.

Eylül ayında kasabada düzenlenen panayırdan dönüyorduk (panayır dediğim de üç-beş stant, büyük bir şenlik gelmesin aklınıza). Erkeklerin eşlerine nerede olduklarını izah etmek zorunda kalmadan gece geç saatlere kadar barda içki içebildikleri yılın tek zamanıydı bu panayırlar. Geri kalan günlerde kadınların bara gelip tezgâhta demlenen kocalarını eve götürmeleri sıradan bir durumdu, *Çocuklar evde seni beklesin sofraya oturmak için, sen gel burada, fabrikadan aldığın üç kuruşu içkiye yatır.*

O panayır akşamı ağabeyimle erkek kardeşim babamın yanında, barda kalmıştı.

Sarhoş adamların ülkedeki haberleri ve kasabada yaşanan son olayları masaya yatırdıkları o mekânın bende uyandırdığı tiksinti yüzünden bizimkilerin yanından ay-

rılmıştım. Orada kalsam ayyaş nefeslerini çekmek zorunda kalacağımı biliyordum, konuşurken suratımı tükürükleriyle kaplayacaklar, gecenin sonunda, sarhoş olan her erkek gibi, katiyen bozulmaması gereken o kurala uyarak eşcinsellere duydukları nefreti açığa vuracaklardı.

Babamla ağabeyim birlikte içtikleri sırada kardeşim birden ortadan yok olmuş. Seslenmişler. Başta hemen endişe etmemişler, büyük ihtimalle manejlerin yan tarafında, tıpkı yıllar önce kendilerinin yaptığı gibi fişek patlatıyordur diye düşünmüşler. Kasabalıların aynı tecrübeleri kusursuz bir benzerlikle, nesilden nesle yeniden üretmeleri ve her türlü değişime karşı direnç göstermeleri, *Karışmayın oğlum, biz burada böyle eğleniyoruz.*

Panayır alanı giderek boşalmış, bar da öyle. Geriye bir avuç insan kalmış. Babamla ağabeyim işte o zaman başlamışlar kardeşimi aramaya, civardaki ormanlardan gelen kokuların kasabayı sardığı gecenin o geç saatlerinde. Taze, rutubetli toprağın, mantarların, çam ağaçlarının kokusu. Seslenmişler, *Rudy, Rudy,* yanıt gelmemiş. İnsanlara sormuşlar, *Onu gördünüz mü?* Derken evlerine henüz dönmemiş olan kasabalılar toplanıp geniş çaplı bir aramaya ortak olmuşlar. Dağıldıkları sokaklarda kardeşimin adı yankılanmaya başlamış, *Rudy, Rudy.* Adı her köşeden çıkıyor, adeta çiçek gibi açıyormuş. Bütün kasaba bir şarkı gibi kardeşimin adını söylemeye başlamış ve her *Rudy* başka *Rudy*'ler doğurup dilden dile yayılır olmuş.

Babam televizyonda izlediği çocuk kaçırma olayları yüzünden korkmuş. Pedofili o sıralar, bizim kasabanın uykularını kaçıran bir efsaneymiş. Hatırlıyorum, televizyonda ne zaman kuzeyde, bize yakın bir yerde yaşanan bir pedofili vakası yayınlansa, annemle babam birkaç gün evden çıkmamı yasaklardı. *Taşaklarını kesip yedireceksin bunlara, öyle gebertmeyeceksin hemen, aşağılık herifler, bok vardı kaldırdılar idam cezasını, bir işi düzgün yapmıyorlar ki, al gör işte tacizcisi, tecavüzcüsü, her gün*

yenisi çıkıyor derdi babam. Annem de, *Ay hakikaten, böylelerini neden öldürmüyorlar anlamıyorum ki.* Aramalara annem de katılmış bu arada, ağlıyor, bağırıyormuş, *Ah oğlum, neredesin yavrum, bir şey mi geldi başına, kaçırmamış olsunlar evladımı, her gün artıyor böyle haberler, kaçırıyor çocukları adamlar, sonra ya tecavüz ediyorlar ya da öldürüyorlar, gelmesin yavrumun başına bir şey.*

Sonunda biri aradı.

Kardeşim bizim evin önünde, merdivende oturuyordu. Söylediğine göre yorulmuştu. Babamla ağabeyimin erken dönmeyeceğini anlayınca dinlenmek için eve gelmişti. Annemle babam ağlıyordu. Rudy'yi kollarına alıp bir daha bunu asla yapmamasını söylediler. Ağabeyimse burnundan soluyordu. Çok fazla içmişti. Kardeşime aynı soruyu sorup duruyordu, neden yapmıştı bunu? Kardeşim hiçbir şey söylemiyordu; ağabeyim olan bir doksana yüz yirmi kilo –daha fazla olabilir–, konuştuğu zaman çenesinin altında iki değil tam üç gıdı birden çıkan bu etten canavarın karşısında nutku tutulmuştu. Ağabeyim annemle babama dönüp onları ihmalkârlıkla suçladı. *Dayak istiyor bu dayak, buna çekeceksin sağlam bir sopa, bak bir daha yapıyor mu, edeceksen böyle adam edeceksin, yüz vermekle olmuyor bu işler.* Artık susması da sakinleşmesi de mümkün değildi zira söylediğine göre kendisi küçükken, ne zaman bir kabahat işlese tokat üstüne tokat yemişti, kardeşime gösterilen müsamaha ona asla gösterilmemişti, *Rahatı da yerinde itin, biz neler yaşadık haberi yok. Para yoktu lan para, yüzümüz kızara kızara giderdik bakkala yazdırmaya, aşevinden koli almaya.*

(Sahiden de ayda bir defa aşevine gider, ülkedeki en yoksul ailelere dağıtılan yiyecek kolilerinden alırdık. Oradaki gönüllü çalışanlar beni tanımıştı sonunda, her gittiğimizde bana fazladan –hakkımız olan miktara ila-

veten– çikolata verirlerdi, *Oo bizim Eddy gelmiş yine, nasıl gidiyor bakalım?* Ama annemle babam sürekli çenemi sıkı tutmamı tembih ederdi, *Kimseye anlatmak yok, sakın, aile arasında kalacak tamam mı, aşevine gittiğimizi falan kimseden duymayayım sakın.* Ne var ki, bana ikazda bulunmalarına gerek olmadığının, bunu uzun zaman önce anladığımın, nasıl bir utanca sebep olduğunu bildiğimin, canımı almakla tehdit etseler bile kimseye söylemeyeceğimin farkında bile değillerdi.)

Aşevinden yiyorduk lan, babam balık avlayıp getirmese et yüzü görmeyecektik, para mı vardı alacak, bilmiyor tabii bunlar, yaşamadılar ki o günleri. Sokağa çıkıp dilenmek zorunda kaldık be. Yalan söylüyordu, alkol ona yalan söyletiyordu. Dilenmek zorunda kalmamıştık hiç. *Sopa yiye yiye geldik biz bu yaşa, öyle nonoş gibi büyütülmedik bunlar gibi, kafanı eseni yapacaksın, sonra yanına kâr kalacak, nerede bizde öyle, kolay mıydı paçayı kurtarmak.* Bana doğru döndü, gözleri kan çanağı, ağzının kenarından akan salyalar, geğirtiler, kusması an meselesi. *Alın görün Eddy'yi ne hale getirdiğinizi, öyle davranırsanız olacağı bu, mutlu olun eserinizden. Karı gibi oldu çıktı.*

Her defasında olduğu üzere, hakkımda böyle bir şey söylendiğini ilk defa duyduğumu sansınlar diye şaşırmış gibi yaptım. Hatalı bir tespit vardı ortada. Ağabeyim kafayı yemiş olmalıydı, annemle babamın da aklından aynı şey geçmişse eğer, delilik aileden geliyor demekti.

Ağabeyimin istediği şey, küçük kardeşinin büyüyünce benim gibi karı kılıklı olmamasıydı. Oysa aynı şeyi ben de istiyordum. Ağabeyim bilmiyordu ama ben de Rudy'nin okulda dayak yemesini istemiyordum ve onun heteroseksüel olması için elimden geleni yapmayı takıntı haline getirmiştim. Daha bebeklikten çıktığı andan itibaren üzerinde çalışmaya başlamıştım. Ona sürekli oğlanların kızlardan hoşlandığını tekrar ediyor, eş-

cinselliğin mide bulandırıcı, *iğrenç ötesi* bir şey olduğunu kafasına sokmaya çalışıyor, insanın lanetlenmesine, cehennemde cayır cayır yanmasına ya da hastalanmasına sebep olabileceğini söylüyordum.

Birden üstüme yürümeye başladı, bağırıyordu: *Geberteceğim lan seni, geberteceğim.* Annem beni korumak için araya girdi. Daha sonra bu hikâyeyi anlatırken kolay lokma sanılmaması gerektiğini, kadın olmasının herkese boyun eğeceği anlamına gelmediğini söyleyip duracaktı. *Ben erkeklerden falan korkmam öyle ama bunun ağabeyi de ızbandut gibi herif yani, ayı gibi bir şey, elinin ayarı yok, ama tırsıp kaçtım mı, ne münasebet, bende geri basmak olmaz.*

Önüme geçip bana vurmasına fırsat tanımadan ağabeyimi durdurdu. Haykırışlarını bastırmak için ondan daha fazla bağırarak ağabeyimi susturmaya çalışıyordu, o kadar bağırıyordu ki sesi çatlıyordu, *İndir o elini, indir, sakın kardeşine dokunayım, vurayım deme, bir o kalmıştı yapmadığın, indir elini. Yeter, sakin ol. Ayrıca sen mi öğreteceksin be bana çocuklarımı nasıl büyüteceğimi, beş evlat yetiştirdim ben, senin haddine değil bana ne yapacağımı söylemek, kendi çocuğun olsun, göreceğiz senin de ne bok yiyeceğini.* Ağabeyim gözünü bana dikmiş, yumruklarını sıkmış, bütün gücüyle direnen annemi aşmanın yollarını arıyordu. Amacına ulaşmasını engellemeye çalışan annemse başlarda onu sakince geri itmekle yetiniyordu ama bu itişler giderek şiddetlenmeye, her geçen an biraz daha vahşileşmeye başladı. *Dokunmayacaksın kardeşine, dokunmayacaksın kardeşine.* Ağabeyim anneme elini kaldırdı. Babam işte o anda devreye girdi. O zamana kadar ne yapıyordu, annem ağabeyimi tutmaya çalışırken neyi bekliyordu bilmiyorum. Herhalde o da bağırıyordu durması için. Annemin onu sakinleştirmeyi daha iyi becereceğini düşünmüş de olabilir zira kadınların, erkekle-

re göre daha yumuşak bir karaktere sahip olduklarını düşünürdü, bar çıkışı kavgaya tutuşan kocalarını ayırmak için araya giren kadınlar da bunun ispatıydı. (*Yeter, kesin artık, ayrılın, yakışıyor mu size*, adamları kollarından çekiştiren kadınlar, yumruk sallamaya devam eden adamlar, *Ağzını kıracağım o piçin ağzını, yedireceğim ulan o lafları*, sonra da akılları başlarına gelince, *Kusura bakma canım, gözüm döndü resmen ama herif kaşındı, üzerime geldi, ne yapsaydım, susup otursa mıydım?*)

Babam, ağabeyimin anneme vurmasına ramak kala araya girdi ve onu tutup kenara çekti. Ağabeyime derdinin ne olduğunu, beni neden öldürmek istediğini, kendi annesine neden vurmaya kalktığını soruyordu ama ona bunları sorduran şey öfke değil, bütün bu yaşananları gerçekten aklının almamasıydı. Sonra yalvardı ona. Kıpırdamadan bu sahneyi izliyordum, babamı birine yalvarırken görmeye alışkın değildim, üstelik kendi çocuğuydu yalvardığı, çocuklarına otoritesini hatırlatmayı bir gün bile ihmal etmeyen bir adamdı o, *Bu evde benim sözüm geçer*. Ağabeyimden sakin olmasını, sözüne güvenmesini istiyordu, o da aynı biz küçükler gibi büyütülmüştü, aynı terbiyeyi görmüştü. Bize hiçbir ayrıcalık göstermediğine dair yeminler ediyordu ağabeyime, *Sizi hiç ayrı tutmadım birbirinizden*, ağabeyimle ablamın *biyolojik babası* olmamasına rağmen. Onları bizim kadar sevdiğini söylüyordu, *Eddy doğunca ne dedi biliyor musun ailedekiler, ne mutlu sana Jacky dediler, ilk evladına kavuştun, üstelik ne şanslısın, erkek babası oldun dediler, peki ben ne dedim onlara, hayır dedim, hayır, Eddy benim ilk çocuğum değil, benim iki evladım daha var; üvey falan da değiller. İnsanın çocuğu ya vardır ya yoktur, üvey evlat diye bir şey yok benim kitabımda, olamaz, yok öyle bir şey.*

Ağabeyim Vincent onu dinlemiyordu. Babam kendi kendine konuşuyor gibiydi, ağabeyim inadından vazgeçmiyordu, bağırıp çağırıyordu hâlâ, dili dolanıyordu, bana

çeşitli hakaretler savuruyordu. Artık sabrı tükenmişti. Amacına –yani bana– ulaşmak istiyordu. Annem ondaki bu değişikliği, hızlanma arzusunu hissetti (bu hikâyeyi anlatacak olduğunda: *Ben o an anladım gözünden, baktım ipler kopuyor bunda, tanımam mı Vincent'ı, ben taşıdım be onu dokuz ay karnımda*), benden tuvalete saklanmamı, kapıyı kapatmamı, içeriden kilitlememi istedi, *Eddy tuvalete koş, kapıyı da kilitle*. Vincent'ın sabırsızlığı engel tanımadı. Babama vurdu. Babam kendini savunmaya çalışmıyordu, reddediyordu bunu, kendi oğluna vurmak istemiyordu. Ona hiç vurmamış değildi, bana da yaptığı gibi, ceza olsun diye, kendisine karşı geldiği zaman, *ergenlik krizleri* sırasında çok tokat atmıştı, ama bu bağlamda ona vurmak, oğluyla gerçek bir kavgaya girmek istemiyordu. Karşılık vermiyordu, sadece geri durmaya, yumruklardan kaçmaya çalışıyordu. Ben tuvaletteydim, tir tir titriyordum, bunların hiçbirini görmedim. Ertesi gün annem anlattı.

Sonra, kavga. Babam kendini korumak zorunda kalmıştı. Birbirine karışan seslerini duyuyordum, babama vurmaması, durması için ağabeyime yalvaran annemin inlemeleri ve gözleri yaşlı, şaşkın babamın acıdan bağırmadığı anlarda (sırt ağrıları) ağabeyime sorduğu sorular, *Derdin ne senin? Derdin ne senin?* Sonra da Vincent, *Sizin gibi ailem yok benim, geberin gidin lan, üzüleni siksinler arkanızdan, geberin hepiniz.*

Vincent'ın sesini duymadım bir daha. Durumun ciddiyeti kafasına dank edince kaçıp gitmişti. Tuvaletten çıktığımda babam yere uzanmış hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Ne ayağa kalkabiliyor ne hareket edebiliyordu. Hareketsiz bedenindeki gerilimi görüyordum, gözlerinden okunuyordu, beden kilitlendiğinde gözlere yansıyan o gerilim, ayağa kalkmak için nafile çabalar, *Siktir lan kalkamıyorum, böyle kaldım amına koyayım, böyle kaldım, yürüyemeyeceğim bir daha*. Annem hızlı hızlı nefes alıyordu,

panik içindeydi, korkmuştu, bakışlarında Vincent'ın gölgesini görebiliyordum, babamı kaldırmak için yardım etmemi istedi. Felçli amcamdan dolayı tecrübeliydim bu konuda, hastane yatağından düşünce kaldırdığımız çok olmuştu. Birimiz bacaklarından, birimiz arkadan kollarından tutardık. Babamı kaldırmaya çalıştık, sonuç başarısız. *Öküz gibi* dedi annem. Bedeninin en ufak hareketi çığlıklar atmasına neden oluyordu.

Annem doktoru çağırmamız gerektiğini söyledi, başka seçeneğimiz yoktu, babamın beli kilitlenmişti ve annem ona iyi gelecek tek şeyin iğne olduğunu biliyordu.

Bir saat kadar sonra doktor geldi. Annemin öngördüğü üzere ona birkaç iğne yaptı. Babam on günden fazla kıpırdamadan yatakta kaldı, doktor her gün gelip iğnesini yapıyor, babama moral veriyordu, *Merak etmeyin Bay Bellegueule, düzeleceksiniz.* Babamın yanıtı, *Yok doktor yok, kaldım ben böyle, ölene kadar kalkamayacağım yataktan, belli işte, geberip gideceğim yattığım yerde.*

Annem bir gün akşama doğru beni yanına çağırdı, babamın doktor gelmeden bana söylemek istediği bir şey olduğunu söyledi. Babamla aramda sessizliğin hüküm sürmesine alışkın olduğum için şaşırmıştım. Annemin de sesinde aynı şaşkınlık vardı, gözlerini tavana dikmişti söylerken. Babamın odasına gittim.

Yaklaştım. Babam bana bir şey uzattı, bir yüzük, kendi alyansı. Benden onu takmamı, ona iyi bakmamı istedi, *Bak iyi dinle beni, hissediyorum, babanın fazla vakti kalmadı, anlıyor musun, o yüzden sana bir şey söylemem lazım, seni seviyorum, unutma tamam mı, sen benim oğlumsun, ne olursa olsun, ilk evladımsın sen benim.* Bunu –akla tersi gelebilir– güzel ya da dokunaklı bulmadım. *Seni seviyorum* deyişi midemi bulandırmıştı, ensest bir tınısı vardı bu lafın bende.

Sabahları annem

Anneme gelince... Okulda yaşadıklarımdan haberi bile yoktu. Günümün nasıl geçtiğini ayda yılda bir merak eder, ilgisiz, mesafeli bir tavırla birkaç soru sormakla yetinirdi. Bunu da çok sık yapmazdı, ona göre bir şey değildi bu. Doğrusu, zorla annelik yapıyordu, çok genç yaşta anne olmuş kadınlardan biriydi. Hamile kaldığında on yedi yaşındaydı. Ailesi ona hiç akıllıca bir iş yapmadığını, bunun yetişkince bir davranış olmadığını söylemişti, *İnsan dikkat eder azıcık.* Mesleki aşçılık eğitimini yarıda bırakıp diplomasını almadan eğitim sisteminden ayrılmak zorunda kalmıştı, *Okulu bıraktım tabii mecbur, kabiliyetim de vardı aslında, çok zekiydim, iyi okullarda okuyabilirdim, diplomamı alır, sonra başka şeyler yapardım.*

Kasabalı kadınların çocuk yapmak istemelerinin sebebi sanki kadın olmak istemeleriydi, gerçek bir kadın olmanın şartı buydu, sistem böyle işliyordu. Aksi takdirde adları ya lezbiyene ya frijite çıkıyordu.

Kadınların okul çıkışı konuştuğu konulardan biri buydu, O *yaşa gelmiş çocuğu yok, normal bir tip değil zaten. Lezbiyen herhalde. Frijit de olabilir. Kocası iyi düdüklemiyor mu nedir.*

Tam anlamıyla kadın olmanın kasabanın dışında, başka yerlerde, kendi başının çaresine bakabilmek, hem

kendisiyle hem kariyeriyle ilgilenmek, erken yaşta çocuk yapmamak anlamına geldiğini daha sonraları anlayacaktım. Ergenlikte lezbiyenlik oynamaya bile hakkı vardı bu kadınların, tabii çok uzun süre değil, birkaç hafta, birkaç gün, biraz gülüp eğlenmek için.

Fazlasıyla katı, keskin bir karaktere sahip olan ablam (erkek dünyasında hayatta kalabilmek için sağlam bir karakter gerekiyordu, anneminki gibi), annemin bu annelik rolünü savsaklamasından şikâyet ederdi, vakit geçirmediklerini, hiçbir şey paylaşmadıklarını, anne-kız birlikte yapılan şeylerin hiçbirini yapmadıklarını, alışverişe bile çıkmadıklarını sürekli onun yüzüne vururdu. Annem de utandığı için öfkelenir, hemen konuyu kapatır, *Benim canımı sıkma* der ya da ablamın tespitleri karşısında sessiz kalır, sonradan benim yanıma gelir, ablamın neden ona karşı bu kadar *hırçın* davrandığını anlamadığını söylerdi, onunla alışverişe çıkmayı –ya da ablamın deyimiyle birlikte *shopping* yapmayı– o da isterdi tabii ama *–ablan bilmiyor sanki durumu, aynı evde yaşıyoruz, aptal değil ya canım–* yorgunluktan hali kalmıyordu ki bir şey yapmaya, yapılması gereken bir sürü iş vardı evde, kardeşleriyle ilgilenmesi, yemek hazırlaması, temizlik yapması gerekiyordu, bitmiyordu ki, o yüzden zaten elleri boş çıkacakları mağazalarda gezerek günü heba etmenin bir anlamı yoktu.

Annem sabahları çok sigara içerdi. Benimse astımım vardı ve bazen korkunç nöbetler geçirirdim, yaşamdan uzaklaşıp ölüme yaklaştığım anlardı bunlar. Bazı günler uyumaya çalışırken bir daha uyanamayacağımı düşündükçe uykum kaçardı, ciğerlerimi azıcık oksijenle doldurabilmek için tarifi mümkün olmayan bir çaba göstermem gerekirdi. Sigaranın nefes almamı zorlaştırdığını

söyleyince annem sinirlenirdi. *Oldu, bir sigaramız var, onu da içmeyelim, sanki fabrikanın dumanı kıçımızdan girmiyor her gün, sigara suçlu oldu, öbürü daha beter.* Annem sürekli sinirlenir, sürekli kızardı.

Öfkeli bir kadındı. Fırsatını buldu mu öfkesini kusmaya başlardı, sabahtan akşama kadar siyasetçilere, sosyal yardımları kısan reformlara, her zerresiyle nefret ettiği iktidarın gücüne sövüp dururdu. Ne var ki nefret ettiği bu gücü, hoşgörü gösterilmemesi gereken durumlarda kendisi de kullanırdı: Araplara, alkole, uyuşturucuya, rezilliğin dik alası olan cinsel sapkınlıklara karşı hoşgörüye katiyen yer yoktu. *Çivisi çıktı ülkenin* derdi hep.

Yıllar sonra Stefan Zweig'ın yazdığı Marie-Antoinette biyografisini okurken, Zweig'ın satırları çocukluğumun geçtiği kasabanın insanlarını, özellikle de annemi getirecekti aklıma, açlığın ve sefaletin perişan ettiği kadınları anlatıyordu Zweig, 1789 yılında bir gün, sonunda öfkeden gözleri dönmüştü bu kadınların, kralı protesto etmek için Versailles'ın yolunu tutmuşlardı ama Versailles'a varıp da karşılarında birden kralı görünce, *Yaşasın Kral!* diye bağırıvermişlerdi: (Onların adına söz alan) bedenleri, güce gösterilen mutlak itaat ile daimî isyan arzusu arasında parçalanmıştı.

Öfkeli bir kadındı ama içinden söküp atamadığı bu nefretle ne yapacağını da bilemezdi. Tek başına televizyon karşısında ya da okul çıkışı diğer annelerle birlikte bir şeylerden şikâyet edip dururdu.

Her gün tekrarlanan sahneyi gözümüzde canlandıralım: küçük bir meydan (yeni asfalt dökülmüş), hemen her kasabanın olmazsa olmazı, Birinci Dünya Savaşı'nda ölenlerin anısına yapılmış, dibi yosun ve sarmaşık kaplı bir anıt. Genelde boş duran meydanı çevreleyen kilise, belediye binası ve okul. Her gün öğlene doğru bu mey-

danda toplanıp, çocuklarının okuldan çıkmasını bekleyen kadınlar. Çalışmayan kadınlar. Belki çalışan birkaçı hariç, büyük ihtimalle çocuk bakan birkaç kadın, *Bebelere bakıyorum evde* ve çalışan erkekler, fabrikada ya da başka bir yerde –ama çok büyük ihtimalle kasabanın en büyük işvereni olan, babamın da çalıştığı, buradakilerin hayatlarına şekil veren pirinç fabrikasında– *ekmek parası kazanan* erkekler.

Annem her sabah televizyonu açardı. Her sabah birbirine benzerdi. Uyanır uyanmaz o iki çocuk gelirdi gözümün önüne. Yüzleri her düşünceme sirayet ederdi ama hatlarına odaklanmaya kalkınca da ayrıntılar bir bir –burunları, ağızları, bakışları– kaçardı zihnimden, acımasızca. Sadece korku kalırdı onlardan geriye.

Odaklanma sorunum vardı ve annemin aklı, televizyonun bir insanın ilgisini çekmeyebileceğini almıyordu – yani demek istediğim, gerçekten bunu anlama yetisine sahip değildi. Televizyon onun gördüğü dünyanın içinde daima olan bir nesneydi. Küçücük evin her odasında bir tane, bir tane de oturma odasında olmak üzere toplam dört televizyon vardı ve televizyon seyretmeyi sevip sevmemek sorulabilecek bir soru değildi. Konuştuğumuz dil ya da giydiğimiz giysiler gibi kendini dayatan, sorgulamaya kapalı bir şeydi televizyon. Hiçbirini satın almamıştık üstelik, babam çöpten bulmuş, sonra da tamir etmişti. Lisede tek başıma şehirde yaşarken annem beni görmeye gelmiş, evde televizyon olmadığını fark edince delirdiğimi düşünmüştü – hiç ummadığı anda deliliğin herhangi bir biçimiyle karşı karşıya kalan insanın yaşadığı gerginlik ve şaşkınlık o kadar net belli olmuştu ki sesinden, *Bütün gün ne yapıyorsun televizyonsuz?*

Kardeşlerim gibi televizyon izlemem için ısrar ederdi. *Çizgi film seyretsene biraz, stresini alır gitmeden önce. Hayır*

okula gitmeyi niye taktın ki bu kadar kafana, onu da anlamıyorum, hayır taksan ne değişecek ayrıca. Bir rahat ol.

Sabahları geçirdiğim panik ataklara şahit olan annem sonunda endişeye kapılıp doktoru aradı.

Sakinleşmem için günde birkaç damla ilaç içmeme karar verildi (babam dalga geçiyordu: *Tımarhanelik oldu sonunda*). Annem, derdimin ne olduğunu merak edenlere birkaç gündür gergin hissettiğimi söylüyordu. Bir ihtimal hiperaktif bile olabilirdim. Bütün sorunun okuldan kaynaklandığını biliyor ama kafayı buna neden böyle taktığıma bir türlü anlam veremiyordu. Bu kadar gergin olduğum, yerimde duramadığım, kıpır kıpır oynadığım için onu da gerdiğimi, benim yüzümden küçücük oturma odasında sigara üstüne sigara yaktığını söylüyordu. Bense tüm bunlar olurken sadece okuduğum çizgi romanlara odaklanmaya çalışıyordum. Öksürüyordu, giderek daha şiddetli öksürüyordu, *Ay geberiyorum, bak ciddiyim, bir ayağım çukurda.*

Bazen belimden başlayıp enseme çıkan titremeler geliyordu, her tarafım karıncalanıyordu, annem bunları fark etmiyordu ama bana kıvranıyormuşum, her tarafım kasılıyormuş gibi geliyordu. Zamanı kontrol etmeyi deniyordum. Rutin sabah faaliyetlerini programlamıştım (tuvalete git, –süt yoksa suyla– sıcak çikolata hazırla, dişini fırçala –her zaman değil–, yüzünü yıka, duş alma, annem bunu özellikle tembih ederdi. Sürekli derdi ki, *Her gün yıkanacak, duş alacak halimiz yok, o kadar sıcak suyu kim kaybetmiş de biz buluyoruz? Şofbenin gücü belli, e biz de yedi kişiyiz, çok yani, ne yapsın uyduruk alet. Sakın o koca Bellegueule ağzını açmaya kalkma, bir şey söyleme, cevap da verme. Anneye cevap verilmez, ne diyorsa yapılır, o kadar. Ben biliyorum seni, banyodan sonra tekrar*

açsak ne olur diyeceksin, hiç girme o işlere, ağzını açma. Suyuydu, elektriğiydi, bedava mı bunlar, paramız yok o kadar – sonra da annemin mutlaka yaptığı o espri: *Faturalar duruyor hâlâ, elektrik idaresinden sevgili mi bulsam ne yapsam.* Banyo günleri işimizi bitirdikten sonra küvetteki suyu boşaltmamamızı isterdi, ailenin beş çocuğu –daha fazla su ve elektrik harcamadan– sırayla yıkanabilsin diye. Sonuncuya kahverengi, kirli bir su kalırdı – sona kalmamak için her türlü numarayı denerdim.

Bu rutin faaliyetleri elimden geldiğince ağırdan alırdım. Okulun bahçesinde, sonra da koridorda yaşanacak olan anları bilerek geciktirmeye çalışırdım. Her sabah, gerçekleşmeyeceğini bile bile, okul servisini kaçırmanın umudunu taşırdım. Kendime söylediğim yalanlardan biri daha.

Annem ayda birkaç defa, ona ev işlerinde yardım etmem koşuluyla okula gitmememe izin verirdi, *Yarın gitme okula, evde kal da temizliğe yardım et, bütün gün onu yıka, bunu sil canım çıkıyor, bıktım artık, kölesi miyim canım ben bu evin.* Babamın kış için odun kesmesine ve sonra onları amcamla birlikte odun istiflemek için kullandıkları depoya taşımasına yardım etmeyi –sobayla ısıtılan, kötü yalıtımlı evler yüzünden birkaç haftalık hazırlık gerektiren uzun ve zorlu kuzey kışları– ya da kendisi akşamüstü komşuya gideceği zaman erkek ve kız kardeşlerime, Rudy ve Vanessa'ya bakmayı kabul edersem annemden bir günlük izin koparmış olurdum. Bu akşamüstü ziyaretlerinden komşu kadınla birlikte sarhoş dönerdi eve, aralarında lezbiyen espriler yaparlardı, *İki dil atayım mı kız aşağıya.* Okula gitmeyecek olmak benim için en büyük ödüldü.

Bir başka komşumuz, beni ne kadar sevdiğini göstermek isteyen Anaïs servis durağına kadar bana eşlik

ederdi. Bu ilgiden nefret ettiğimi anlamasını nasıl sağlayacağımı bir türlü bilemezdim. Ben mümkün olduğunca yavaş yürümeye, yolu uzatmaya çalışırken o beni servise yetiştirmeye çalışırdı. Bir kız olduğundan benimle arkadaşlık kurmasında sakınca yoktu. Kızların ibnelerle konuşması kimse için sorun değildi. O dönem az sayıdaki arkadaşlarımın hepsi de kızdı bu yüzden. Amélie ya da Anaïs'le servis durağında ya da kasaba civarındaki tarlalarda buluşur, birkaç saat birlikte oynardık. Bu yakınlaşmalardan rahatsız olan annem (oğlan çocuklarının kız değil, oğlan arkadaşları olurdu ve birlikte maç yaparlardı) hem kendisinin hem de etrafındaki insanların içini rahatlatmaya çalışırdı. Ama ne zaman bu konuyla ilgili bir şey söyleyecek olsa, tereddüdün ötesinde, bir tür kaygı yaşadığını sesinden hemen anlardım. Normalde düşündüğü, bize de defalarca söylediği şeyleri sanki iptal etmek, ortadan kaldırmak için diğer kadınlara, *Ay göreceksiniz Eddy'nin halini, küçük Don Juan'ım benim, kıçından ayrılmıyor kızların, oğlanların yüzüne bakmıyor. Kızlar da bunun peşinde. Nereye varacak bakalım sonu, top olmayacağı kesin de* derdi. Anaïs neresinden bakarsanız bakın biraz tuhaf bir kızdı, başkalarının dedikleri bir kulağından girer öbüründen çıkardı. Kasabalı kadınların meydanda annesi hakkında söylediklerini duya duya bununla dalga geçmeyi öğrenmişti, *Annen önüne gelene veriyor, babanı boynuzluyor, belediye şantiyesinde işçilere domalırken herkes görmüş. Orospu senin annen.*

Anaïs'le birlikte fabrikanın, güne başlamadan önce son sigaralarını içen ya da gece mesaisinin molasında sigaralarını tüttüren işçilerin önünden geçerdik.

Şartlar ne olursa olsun içerlerdi sigaralarını, kasabaya kuzeyin meşhur sisi çökmüş ya da deli gibi yağmur yağıyor olsa da. Günlerine henüz tam anlamıyla başla-

mamış olanların yüzleri –tipleri, doğru tabir bu–, tipleri sabahtan kayık olurdu, henüz çalışmaya başlamadan perişan görünürlerdi. Yine de gülmekten geri kalmazlardı, kadınlar ya da Araplar hakkında şakalar yaparlardı, en sevdikleri mevzular. Onlara bakar, kendimi onların yerinde hayal ederdim, aklımdan okuldan bir an önce ayrılmanın hesabını yapar, içimden beni on altıncı yaşımdan ayıran yılları sayardım, haftada birkaç defa, günde birkaç defa en baştan, o okul yoluna bir daha ayak basmayacağım yılların ne zaman geleceğini, ne zaman orada, fabrikada olacağımı, para kazanacağımı, bir daha okula gitmeyeceğimi düşünürdüm. O iki çocuğu bir daha görmeyeceğimi. Arada bir laf arasında on altıma basınca okuldan ayrılma niyetinde olduğumu söyleyince annem sinirlenirdi, *Bak sana baştan söylüyorum, okulu bırakmak falan yok, çünkü bırakırsan aile yardımımı keserler, katiyen müsaade etmem buna.*

O günlerde annemin tepkilerine günlük, acil ihtiyaçlar (parasızlık) şekil veriyor olsa da en büyük arzusunun eğitimime devam etmem, kendisinden bir adım ileri gitmem olduğunu da sürekli –neredeyse yalvarırcasına– dile getirirdi. *Benim gibi sürünme de büyüyünce, baksana halime, ne yaptığım belli değil, her şey için pişmanım, on yedi yaşında hamile kaldım. Sonra da eziyet başladı zaten, kaldım burada bok varmış gibi, hiçbir şey yapmadım. Ne bir yer gördüm, ne bir şey. Hayatım evi süpürmekle, çocukların bokunu temizlemekle geçti, o gene iyi gerçi, milletin yaşlısının bokunu da temizledim. Kafasızlık işte.* Hatalar yaptığını, kendisini daha iyi bir geleceğe, daha kolay, daha rahat bir yaşama, fabrikanın olmadığı, aile bütçesini dengede tutma mecburiyetinin –tek bir yanlış kararın bedeli ay sonunda aç kalmak olabilirdi– sürekli bir kaygı (daha doğrusu: Sürekli gerginlik) haline dönüşmediği bir yazgıya ulaştırabilecek yolları istemeden de

olsa kapatmış olduğunu düşünürdü. Oysa çizdiği yolun –o buna *hatalarım* diyordu– aksine, kusursuz işleyen bir sistemin gereklerini tam olarak karşıladığını, neredeyse önceden belirli, değişmez kurallara harfiyen uyduğunu anlamazdı. Ailesinin, annesiyle babasının, erkek ve kız kardeşlerinin, hatta çocuklarının ve neredeyse tüm kasabalıların aynı sorunları yaşadığının, *hatalarım* adını verdiği şeyin aslında şeylerin normal seyrinde akışının kusursuz bir göstergesi olduğunun farkına varmazdı.

Annemin hikâyelerinde annem

Annem bana kendisinin ya da babamın başından geçenleri anlatarak çok zaman geçirirdi.

Hayatından sıkılıyordu ve yorucu işlerle sıkıcı anların sürekli tekrarından ibaret olan bu varoluş çabasının boşluğunu doldurmanın çaresini konuşmakta bulmuştu. Uzun süre *ev kadını* olarak kalmıştı, resmî evraklara böyle yazmamı isterdi. Doğum belgemde adının yanında *işsiz* ibaresini görünce kendisini hakarete uğramış, kirletilmiş hissetmişti. Erkek kardeşimle kız kardeşim kendi başlarının çaresine bakabilecek kadar büyüyünce çalışmaya karar verdi. Babamsa bunu küçük düşürücü buluyor, erkeklik statüsünü tartışmaya açtığını düşünüyordu; eve para getirmesi gereken oydu. Ama annem büyük bir arzuyla çalışmak istiyordu, yapabileceği işlerin zorluğu gözünü korkutmuyordu: fabrika, ev temizliği ya da süpermarkette kasiyerlik. Mücadele etti. Bir anlamda kendine karşı da verdi bu mücadeleyi, kocası sırtını işsizliğe dayamışken (babam fabrikadaki işini kaybetmişti, buna sonra geleceğim) bir kadının çalışmasının küçük düşürücü olduğunu ona zorla düşündürten bu elle tutulmaz, adı konulmaz güce karşı direndi. Uzun tartışmaların ardından babam sonunda kabul etti ve annem yaşlı insanların tuvalet ihtiyaçlarını gidermesine yardımcı olmaya

başladı, üzerinde yıllar önce babama ait olan ve haliyle (babamın sırt genişliği yüzünden) ona çok büyük gelen, her tarafını güvelerin yediği kırmızı bir anorakla paslı bisikletine atlıyor, kasabada evden eve dolaşıyordu. Kasaba kadınları onun bu haline gülüyorlardı, *Ay üstündeki de çok yakışmış, yakıyor canım, içine üç tane daha girer.* Günün birinde annemin babamdan fazla para kazandığı anlaşılınca –babam taş çatlasa yedi yüz euro kazanırken annemin kazancı bin euro'yu biraz geçmişti– babam bunu kaldıramadı. Ona bunun gereksiz olduğunu, işi bırakmasını istediğini, bu paraya ihtiyacımız olmadığını söyledi. Yedi yüz euro yedi kişiye yeterdi.

Benimle çok konuşurdu, uzun monologlardı bunlar, gerçi yerimde başkası olsa da fark etmezdi, anlatacağını anlatmaya pekâlâ devam ederdi. İhtiyacı olan tek şey onu dinleyecek iki kulaktı. Söylediklerimi katiyen dinlemezdi. Bana bir şeyler anlatmaya başladığı zaman televizyonu açardım. Hiç oralı olmaz, anlatmaya devam ederdi. Sesi yükseltirdim. Yine fark etmezdi. Babam artık dayanamıyordu buna, *Bir sus artık be, iki dakika rahat ver, siktin kafamızı.* Kasaba meydanındaki diğer kadınlar gibi kendi kendine konuşurdu, kasabalı kadınlar arasında yayılan bir hastalık gibiydi bu. Okulun önündeki meydanda toplandıkları zaman, kimsenin birbirini dinlemeden attığı tiratlar üst üste binip sonsuza uzanan bir ses dalgasına dönüşürdü.

Dinlemek isteyen birini buldu mu anlatmayı sevdiği hikâyelerden biri: Beni dünyaya getirmeden önce bir çocuk düşürmüş. Hiç beklemiyormuş böyle bir şeyi, tuvaletini yaparken çocuğu düşürüvermiş, durup dururken, hiçbir belirti olmadan, evi temizlemeye çalıştığı ama tozlardan kurtulmayı yine başaramadığı bir akşamüzeri

– yandaki tarlaların ve bütün gün evin önünden geçen traktörlerin suçuydu bu, geçerken arkalarında koca koca toprak yığınları bırakıyorlar, eve sızan toprak toza dönüşüp evin duvarlarını kaplıyor, annemin söylenmekten başka çaresi kalmıyordu, *Niye uğraşıyorsam, temiz görünecek sanki, ev değil fare deliği, verdiğim emeğe yazık.*

Klozete düşüverdi.

Yıllar sonra bu hikâyeyi anlatırken çok eğlenirdi. Güldükçe cildinin yaşlanıp sarardığı iyice belli olurdu, sigara yüzünden sesi boğuklaşmış, çatlamıştı, bağıra bağıra konuşurdu üstelik, herkes aynı şeyi söylerdi (bazen babamdan izin alır ben de söylerdim), *Bağırma ya, sağır mı var karşında.*

Annem gülmeyi seven bir kadındır. Bunu da üzerine basa basa söylerdi, *Ben gülüp eğlenmeyi seviyorum, hiç öyle hanımefendicilik oynayamam, sıradan kadınım canım işte.*

Böyle şeyler söylerken ne hissederdi acaba, bilmiyorum. İçten içe canı mı yanardı aslında, yalan mı söylerdi, onu da bilmiyorum. Yoksa niye bu kadar tekrarlasın ki aynı şeyi, kanıtlamak ister gibi? Belki de demek istediği şuydu ya da şuna varıyordu, bir *hanımefendi* değildi çünkü olmasına imkân yoktu. *Sıradan bir kadındı işte*, utanç böyle gösteriyordu belki kendini, gurura bürünerek. Arada bir de şöyle söylerdi, *Tabii insanın işi yaşlıların götünü yıkamak olunca*, kullandığı tabir buydu, *bu yani, yaşlıların götünü yıkıyorum her gün, elimde ölmeseler iyi* (hikâyenin tam burasında hep aynı şaka: *Sıcaklar bir azıtsın, bir grip salgını çıksın gör, sabaha işsiz kalırım*), elleri buzdolabına, *dolaba* yiyecek bir şeyler koymak için her akşam *bokun içinde yüzüyordu* (annemin dile getirmeden edemediği pişmanlıklar: *Beş çocuk, geç geldi tabii aklım başıma, doyurulacak yedi boğaz, biter mi*). Talihsiz,

küçük düşürücü bir okul tecrübesi yüzünden düzgün Fransızca konuşmakta zorlanıyordu, *Ağabeyin olunca devam edemedim okula, aman çok da sevmiyordum zaten. Üniversiteye falan gidebilirdim, diploma alabilirdim* demezdi her zaman, okumaya başından beri hevesi olmadığını arada bir kaçırırdı ağzından. Söyleminin tutarsız ya da çelişkili olmadığını anlamam için yıllar geçmesi gerekti, o zamanlar sandığımın aksine, haince bir kibirle, ona kendi değerlerimle –kendimi anne babama, aileme karşı inşa ederken edinmiş olduğum değerlerle– uyumlu, zoraki bir tutarlılık yüklemeye çalışan bendim. Tutarsızlık sadece, herhangi bir söylemi ya da pratiği üreten mantığı anlayamayan kişiye görünür. Annemin içinden bir sürü farklı türde söylemin geçtiğini, bu söylemlerin onun vasıtasıyla dile döküldüğünü, onun okulu bitirmemiş olmanın utancıyla her şeye rağmen duyulan bir gurur arasında *–ayakta kaldım mı kaldım, bir sürü de güzel evlat yetiştirdim–* sürekli parçalandığını ve bu iki söylemin ancak aralarındaki ilişki sayesinde var olduğunu sonradan anladım.

Gün geçtikçe parça parça dökülen bir evde yaşamanın utancı, *Tepemize yıkılacak sonunda.*

Kısacası, demek istediği şuydu belki de, *Bir hanımefendi olamam ama olmak isterdim.*

Kendini heyecana kaptırdıkça yükselen sesiyle (ailemin yanından ayrılıp şehre gidince başıma ciddi bela olacak bir şeydi bu – lisedeki arkadaşlarım sürekli benden daha alçak sesle konuşmamı isteyeceklerdi; iyi ailelerde yetişmiş gençlerin o sakin ses tonlarını, kendine hâkim konuşma tarzlarını acayip kıskanırdım) o gün tuvalete nasıl koştuğunu anlatırdı, *Kabız olduğumu sandım, nasıl karnım ağrıyor. Tuvalete koştum, oturdum klozete, sonra bir ses, pof. Bir baktım aşağıya, bebek orada, elim*

ayağıma dolandı tabii, korktum, sonra da salak gibi sifonu çektim, bilemedim ki ne yapacağımı. Ay bakıyorum sonra, bebek gitmiyor bir türlü, aldım fırçayı, bir yandan sifonu çekiyorum, bir yandan bunu itiyorum aşağı. Sonra doktoru aradım, hemen hastaneye gitmemi söyledi, ciddi olabilir dedi, gittim ben de, muayene ettiler, ciddi bir şey yokmuş.

Babamla çocuk yapma denemelerine hız kesmeden devam etmişlerdi. Bu babam için her şeyden önce gelen bir meseleydi, *Çok istiyordu çocuk, erkek adam işte, malum, gurur meselesi, gerçek bir aile sahibi olmak istiyordu, evde annesiyle kardeşlerinin göz bebeğiydi, öyle büyümüştü, babasından görememişti ama o ilgiyi, yani göremezdi zaten, hapisteydi adam, çocuk istiyordu o yüzden, küçük bir kız istiyordu ama sen oldun, kız olsan Laurenne koyacaktı adını, ben kız istemiyordum artık, evde bir prenses yeter, sonra da sen oldun zaten, öbürünü kaybettik, üzerine sen geldin. Baban kolay atlatamadı tabii ilk çocuğu kaybetmeyi, zor toparladı. Durmadan ağlıyordu. Neyse ki kolay hamile kalıyordum, aşağı taraf iyi çalışıyor bende, spiral olmasına rağmen hamile kaldım, ikiz doğurdum üstelik* (erkek ve kız kardeşim) *bir de bir şey söyleyeyim mi sana, aramızda kalsın, babanınki de kolum kadardır.*

Bunu bilmiyordum.

Evimiz küçük olduğu, odalar arasında da kapı bulunmadığı için –odaları alçı paneller ve perdeler ayırıyordu, kapı taktırmaya ya da duvar ördürmeye yetecek paramız yoktu– babamı sık sık çıplak görürdüm. Utanması yoktu. Evde çıplak gezmeyi sevdiğini söylerdi, ben de ona kızardım. Bedeni ciddi anlamda midemin bulanmasına sebep olurdu, *Çıplak dolanmayı seviyorum, ne var bunda, ev benim değil mi ayrıca, ne istersem yaparım. Bu evde ben olduğum sürece benim sözüm geçer.*

Annemle babamın odası

Annemle babamın odasını sokak lambaları aydınlatırdı. Geçen yılların ve kuzey soğuklarıyla yağmurlarının aşındırdığı panjurlardan içeri sadece kıpırdayan gölgeler görmeye yarayan zayıf bir ışık sızardı. Odada sürekli bir nem ve bayat ekmek kokusu olurdu. Cılız ışığa rağmen uçuşan tozları seçebilirdim, sanki farklı, daha yavaş akan bir zamanda hareket eder, havada dans ederdi tozlar. Kıpırdamadan onları izleyerek saatler geçirirdim. Küçükken annemle yakındık; küçük bir oğlanla annesinin yakın olabileceği kadar yakın – aramıza utancın yol açtığı mesafe girmeden önce. O zamanlar kimi görse ona benzediğimi söylerdi, annesine çekmiş derdi benim için.

Geceleri izahı olmayan bir korkuya kapılırdım. Yalnız uyumak istemezdim. Tek başıma da kalmıyordum üstelik, erkek ve kız kardeşlerimle aynı odayı paylaşıyorduk. Beş metrekarelik bir oda, beton zemin, kasaba civarındaki göletlerin taşıdığı rutubet yüzünden oluşmuş büyük, yuvarlak, siyah lekelerle dolu duvarlar. Anneme neden yeri halı kaplatmadıklarını sorduğum zaman rahatsız olurdu (bir kez daha *utanırdı* demek için *rahatsız olurdu* diyorum ama söz konusu olan utançtı tabii), *Halı güzel durur aslında, yaptırırız belki.* Doğru de-

ğildi bu. Annemle babamın ne halı kaplatacak parası ne de yaptırmaya istekleri vardı. Parasızlığın sebep olduğu imkânsızlık, bir şey istemeyi de imkânsız hale getiriyor, bu da herhangi bir imkânın doğmasını baştan imkânsız kılıyordu. Annem onu –hem kendisine hem etrafını saran dünyaya yönelik – bir adım atmaktan âciz bırakan bu çemberde kısılıp kalmıştı, *Halı kaplatırız kaplatmasına da astımın var oğlum senin, bilmiyor musun, tehlikeli diyorlar astımı olanlar için.*

Rutubet lekelerini pop şarkıcılarının posterleriyle ya da gazeteden kestiğim televizyon dizilerindeki kadınların resimleriyle kapatırdım. Bir delikanlıya yakışacağı üzere rap şarkıcılarını ya da tekno müziği tercih eden ağabeyim benimle alay ederdi, *Bıkmadın karı müziği dinlemekten* (hatırlıyorum da bir gün onunla birlikte bakkala giderken, bana bütün yol boyunca gerçek bir oğlanın nasıl yürümesi gerektiğini anlatmıştı. *Bana bak şimdi sana nasıl adam gibi yürüyeceğini göstereceğim, artık öyle yürüyeceksin tamam mı, hayır iki dakika sonra arkadaşlarla falan karşılaşacağız, rezil edeceksin beni, senin yüzünden benimle taşak geçecekler*).

Odada sadece bir ranzayla üzerinde televizyonun durduğu ahşap bir dolap vardı, içerisi o kadar dardı ki kapıdan giren doğruca yatağa çıkardı, ayak basmak için birkaç santimetrekareyle yetinmek zorundaydık: Tüm alanı ranzayla televizyonun varlığı işgal ederdi. Erkek kardeşim sabaha kadar televizyon seyreder, uykuya dalmama izin vermezdi.

O yüzden, yani sadece televizyondan rahatsız olduğum için değil, tek başına uyumaktan da korktuğum için haftada birkaç defa annemle babamın odasının kapısında alırdım soluğu, evde kapısı olan nadir odalardan biriydi burası. Hemen girmezdim içeri, işlerini bitirene kadar beklerdim.

Evde her yere annemin peşinden gitmek gibi bir alışkanlığım vardı (ve on yaşına kadar sürdü bu, *Ay yok normal değil* derdi annem, *normal değil bu çocuk*). Banyo yapmaya girdiğinde kapının önünde onu beklerdim. Açsın diye kapıyı zorlar, duvarları tekmeler, bağırır, çağırır, ağlardım. Tuvalete girecek olduğunda da onu görebileyim diye kapıyı açık bırakmasını isterdim, uçup gitmesinden korkardım. İhtiyacını giderirken bile tuvaletin kapısını açık bırakmayı alışkanlık edindi o da sonunda, sonradan midemi bulandıracak bir alışkanlık.

Annem her dediğimi hemen yapmazdı. Tavrım ağabeyimin sinirini bozardı, sürekli ağladığım için bana *sulugöz* adını takmıştı. Bir oğlanın bu kadar ağlamasına tahammül edemiyordu.

Israrımı sürdürünce annem sonunda pes ederdi. Babamsa bağırmayı, ciddi olmayı tercih ederdi. Bir yandan kendilerini aşan toplumsal güçler tarafından onlara dayatılan, bir yandan da bilinçli olarak üstlendikleri bu rolleri aralarında paylaşmış gibilerdi. Annem: *Sesini kes, yoksa babana söylerim* ve babam tepki vermeyecek olursa da, *Jacky üzerine düşeni yapar mısın biraz.*

Korkudan kaskatı kesilip uyuyamayınca çareyi annemle babamın odasına gitmekte bulduğum geceler, kapının ardından, giderek hızlanan soluklarını, boğuk iniltilerini, incecik duvarlardan rahatça geçen (alçı panellere İsviçre çakımla yazılar kazırdım, *Ed'in Odası*, altına da –odamın kapısı olmadığından– *Perdeyi çalmadan girmeyin*) nefes alıp verişlerini duyardım. Annemin inlemeleri: *Of çok iyi, durma, devam et, devam et.*

İçeri girmek için bitirmelerini beklerdim. Er ya da geç babamın kuvvetli çığlığının evde yankılanacağını bilirdim. Bu çığlığın bir tür işaret olduğunu, artık odaya gi-

rebileceğimi de bilirdim. Yatağın yayları gıcırdamayı keserdi. Ardından gelen sessizlik de çığlığın bir parçasıydı, o yüzden kapıyı açmadan birkaç dakika, birkaç saniye daha beklerdim. Odada babamın çığlığının kokusu gezinmeye devam ederdi. Bugün hâlâ o kokuyu duyduğumda, çocukluğumda sürekli tekrarlanan o sahneler gelir gözümün önüne.

Her defasında ilk bahanem astım krizi geçirdiğim olurdu, *Büyükannemin başına geldi işte, astım krizinden ölebiliyor insan, olmayacak şey değil yani, uydurma değil* (bu şekilde söylemiyordum ama şimdi bu satırları yazarken ya da bazı günler, o zamanlar kullandığım dili yeniden üretmek çok yorucu geliyor).

Babam öfkeden kudururdu, deliye dönerdi, bana söyüp sayardı. Bu büyükanne ve astım hikâyelerine inanmıyordu bir kere, bunlar bahaneydi, *zırvalıktı*, kız gibi karanlıktan korkuyordum, o kadar. Bağıra bağıra kendini sorgulamaya başlardı. Anneme sorardı gerçekten erkek olup olmadığımı: *Bu nasıl adam olacak, bitmeyecek mi karı gibi halleri? Sürekli ağlıyor, karanlıktan korkuyor. Anlamıyorum ki neden? Niye böyle oldu bu? Derdi ne? Kız gibi de yetiştirmedim ki, öbür oğlanlara ne yaptıysam aynısını yaptım. Düştüğümüz hale bak, amına koyayım.* Çaresizliği sesine yansırdı. Gerçekte –o bunu bilmiyordu– aynı soruları ben de kendime soruyordum. Peşimi bırakmayan sorulardı bunlar. Neden durmadan ağlıyordum? Neden karanlıktan korkuyordum? Küçük bir oğlan çocuğuydum ama neden öyle değilmişim gibi geliyordu? Özellikle de: Neden öyle davranıyordum, neydi o haller tavırlar, büyük büyük hareketler (karı gibi kıvırmalar), konuşurken rahat durmayan eller, kadınsı vurgular, o ince ses. Farklılığımın neden kaynaklandığını bilmiyordum ve bu bilgisizlik beni yaralıyordu.

(Yine bu dönemde, on yaşına doğru, aklımdan hiç çıkmayan bir düşünce vardı: Televizyon seyrettiğim bir gece –erkek kardeşimle kız kardeşim o gece arkadaşlarında kalacaksa bunu mutlaka yapardım– obez insanlara yönelik bir zayıflama merkezinin haberini izledim. Uzman bir ekibe teslim edilen obez gençlere ağır bir diyet programı uygulanıyordu: beslenme, spor, düzenli uyku. Bu programı izledikten sonra uzun süre, benim gibi insanlara yardım edecek benzer bir yerin hayalini kurdum. Peşimde o iki oğlanın hayaleti, çareyi kadınsı tavırlarda bulunduğumda dayak yiyeceğim eğitmenlerin hayalini kurmakta buluyordum. Ses ve yürüme egzersizleri, insanlarla bakışma antrenmanları yaptığımızı düşlüyordum. Okuldaki bilgisayarın başına geçiyor, bütün gün buna benzer kamplar arıyordum kendime.)

Yumuşak ve *efemine* sözcükleri, bulunduğum ortamdaki yetişkinlerin ağzından hiç düşmezdi: Sadece okuldaki çocuklardan, sadece o iki oğlandan duymazdım bu lafları. Etimi jilet gibi keserdi bu sözcükler, saatlerce kanardı yarası, günlerce, içimden tekrar ettikçe, başa sardıkça. Haklı olduklarını yinelerdim içimden. Değişmeyi umardım. Ama bedenim bana itaat etmez, hakaretler kaldığı yerden devam ederdi. Bana *yumuşak*, *efemine* diyen kasabanın yetişkinleri bunları her zaman bir hakaret olarak söylemez, aşağılayıcı bir ton kullanmazlardı. Şaşkınlıkla söyledikleri de olurdu: *Senin oğlan da hep kız gibi konuşuyor, hali, tavrı da öyle, niye bunu tercih ediyor ki? Bir tuhaf yani senin oğlan Brigitte* (annem), *halleri bir garip yani.* Bu şaşkınlık boğazımı tıkar, midemi düğümlerdi. Aynı soruları bana da sorarlardı, *Neden böyle konuşuyorsun?* Anlamamış gibi yapardım, yine sessiz kalırdım – çığlık atma arzusu sarardı içimi, o çığlığı atamayacağımı bile bile, yemek borumda tıkanıp kalmış yabancı, yakıcı bir madde gibi.

Kızların, annelerin ve büyükannelerin hayatı

Okul koridoru, annemle babam ve kasaba sakinleri arasında esirdim. Nefes alabildiğim tek yer sınıftı. Okulu severdim. Okulun kendisini değil tabii, okul hayatını. Okulda o iki çocuk vardı. Ama öğretmenleri severdim. *Karı kılıklılardan* ya da *götveren ibnelerden* bahsetmezlerdi. Bizlere farklılıkları kabul etmemiz gerektiğini, hepimizin eşit olduğunu izah ederlerdi, cumhuriyetçi eğitim sisteminin klasik söylemleri. Bir bireyi ten rengi, dinî inanışı ya da cinsel yönelimi (sınıfın arkasındaki oğlan grubu – *arka sıra* diyorduk onlara– bu ifadeye her defasında katıla katıla gülüyordu) üzerinden yargılamamak gerekiyordu.

Vasat notlar alırdım. Evdeki odaların hiçbirinde ışık ya da masa olmadığından oturma odasında çalışmaktan başka seçeneğim yoktu, televizyon seyreden babamın ya da çalıştığım masanın öbür ucunda balık temizleyen ve *Tam da ödev yapacak zamanı buldun* diye söylenen annemle aynı odada. Gerçi ödev yapmayı hiç sevmezdim. Sürekli devamsızlık yaptığım ve ailemin dilini, yani doğal olarak kendi dilimi –resmî Fransızcadan daha iyi bildiğimiz, bir sürü hatayla dolu Picardie ağzını– konuştuğum içinse *sağlam bir temel* oturtamamıştım.

Yine de öğretmenlerime karşı bağlılık hisseder, onları memnun etmek için iyi notlar almak zorunda oldu-

ğumu ya da en azından, tüm zorluklara rağmen mücadele ettiğimi göstermem gerektiğini bilirdim. Öte yandan sürekli uslu bir çocuk olmam da şüphe uyandırırdı: Uslu bir öğrenci olmak kadınsı bir özellikti.

Tabii bu yalnızca küçük sınıflar için geçerliydi, er ya da geç kızlar da okuldan nefret edip öğretmenlere sataşmaya başlıyorlardı. Sadece zaman meselesiydi. Kızların sistemden elenmesi sadece biraz daha uzun sürüyordu.

Ablam en başta, ortaokula giderken, ebelik eğitimine yönelmek istemiş ama sonradan bundan vazgeçmiş, *çok para kazanmak için* İspanyolca öğretmeni olmaya karar vermişti. Evde öğretmenleri küçük burjuvalar olarak görürdük ve Milli Eğitim'e bağlı öğretmenler greve gidince babamın tepesi feci atardı, *Yattıkları yerden bok gibi para kazanıyorlar, bir de hâlâ şikâyet ediyorlar.*

Rehber öğretmeni bir gün ablamı görüşmeye çağırmış, ablam da ona ortaokulda İspanyolca öğretmenliği yapmak istediğini söylemişti, *Anlıyorum fakat eğitimde kadroların tıkanmış olduğunu da düşünmeniz lazım, herkes öğretmen olmak istiyor, o kadar kadro mevcut değil elbette, hükümetler de daha az bütçe ayırıyor bu işe, eğitime yani. Bana sorarsanız daha güvenli bir adım atmanızda fayda var, riske girmeyin derim, satış sektörünü düşünebilirsiniz mesela, hem notlarınıza bakıyorum, durum iyi değil, bakalorya sınavı için istenen ortalamayı zor tutuyor.*

Bir akşam eve döndüğünde sinirleri çok bozuktu, o gün yine rehber öğretmeniyle görüşmüş, öğretmenin gelecek planlarını şekillendirme girişimlerine çok canı sıkılmıştı, *Derdi ne anlamadım ki benimle, taktı adam bana, ben İspanyolca öğretmeni olmak istiyorum.* Babam, *Sen onu dinleme, bir zenciden tavsiye almana lüzum yok* (rehber öğretmen Martinikliydi).

Ablam başta biraz direndi. Rehber öğretmen onu birkaç defa daha yanına çağırdı. Üçüncü senesinde, bir işletmede staj yapması gerekiyordu ve öğretmeni onu kasabanın fırınına yönlendirdi. Ablam bu stajdan birkaç hafta sonra anneme (hayal kırıklığı: *Keşke daha iyi bir mesleği olsaydı*) artık İspanyolca öğretmeni değil, tezgâhtar olmak istediğini açıkladı. Seçiminden emindi, rehber öğretmen haklıydı. Mesleki eğitim alırken para kazanacak, bu parayla da ailesinin durumu olmadığı için gençliği boyunca yapamadığı şeyleri yapabilecekti.

Okulun bahçesinde nöbetçi öğretmeni izler, küçük bir kızken, büyüyüp de nöbetçi öğretmen olmadan önce, ne olmak istediğini hayal etmeye çalışırdım.

Onunla hiç konuşmazdım. İki çocuktan yediğim dayakları fark etmemesi için elimden geleni yapardım. Bazılarının aklına gelebilecek olan şeyi, gelen şeyi, bu dayakları hak eden bir yumuşak olduğumu ondan saklardım. Beni koridorda iki büklüm, yalvarır bir bakışla bulmasını –gerçi bana vurduklarında gülümsememi koruduğumu söylemiştim, bunu deniyordum ama her zaman başaramıyordum, *Niye sırıtıyorsun lan manyak, dalga mı geçiyorsun bizimle?*–, endişelenmesini, *Niye yapıyorlar bunu sana?* diye sormasını ve ona cevap vermek zorunda kalmayı istemezdim.

Adını hatırlamıyorum. Armelle ya da Virginie olabilir. Sadece ona takılan lakapları hatırlıyorum: *Çatlak*, *Manyak*. Bahçede ya da koridorda nöbetçi olduğu zaman kendi kendine konuşurdu. Büyükannesinden bahsederdi, hep ondan bahsederdi, takıntı gibi bir şeydi herhalde, çocuklar ona *Kes be deli, kendi kendine konuşma* deseler bile duymazdan gelirdi, konuşmaya devam eder, kızmazdı bile çocuklara.

Büyükannesinin hikâyesi benim büyükannemin hikâyesiyle aynıydı, farklılığa çok az imkân sağlayan kasabadaki tüm büyükannelerin hikâyesinin aynısı.

Büyükannesi kış yaklaştıkça daha fazla üşüyor, günler giderek daha çabuk kararıyordu. Aynı şeyleri büyükannemin bana anlatışıyla, büyükannesinin ona anlatışı arasında hiç fark yoktu: Eve giren soğuktan, soğuk yüzünden kaskatı kesilip sızlayan ayak parmaklarından bahsederken yakınmıyordu, sadece üzücü bir tespiti paylaşıyordu.

Büyükannem bir ev satın almanın, reklamlardaki ya da siyasi sloganlardaki karşılığıyla *ev sahibi olmanın* kendisini daha yüksek bir toplumsal statüye, daha güzel bir yaşama ulaştıracağını düşünmüş fakat bunu yaptıktan, yani bir ev satın aldıktan sonra hiçbir şeyin değişmediğini, hatta belki de aksine, aldığı krediyi geri ödemek zorunda olduğu için durumunun zorlaştığını çok geçmeden fark etmişti.

Üşüyordu, oduna verecek parası da yoktu. Bütün aileye odun getiren, babamın kısaca "bizim bir ahbap" dediği adam –kasası odun yüklü ufak bir traktörle sokak sokak gezerdi– büyükanneme odun bırakmaya son vermişti: *Benim de çocuklarım var hanımefendi, ödeme yapmayacaksanız odun bırakmayacağım artık, benim çocuklar da yemek bekliyor hanımefendi, bir ailem var.* Büyükannesi, nöbetçi öğretmene, soğuktan korunmak için üzerine bir sürü battaniye örttüğünü ama işe yaramadığını anlatıyordu, soğuğun sızmasını engelleyemeyen battaniyeler soğuk rüzgârın kendisinden bile daha soğuk buzdan battaniyelere dönüşüyordu.

(Ablam, tam da şu sıralar, büyükannemin evini gülünç bir meblağ karşılığında satın almakla uğraşıyor, gerekli işlemleri başlatmış durumda, büyükannemse evden ayrılıp bir sosyal konuta yerleşti.

Geçen gün telefon edip bunu haber verdi, evin yapılacak çok işi olduğunu, bir zamanlar büyükannemin yaşadığı bu kümesin zemininde iki metre çapında koca bir delik bulunduğunu söyledi: *Hayır severim de büyükannemi, eleştirmek için söylemiyorum ama bir duysaydın o kokuyu! Her yer pislik içinde, hangi hayvanın pisliği o bile belli değil, her yer küf. Daha çok işi var bu evin, çok.* Ömründe kasaba dışına adım atmamış olan ablamın şimdi yirmi beş yaşında bir evi ve ustalara verecek talimatları var.)

Büyükannem, nöbetçi öğretmenin büyükannesi gibi, bir sürü köpeğe bakıyordu. Kendini böyle daha az yalnız hissediyor, onlara sarılıp vücut ısılarından faydalanabiliyordu, *Hiç olmazsa bacaklarım ısınıyor onlarla uyuyunca, hem arkadaşlık da ediyorlar, canım mı sıkılsın yalnız kalayım da*. Evde beşini, altısını bazen daha fazlasını besliyor, bu da babamı çok kızdırıyordu. Bu yaptığını, kendisini zar zor doyururken köpekleri beslemesini mantıksız buluyordu, *Dışarı çıkıp iki dakika bile gezemiyorsun değil mi, biliyorsun tabii, sen olmasan ne hale getirirler evi. Gözümle gördüm ya, perdeleri yiyorlar, kanepeyi parçalıyorlar, televizyona bile işediler gözümün önünde. Haydi hepsini geçtim, paran yok ya paran, neyle besliyorsun bunları.* Kendince bir savunması vardı, *Kalanları yiyorlar* ama aldıklarının çoğunu köpekler için alıyordu – ve bunun herkes farkındaydı. Köpeklerden kalanları yiyen oydu ve sonuçta, üşüdüğü yetmiyormuş gibi, bir de aç kalıyordu.

Odunu kalmayınca kasaba sınırındaki ormanlığa gidiyordu. Yanında her tarafı delik deşik –sonunda itiraf etmişti: *Köpeklerin marifeti, ne bulsalar çiğniyorlar*– yeşilli mavili pazar arabasını da götürüyor, topladığı küçük dalları eve getiriyordu. Aynı şeyi annem de sobaya atacak ya da et pişireceği zaman ızgarayı yakacak kömür kalmadığı zaman yapardı, *Ben çocuklarımın ne aç uyuma-*

sına ne üşümesine izin veririm, annelik gururu. Utançla yüzleşmemek için bunu bir oyun haline getirirdi. Oysa bunun yoksulluk yüzünden, paramız olmadığı için yaptığını bilirdik, çocuklar böyle şeyleri hayal bile edilemeyecek kadar çabuk anlar. Derdi ki *Haydi gidip odun toplayalım, yürüyüş de yapmış oluruz, otur otur sıkıldık, eğlenelim biraz.*

Ona inanıyormuş gibi yapardık, o da bizim ona inandığımıza inanıyormuş gibi yapardı.

Bazen yorgun düşüp bu rolü oynamaktan vazgeçerdi. Bizden gerçeği gizlemek için çaba göstermeyi tamamen bırakıp beni yiyecek bir şeyler almam için kasabanın bakkalına *borç yazdırmaya* yollardı, *Koş bakalım bakkala, sen çocuksun, sen istersen yazdırmayı kabul eder, ben sorsam kesin hayır der salak kadın, adım gibi biliyorum.* Babam olaya müdahil olmadan evden çıkmaya çalışırdım, *Çabuk ol, kaldırma beni ayağa.* Beni ürkütürdü, o kadar ki her söyleneni sesimi çıkarmadan yerine getirirdim. Çocuklar başkalarında daha kolay merhamet uyandırıyordu ve ben de gıda elde etmek için bu vasfı kullanmakla görevliydim. Sadece bakkala değil, bazı günler bir parça ekmek, bir paket makarna ya da biraz peynir istemek için komşulara, diğer kasaba sakinlerine de yollanırdım. Sıra yiyeceklerin parasını ödemeye gelince utanır, bakkaldaki kadınlar duymasın diye olabildiğince kısık sesle konuşurdum, *Annem yazdırabilir miyiz diye soruyor.* Bakkalın sahibi kadınsa, bana bağıra bağıra yanıt vermekten, sesini içerideki herkese duyurmaktan büyük bir zevk alırdı, *Ama her şeyin de bir sınırı var canım, annenler iyice alıştı, sürekli yaz yaz, nereye kadar? Paraları yoksa daha fazla çalışacaklar, o kadar. Bak bana, her gün sabah sekizden akşam sekize kadar dükkânda duruyorum, para böyle kazanılıyor, git aynen söyle bunları annenlere. Bu seferlik de yazıyorum, ama bu son tamam mı, o da eve*

elin boş dönme diye, sana üzülüyorum ondan. Yere bakardım, içimde ona duyduğum nefret, suratını keskin, sivri bir şeyle parçalama isteği, *Teşekkürler hanımefendi, sağ olun hanımefendi.*

Paramız hiç kalmadığında son çare olarak babamın avladığı balıkları yerdik. Küçüklüğünden beri balık tutardı, en sevdiği şeydi, bütün oğlanlar balığa çıkar ya da ava giderdi. O da çok sık çıkardı balığa, kasaba civarındaki göletlere de giderdi, işini kaybetmesine neden olan fabrikadaki kazadan sonra daha sık gider olmuştu. Eve getirdiği balıkları annem alır, buzluğa koymadan önce içlerini temizler, sonra da gazete kâğıdına ya da plastik market poşetlerine sarardı. Buzluğu açınca o korkunç manzarayla, buzdan bir örtünün altında yatan cesetlerle karşılaşırdım. Onların ölümün ayazında donmuş, buza esir düşmüş gözlerini görünce mahvolurdum. Annem içlerini temizledikten sonra günlerce çıkmazdı o koku oturma odasından. Ay sonları annemle babamın et alacak parası kalmayınca, üst üste birkaç gün boyunca balık yerdik. Tiksintim oradan gelir. Zamanında dahil olmaya çalıştığım zümrenin gözdesi olan bu yemek bugün hâlâ midemi bulandırır.

Kasabanın hikâyeleri

Kasabanın en yoksulları biz değildik. Bizden bile parasız olan yan komşularımız her tarafı kırıp dökülen, sürekli pislik içindeki bir evde oturuyor, annemin ve diğer kadınların sohbetlerinde mütemadiyen aşağılanıyorlardı. Çalışmadıkları için kasabalılar tarafından *tembeller* adı altında genellenen, *sosyal yardımlardan faydalanan, hiçbir şey yapmadan oturan* insanlardı. Toplumsal merdivenin en alt basamağında olmamak için başka insanları kendinden aşağıya itme isteği, sürekli yinelenen sefil bir gayret. Evlerinin her tarafı kirli çamaşırlarla dolu olurdu, köpekler bütün odalara işer, yatakları çamur içinde bırakırlardı, mobilyalar toz içindeydi, sadece toz da değil, gerçek durumu ifade etmeye hiçbir sözcüğün yeterli gelmediği bir pislik bütünü: toprak, toz, yemek artığı, dökülüp kurumuş sıvılarla –Coca-Cola ya da şarap–, sinek ve sivrisinek cesetlerinden oluşan bir karışım. Kendileri de pisti, toprak ya da başka bir şeyle lekelenmiş giysiler, yağlı saçlar, uzun, simsiyah tırnaklar. Annemin sürekli gururla söylediği bir şey vardı: *Yoksulluk temiz olmaya engel değil ki canım, bizim de çok paramız yok ama bak evimiz hep temiz, çocuklarımın giysileri de mis gibi deterjan kokuyor, üstlerine paçavra geçirip salmıyorum sokağa.* Bu komşular kasaba civarındaki tarlalara mısır ve bezelye araklamaya giderlerdi, çiftçilere yakalanmamak için

gözlerini dört açarlardı, *Köylülere dikkat*. Evlerinde, yan odadan gelen gazyağı kokusuyla kaplı mutfakta çok zaman geçirirdim. Önceden banyo olan bu odayı, evde bir banyo gerekmediğine kanaat getirerek gazyağı deposuna çevirmişlerdi. Burada köylülerden çaldıkları mısırları patlatırdık. Sadece çocukların uydurabileceği hikâyeler uydururduk: yalanlar üzerine inşa edilen, ilavelerle, uydurmalarla, abartmalarla zenginleşen maceralar. Komşunun başına gelen hayalî olaylar, *Derken bir baktım, köylünün biri çıkmasın mı arkadan, traktörle düştü peşime ama ben bir koşmaya başladım, kaldı bu geride, yakalayamadı.*

Birbirimize kasabada yaşanan olayları, hayatımızı daha az sıkıcı hale getiren hikâyeleri anlatırdık.

Bunlardan biri beni derinden etkilemişti. Kasabalı bir adamın ölümü. Parası kalmamış, barlara taktığı borçlar iyice birikmişti. Babam o zamanlar beş yüz kişinin yaşadığı kasabada on iki tane bar olduğunu keyifle anlatırdı. *Bir adamın hikâyesi* dedim ama aslında onu iyi tanıyordum.

Yalnızlık, açlık – yaşlı adam böyle yaşamaktan bıkmıştı herhalde. Yaşamaktan yorulmuştu ama kalkıp kendini öldürmeye de çalışmamıştı, sanki buna bile üşenmişti.

Ve sonra koku sokaklara yayılmaya başladı.

Kuzenimle dolaştığım bir gün o kokuyu ben de aldım. *Burası leş gibi kokuyor* dedi bana. Kuzenimle çok zaman geçirirdim. Ayakkabılarının bağcıklarını bağlatmak ya da sırtını kaşıtmak için bana ihtiyacı vardı: Engeli yüzünden hareketlerini kontrol edemiyordu. Çocukken, fiziksel gelişimi tamamlandığında belkemiği büyümeye, anormal bir şekilde büyümeye devam etmişti, kemiğin ucu beynine dayanmış, geri dönüşü olmayan hasarlara sebep olmuştu. Ciddiydi engeli. Eğri büğrü yürür, sırtındaki dev kambur giydiklerinin şeklini bozardı. Kasabalı-

lar *Notre-Dame'ın kamburu* diye alay eder, kıkır kıkır gülerdi arkasından. Dişlerini çok erken yaşta kaybetti, yirmi yaşından itibaren peş peşe dökülmeye başladılar; bazı günler de, kimse neden olduğunu bilmiyordu ama derisi sarılaşırdı, daha doğrusu tamamen sarıya dönerdi. O günler ateşler içinde yanar, haftalarca yataktan çıkamazdı. Engelliydi ama kasabalılar bu sözcüğü onun ya da annesinin yanında kullanmaktan imtina ederdi. Annesi – teyzem– kuzenimin sağlık durumunun ciddiyetini bilmiyormuş gibi mi yapardı yoksa gerçekten içinde bulunduğu durumu anlamaktan âciz miydi, biz de anlamazdık. "Oğullarının deli olduğunu en son annesiyle babası kabul eder." Bir gün söylemişti ama, sadece bir defa, hatırlıyorum o yüzden, duyduğumuzda hayretler içinde kalmıştık, sanki bir itirafta bulunmuştu, kimsenin bilmediği bir sırrı paylaşmıştı bizimle: *Oğlumun durumunu biliyorsunuz, engelli.* Öte yandan kasabalılar, annesinin olmadığı ortamlarda onun engelinden rahat rahat bahsederlerdi, *Ah zavallı çocuk, ne talihsizmiş, aferin ama sana, hep ilgilen onunla böyle.* Onu ziyarete gittiğimde doktor beni uyarırdı, *Kuzeninle iyi vakit geçir olur mu, uzun yaşamayacak, sen de biliyorsun bunu.* Ve şakalar: *Kambur senin kuzenin. Kasabanın sakatı. Mongol.*

Ailemde, diğer ailelere göre daha fazla engelli vardı. Ya da belki biz bu durumu daha az gizliyor, daha az tıbbi bakım sağlıyor, bununla nasıl baş edeceğimizi bilmiyorduk. Belki de sadece parasızlık yüzünden düzgün bir tedavi sağlayamıyorduk. Bizimkilerin tıbba karşı duydukları nefreti de unutmamak lazım. Bir kız kuzenim iki damaklı doğdu, bir başka kuzenim sürekli hastalanıyor, antibiyotiklere, deterjana, otlara alerjisi var. Kafayı bulduğu zaman dişlerini penseyle çeken –tamircilerin kullandığı penselerden– bir halam var, durduk yere yapıyor bunu, oyun olsun diye. Genelde sarhoştur, çekecek diş bırakmadı ağzında.

Kuzenim o gün dedi ki, *Burası leş gibi kokuyor*. Haklıydı, gerçekten de bir leş vardı kasabada. Ölümün böyle kokacağını hiç tahmin etmezdim. Yaşlı adam evinde kalmaya, bir daha dışarı çıkmamaya karar vermişti. Pastis – *bir ufak sarı*– almak için, erkeklerin akşam işten sonra ya da işleri yoksa evde televizyon karşısına geçtikleri bir günün ardından buluştukları bara bile gitmemişti bir daha. Yatağına yatmış, hareket etmeden, kıpırdamadan ölümün gelmesini beklemeye başlamıştı. Söylentilere göre, doğru mu bilmiyorum, dışkısında ölmüştü. *Çişinde, bokunda boğulmuş*, yatağından kalkmak istemediği için tuvalete bile gitmemiş, çiş göllerini ve bok öbeklerini gazete sayfalarıyla örtmüştü, ölmeden önce son bir hijyen çabası. *Çorapları derisine adeta yapışmış, çıkarmayalı aylar olmuş belli ki, çişle, irinle karışıp yavaş yavaş derisinin içine girmiş çoraplar, öyle bir yapışmışlar ki bedeninin parçası gibi görünüyorlarmış*. Ve sonra, sessizlik. Bedenin çürüme süreci. Kasabanın kadınları: *Solucanlar yemiş her tarafını* ve sokaklara yayılan koku. Çürümekte olan bedenin kokusunun yayıldığı evin etrafında (kuzenimin farkında olmadan –zira *leş gibi kokuyor* tüm kötü kokuları ifade etmek için kullandığımız bir tabirdi– ölümü tespit ettiği gün) büyük bir kalabalık toplanmıştı. Hava çok geçmeden solunamaz hale gelmiş olmasına rağmen kadınlar burunlarını kâğıt mendillerle örtüp yaşananları izlemeye devam etmiş, evin önünden ayrılmamış, böyle bir olaya tanık olma fırsatını kaçırmama arzusuyla, ne bir sürpriz, ne bir beklenti ne de bir sürpriz beklentisi vaat eden rutinin dışına birkaç dakikalığına çıkmanın keyfini yaşamışlardı. Kuzenimse zayıf bünyesi yüzünden bütün akşam kusmuştu.

Bu hikâyeyi çok sık anlatırdık, hoşumuza giderdi.

İyi eğitim

Annemle babam iyi bir eğitim almamı, *varoşlardaki Araplara, ipsiz sapsızlara benzemememi* istiyorlardı. Annem için bir gurur vesilesiydi bu: *İyi yetiştirdim ben evlatlarımı, güzel güzel giydirdim, bak benziyorlar mı hiç serserilere* ya da –bu bilgilere nereden ulaştığını bilmiyorum, Cezayir Savaşı gazilerinden olan babasının düşüncelerinden etkilenmiş olabilir– *İyi yetiştirdim ben evlatlarımı, o Cezayirlilere benzemesinler diye uğraştım, en kötüsü onlar biliyorsun değil mi, Cezayirliler, Faslılarmış, Araplarmış, bunların yanında melek kalır melek.*

Annemin daimi telkinleri doğrultusunda Araplardan ya da aşırı yoksul komşularımızdan üstün olduğuma sonuna dek inanarak büyümüş, hiç ummadığım kadar ayrıcalıksız olduğumun farkına ise ancak ortaokulu bitirdiğim zaman varabilmiştim. Benim dünyamdan daha iyi dünyaların var olduğunu bundan önce de biliyordum. Babamın sövdüğü burjuvalar, kasabanın bakkalı ya da arkadaşım Amélie'nin ailesi mesela. Hatta sürekli aklımdan geçirdiğim şeylerdi bunlar. Ama bu diğer dünyaların varlığına o güne dek doğrudan şahit olmadığım, içlerine girmediğim için, tüm bilgim bir sezgi ya da hayal seviyesinde kalmıştı.

Bunu da daha sonradan, eski öğretmenlerimle –ka-

sabadaki ailelerin çocuklarını yetiştirme tarzı karşısında âciz kalıp pes eden ve öğretmenler odasında bundan bahseden ortaokul öğretmenlerim, *Kapasitesi var bu çocuğun, Bellegueule var ya, ama ödevlerini boşvermeye, bu kadar sık devamsızlık yapmaya devam ederse yazık olacak*– sohbet ederken fark edecektim.

Sabah gözünü açar açmaz televizyon izlemeye başlayan, bütün gün, kalabalık olmayan sokaklarda, yolun ortasında, evlerinin arkasında uzanan çayırlarda ya da binaların altında top oynayan, sonra yine akşama doğru, bütün akşam, saatler boyunca, günde altı saat, sekiz saat televizyon seyreden çocukların dünyasının parçasıydım. Sabahtan akşama kadar, gece gündüz fark etmeden dışarıda gezen, sokakta *takılan* çocukların dünyasının. Babam bana canım ne isterse yapabileceğimi –okulla ilgili bir mesele oldu mu eli ayağına dolaşırdı– ama sonuçlarına katlanmayı göze almam gerektiğini söylerdi, *Kaçta istiyorsan çık, kaçta istiyorsan o zaman dön eve ama yarın okulda uyursan derste karışmam, bedelini ödersin. Büyümek lafla olmuyor*, zira öğretmenlerin, doktorun ya da bakkalın çocukları bütün gün evden çıkmıyor, ödevlerini yapıyorlardı. Babam aynı hafta içinde birkaç defa aynı ödevi yapıp yapmadığımı sorardı. Onun için önemli olan alacağı yanıt değildi, tıpkı annemin okulda günümün nasıl geçtiğini sorması gibi. Soruyu soran da kendisi değildi zaten, üstlendiği roldü, bunu ne kendisi istemiş ne de ona soran olmuştu, bir çocuğun ödevlerini yapmasının daha doğru olacağına dair inanışı içselleştirmişti sadece.

Dışarı çıkınca mutlaka servis durağında buluşurduk, burası çocukların hayatının merkeziydi. Akşamları durağın altında geçirir, rüzgârdan ya da yağmurdan korunurduk. Dünya dönmeye başladığından beri aynı şey olu-

yordu: Ergen oğlanlar her akşam burada buluşuyor, içki içip sohbet ediyorlardı. Babam ve ağabeyim de zamanında aynı yerde, aynı şeyleri yapmıştı. Kasabaya döndüğümde, ayrılırken sekiz yaşında bıraktığım çocukları gördüm durakta bekleyen. Birkaç yıl önce benim durduğum yerde duruyorlardı. Hiçbir şey değişmiyordu, asla.

Gece yarılarına kadar bitmeyen sohbetler: sürekli kasaba hikâyeleri, kendi başına var olan, dışarıya, başka bir yere dair her türlü bilgiye yabancı bir dünya, şakalar, sırf eğlence olsun diye tekmeleyip kırdığımız posta kutuları, Jeanine, servis durağının karşısında oturan, fazla gürültü çıkardığımız ya da *orospu*, *pörsümüş karı* diye bağırdığımız zaman jandarmaları çağıran yaşlı kadın, jandarma gelmeden kaçışlarımız. Paket paket bira alır, kusana kadar içerdik, bu sahneleri cep telefonuyla videoya çekerdik.

Çok küçükken, daha on üç-on dört yaşındayken karşılaştığım alkol koması, bilinç kaybı manzaralarını hatırlıyorum. Yardım çağırmak zorunda kaldığım, kendi kusmuğunda boğulmasın diye yan yatırıp öyle tutmaya çalıştığım *arkadaşlarımı*. Aynısı benim başıma gelince, içtiğimiz akşamların ertesi sabahı (*cumartesi zom olmayanı siksinler mi* derdik), kasaba civarındaki çayırlarda, kendi kurduğumuz çadırların birinde açardım gözümü, üstümdeki giysiler kurumuş kusmuk kaplı, kaskatı kesilmiş olurdu, hasta midemin geri çıkardığı besinlerle bezenmiş uyku tulumundan tarifi hemen hemen imkânsız bir koku yükselirdi, karnım ağrır, kalbim kafatasımın içinde atardı, kalbimle ciğerlerim bir günlüğüne beynimle yer değiştirmiş gibi gelirdi. *Arkadaşlarım* az kalsın geberip gideceğimi, kendi kusmuğumda boğulacağımı, dilimi yutacağımı söylerken gülerlerdi.

Annemle babamın içini rahatlamak için mümkün olduğunca oğlanlarla yakınlaşmaya çalışıyordum. Gerçekteyse onların arkadaşlığından çok sıkılıyordum. Anneme onlarla oynamaya gittiğimi söyleyip gitmediğim çok olurdu, aslında Amélie'nin yanına gidiyordum. En sevdiğim oyunlardan biri ona makyaj yapmak, elime geçen bütün rujları, pudraları yüzünde denemekti. Bunu öğrenseler annemle babamın kapılacakları dehşeti düşünmeye bile cesaret edemezdim. Onların şüphelerini gidermeye, kafalarında dolanan –yok olmasını istediğim– soruları ortadan kaldırmaya ihtiyaç duyuyordum.

Kavgalar bu akşamların olmazsa olmazıydı. Servis durağında litrelerce birayla ucuz viski ve pastis birbirine karışırdı. Şamata sabaha kadar sürerdi, gün ağarıncaya dek, hiçbir şey yapmadan zamanın geçmesini, daha doğrusu gelmesini bekleyerek geçirilen saatler. Servis durağı da kırmızı tuğlalarla örülmüştü, üzerine sprey boyayla *Polisi sikeğim, Pis ipnelere ölüm*[1] yazılmıştı.

Kavgalar sıradan olaylardı, sadece oğlanlar değil, kızlar da kavga ederdi – ama tabii oğlanlar öndeydi bu konuda, alkol almadıkları zamanlar da kavga ederlerdi (neredeyse her gün okulun bahçesinde bir kavga yaşanırdı, çocuklar iki ya da bazen daha fazla rakibi çembere alır, desteklediklerı çocuğun adını avaz avaz bağırırlardı).

O kavgalardan biri, bir gün Amélie'yle benim aramda çıktı. Bir çocuk kavgası. Annesiyle babası tam anlamıyla *burjuva* değillerdi ama durumları bizimkilere göre daha iyiydi: Annesi hastanede çalışıyor, babası elektrik idaresinde teknisyenlik yapıyordu. Amélie o gün canımı

1. Metinde geçen haliyle "*Nicke la police, A more les salle pédé.*" Fransa'da sık kullanılan polis karşıtı "Nique la police" (kısaltması "NLP") sloganı ve eşcinsellik karşıtı "À mort les salles pédés" söylemi burada Fransızca yazım kurallarına göre hatalı yazılmış. (Ç.N.)

acıtmak için –bunu söyleyerek amacına ulaşacağını biliyordu– annemle babamın tembel olduklarını söyledi. İnsan bazı olayları sıradan, önemsiz hatıraları birleştirerek kuruyor zihninde, sonradan, aylar, yıllar sonra, artık olduğu kişinin gözünde bir anlam kazanıyor ya da kazanmıyor, ben de bu kavgayı öyle hatırlıyorum.

Ona vurdum. Saçlarından tutup kafasını park halindeki okul servisinin kaportasına vurdum, şiddetle, kütüphane koridorundaki uzun boylu kızılla kısa boylu kamburun yaptığı gibi. Bir sürü çocuk bizi izliyordu. Gülüyorlar ve beni gaza getiriyorlardı. *Vur haydi, vur, dağıt suratını.* Amélie durmam için ağlayarak yalvarıyordu. Bağırıyor, inliyor, feryat ediyordu. Benimkinden daha saygın bir dünyaya ait olduğunu anlamamı sağlamıştı. Ben servis durağında boş boş zaman geçirirken, onun gibi, Amélie gibi çocuklar, anne babalarının onlara aldıkları kitapları okuyor, sinemaya, hatta tiyatroya gidiyorlardı. Anne babaları akşam yemeklerini yerken edebiyat, tarih sohbetleri yapıyorlardı – Amélie bir gün annesiyle Akitanyalı Eléonore hakkında yaptıkları sohbetten bahsedince utançtan yerin dibine girmiştim.

Bu arada biz akşam yemeği yemezdik, yemek yerdik sadece. Hatta bunu ifade etmek için genelde *tıkınmak* fiilini tercih ederdik. Babamın meşhur çağrısı: *Tıkınma vakti.* Yıllar sonra annemle babamın yanında *akşam yemeği yemekten* bahsedince, benimle alay edeceklerdi: *Ay şuna bak, laflarını sevsinler. Şık şık okullara gidiyor ya, beyefendi kesildi başımıza, şimdi de başlar felsefi felsefi konuşmaya.*

Felsefeden konuşmak, düşman sınıfın, *imkânı olanların, zenginlerin* diliyle konuşmak demekti. İyi okullara, üniversiteye gitme şansı bulup felsefe eğitimi alanların diliyle. Evet o çocuklar, *akşam yemeği yiyen* çocuklar da bazen bira içiyor, televizyon seyrediyor ve futbol oynu-

yordu. Ama bira içenler, televizyon seyredenler ve futbol oynayanlar tiyatroya gitmiyordu.

Onun annesinin aksine, benimle yeterince ilgilenmeyen annemi Amélie'ye şikâyet ediyordum. Amélie'nin annesinin benim annemle aynı işe, aynı statüye, aynı zorlukta yaşam koşullarına sahip olmadığını bile göremiyordum o zamanlar. Bana vakit ve dolayısıyla sevgi ayırmanın annem için daha zor olduğunu da.

Annemin ilgisizliğinin işime geldiği zamanlar da oluyordu, doğru. Yoksa okuldan döndüğümde ne kadar bitkin hissettiğimi, yüzümün o yaşta kırıştığını kolayca fark edebilirdi. Yüzüm kırış kırış görünüyordu, yediğim dayaklar yüzünden yaşlanmıştım. On bir yaşındaydım ama annemden daha yaşlı görünüyordum.

Aslında her şeyin bir şekilde farkında olduğunu biliyordum. Tam anlamıyla biliyor değildi, sözcüklere dökmekte zorlandığı, dile getirmeyi başaramayacağını hissettiği bir şey gibiydi bu daha çok. Günün birinde, yıllardan beri –sessizliğine rağmen– biriktirdiği bütün soruları cümlelere dökmesinden korkuyordum. Ona yanıt vermek zorunda kalmaktan, ona yediğim dayaklardan bahsetmekten, başkalarının da onunla aynı şeyi düşündüğünü söylemekten. Bunları çok düşünmemesini, unutup gitmesini umuyordum.

Bir sabah okula gitmeden önce bana dedi ki, *Eddy şu haline bir çekidüzen ver artık, yetti bu hallerin, bak insanlar arkandan alay ediyor, benim kulağıma kadar geliyor, biraz gözünü aç da ne nasıl yapılıyor öğren, kızlara yanaş azıcık.* Bunu söylerken babam gibi, huzursuzluk, utanç ve kızgınlık arasında bir yerde sıkışmıştı. Neden yıllar önce babamın yaptığı gibi gece kulübünde ya da kasaba salonunda düzenlenen dans partilerinde genç kızların peşinde koşmadığımı kendine bir türlü izah edemiyordu.

On iki yaşından beri cumartesi akşamları, *arkadaşlarla* birlikte, genç kızlarla tanışmak için –en azından bizimkilere böyle söylüyor, niyetimin ne olduğunu kavradıklarından emin olmak için sürekli bunu tekrarlıyordum– gece kulübüne gidiyordum. Böyle yerlerde –mantık gereği– tanışmış olmam gereken kızları –en azından birini– eve tanıştırmaya getirmeyişim, umduğum kadar saf çıkmayan babamın gözünden elbette kaçmıyordu. Abim her ay eve yeni yeni genç kadınlar getirip tanıştırırken, bununla da yetinmeyip nişandan, evlilikten, çocuk yapmaktan bahsederken, benim bu kadar pasif kalışım babamın uykularını kaçırıyordu.

(Oğlanlara tanınan bir ayrıcalıktı bu. Ablam, bir dans akşamı dönüşü eve ikinci erkek arkadaşını –ilkini yeni terk etmişti– tanıştırmaya getirmiş ama bizimkilerden böyle bir şeyin mümkün olamayacağı yanıtını almıştı. Eve başka bir çocuk getiremezdi çünkü bütün kasaba onu öncekiyle görmüştü: *Yanlış anlama, ona karşı bir şeyimiz olduğumuzdan değil, gayet de kibar çocuk ama böyle olmaz yani, bir onu bir bunu getiremezsin eve. Bak senin için söylüyoruz, iki gün sonra arkandan konuşmaya başlarlar, bak emin ol, adın orospuya çıkar, bizden söylemesi.*)

Annemle babam tavırlarıma, seçimlerime, zevklerime anlam verememekte zirveye oynasalar da, söz konusu ben olduğumda utanca mutlaka gurur da karışırdı. Babam hiç böyle şeyler söylemezdi ama annem bana anlatırdı: *Kızma yavrum ona, erkek işte, bilmiyor musun, duygularını paylaşma özürlü bunlar.* Fabrikadaki arkadaşlarına söyler, onlar da gelir bana söylerlerdi: *Benim oğlan iyi gidiyor okulda, zeki çocuk, üstün zekâlı falan bile olabilir. Zeki çocuk yani belli oluyor, iyi okullarda okuyacak, sonra da kesin* (onu en mutlu eden buydu), *kesin zengin olacak.* O ki, kendi dediğine göre, *burjuvalardan* neredeyse Arap-

lar ya da Yahudiler kadar nefret eden adam, benim onların safına geçtiğimi görmek istiyordu.

Okuldan dönüşte onu oturma odasında, sandalyesine çökmüş, televizyon izleyip pastis'ini içerken bulurdum. Sesi sonuna kadar açık televizyonun karşısında uyuyakalınca horlamaya başlar, annem televizyonun önünden geçmeye kalkarsa ona hakaretler savururdu. Hep aynı pozisyon: ileriye doğru uzatılmış bacaklar ve göbeğin üzerine yerleştirilmiş eller. Ablam: *Gören de hamile sanır.* Oda annemin kızarttığı patatesler yüzünden yağ kokardı, babamın en sevdiği yemek: *Benim öyle salatayla malatayla işim olmaz, şehirliler yesin onları, benim dişimin kovuğuna yetmez, eşek yükü para veriyorsun, üç lokma şey koyuyorlar önüne.* Bu yalnızca *babamın en sevdiği yemek* değil, aynı zamanda yediği nadir yemeklerden biriydi ve bu, bizim de yediğimiz yemek anlamına gelirdi zira ne yapılacağına karar veren oydu. Annem buna kendi karar veriyormuş gibi davransa da, *Arada fasulye, salata falan yapayım diyorum ama olay çıkarır baban* derken kendini ele verirdi. Evin yemek menüsü patates kızartması, makarna, arada bir pilav, et, dondurulmuş kıyma ya da indirim marketinden alınan jambondan oluşuyordu. Rengi pembeden çok fuşyaya çalan jambonun üstünden yağ damlardı.

Kızarmış yağ, odun ateşi ve rutubet kokusu. Televizyon hiç kapanmazdı, babam geceleri televizyon izleyerek uyurdu, *arkada ses oluyor, televizyon bana şart,* daha doğrusu *televizyon* demez, *televizyonum* derdi.

Televizyon izliyorsa onu katiyen rahatsız etmemek gerekirdi. Sofraya oturulduğunda tek bir kural geçerliydi: Televizyonu seyret ve sus. Yoksa hemen tepesi atar, sessizlik isterdi: *Şu çeneni kapa, canımı sıkma benim. Biraz terbiyeli davranın istiyorum, çok şey mi istiyorum, sofrada konuşulmaz, ailecek oturulur, sessizce televizyon seyredilir.*

Masada arada bir konuştuğu olurdu, bu hakka sahip tek kişi oydu (babam). Haberlere yorum yapardı: *Ağzına sıçtığımın sarıklıları, memleketin içine sıçtılar, hale bak, paso Arap dolu haberler. Fransa falan tarihe karıştı tarihe, Afrika'nın göbeği artık burası.* Yemekten sonra da: *Bugün de doyduk.*

Onunla gerçek anlamda hiç sohbet etmedik. Bana en basit şeyleri bile *–merhaba* ya da *iyi ki doğdun–* söylemeyi bırakmıştı. Doğum günümde ağzını açmadan birkaç hediye koyardı önüme. Benim de bundan bir şikâyetim yoktu, benimle konuşmasını istemezdim. Belli etmemeye çalışsa da konuşmaya can atmadığı her halinden belli olan sözde rahat bir tavırla, *Hediyen için ay başını bekleyeceksin, aile yardımını alınca artık. 30 Ekim'de doğarsan olacağı bu, baştan düşünecektin,* diye açıklamalar yapardı.

Onun hakkında, özellikle de geçmişi hakkında hiçbir şey bilmiyordum, sahip olduğum bilgileri annemden öğrenmiştim.

Arkadaşları her akşam saat altıya doğru ellerinde pastis şişeleriyle eve gelirdi. Babam artık çalışmıyordu. Bir sabah –ya da bir akşam, emin değilim– her zamanki gibi evden çıkıp fabrikaya gitmişti. Annemin evvelsi akşamdan hazırlayıp bir Tupperware'in içine koyduğu yemekleri de yanına almıştı. Babam kabın içinden yerdi yemeklerini, hayvanlar gibi. O gün fabrikadan annemi aradılar: *Kocanızın beli birden kilitlendi, gözünden yaş geldi adamın, Jacky'yi de iyi tanırız, öyle çıtkırıldım bir adam değildir, feci ağrısı oldu demek, çok bağırdı.* Sonra doktorun sesi (ya da doğrudan babamın), *Fabrikada çok uzun süre çok ağır şeyler kaldırmış kocanız. Tabii çok önce fark edilmesi lazımdı, geç kalınmış önlem alınmakta. (Bilmiyor musunuz huyunu Jacky'nin, sevmez ki doktorları, ilaç bile almı-*

yor, kayınbiraderi yarı felçli şimdi, aynı onun gibi.) Beli çok kötü durumda, komple ezilmiş, diskler hep yırtılmış. Bir süre çalışmayı bırakması gerekecek ama ne kadar, orası meçhul. Annem: *İyi de işsiz kalırsa parayı nereden bulacağız?*

Babam o akşam eve döndü ve sonraki birkaç günü yatakta geçirdi. Bazen çığlıkları, televizyonun sesiyle komşunun çocuklarının ağlamalarını bastırıyordu. Annem: *Şunların haline bak, bu kadının büyüteceği çocuktan hayır mı gelir?*

Bir süreliğine işe ara vermeyi düşünüyordu, en fazla birkaç haftalığına. Haftalar süratle aylara, aylar da yıllara dönüştü ve annemle babam *uzun süreli iş göremezlik, sosyal yardımların, işsizlik maaşının kesilmesi, asgari ücret, Asgari Gelir Yardımı* gibi şeylerden bahseder oldular. Annem sonunda bana dedi ki: *Tabii canım, istese döner tabii işe ama baksana haline, görmüyor musun, her akşam otursun televizyonun karşısına, arkadaşlarıyla pastis içsin, başka bir derdi yok. Bunu anlaman lazım Eddy, baban bir alkolik, bir daha işe mişe dönmeyecek.*

Çalışmadan geçen birkaç yılın ardından babam, okul çıkışında ya da bakkalın önünde toplanan kadınların çıkardığı kasaba söylentileriyle yüzleşmek zorunda kaldı: *Ay ne tembel adam çıktı şu Jacky, dört yıldır çalışmıyor, karısıyla çocukları aç geziyor, adamın umurunda bile değil. Evin her tarafı ayrı dökülüyor, panjurlar düşmüş, boyası soyulmuş, büyük oğlu da alkolik olmuş zaten, belli ki geçiremiyor sözünü.*

Annemle babam bunları duymazlıktan geliyor, dedikodulara kulak asmayı reddediyorlardı. Annem babama çaktırmadan bu söylentileri hiç iplemediğini söylüyordu bana: O *ikiyüzlü karıların cehenneme kadar yolu var, ne derlerse desinler, umurumda değil, gitsinler ötede oynasınlar.* Babam yeniden iş bulmayı denemiş ama yüze yakın başvurudan ret alınca cesaretini yitirmişti. Her ak-

şam arkadaşlarını davet etmeye devam ediyor, arkadaşları da ellerinde –sadece üç kişiye düşecek– iki litre (bazen daha fazla) pastis'le gelmeyi sürdürüyorlardı. Aylar ilerledikçe kafayı bulmaları da daha zor bir hal alıyordu. Babamla arkadaşları bunun farkındalardı: *İçe içe pastis doldurduk damarları, kan kalmadı vücutta.*

Çarşamba akşamları okuldan eve dönerken hava kararmış oluyordu. Fransızca öğretmenimin kurduğu tiyatro topluluğuna katılmıştım. Tiyatroya ilgi duymama en ufak bir anlam veremeyen babam bu duruma oldukça sinirleniyordu. Beni prova sonrası arabayla gelip almaya hiç yanaşmıyor, *Bir senin tiyatro derdin eksikti, zorla gönderen var sanki* diyordu homurdanarak. Okulla ev arasındaki on beş kilometrelik mesafeyi yürüyerek dönüyordum. Tarlaları geçmek saatler sürüyor, ayakkabılarımın altında biriken çamurla toprak yüzünden fazladan birkaç kilo daha taşımak zorunda kalıyordum. Tarlaların sonu asla gelmeyecek gibi görünüyordu, hani derler ya, uçsuz bucaksız, sahiden öyleydi. Tarlaları aşıp bir koruluktan öbürüne geçen hayvanları görüyordum.

Eve normalden daha geç döndüğüm o akşamlar, babamın arkadaşları hâlâ oturuyor olurdu. Bardaklarına pastis doldururlar, her defasında *Bak bu son ha, sonra kalkamayacağız* derler, annem de karşılık vermeyi ihmal etmezdi: *Bu son diye diye dut gibi oldunuz, anca kalkar geri otururşunuz götünüzün üstüne*. Odun sobasıyla içilen sigaraların dumanı odayı karartır, kalınlaşan duman ışığı geçirmezdi. Annem: *Of şu sigara da olmasa*. Televizyon. Babamla arkadaşları, Titi ve Dédé, her gün aynı programı seyrederlerdi. Programa katılan kadınlar hakkında yorumlar yapar, birbirlerine erkekliklerini kanıtlarlardı, *Of taş gibiymiş lan bu, baksana oğlum, lan bu düşecek benim elime var ya, sabaha kadar hoplatmazsam şerefsizim*; annem rahatsız olur *Bir kere de başka bir şey geçsin aklınız-*

dan derdi. Bir akşam, eve yeni girdiğim sırada kanal değiştirdiler. Bunu çok nadiren yaparlardı, en sevdikleri programa, *Çarkıfelek*'e sadakatsizlik etmezlerdi. Program başlamak üzereyken içlerinden biri mutlaka, *Çabuk oğlum çabuk, başlıyor bizim "Çark", kaçırmayalım başını* der, üçü birden yaptıkları şeyi anında bırakır, başka bir konudan sohbet ediyorlarsa onu yarıda keser, nefes nefese yerlerine geçerlerdi. Bütün gün bu ânı beklemiş olurlardı, bütün güne anlamı veren yegâne şey, akşamleyin birkaç kadeh eşliğinde *Çarkıfelek*'i izleme beklentisiydi.

Öbür kanalda bir reality şov vardı, programa bir eşcinsel katılmıştı. Renkli giysileri, kadınsı hareketleri, annemle babam gibilerin aklına bile gelmeyecek bir saç tarzı olan kıpır kıpır bir erkek. Kasabada bir erkeğin kuaföre gitmesinin düşüncesi bile hoş karşılanmazdı. Erkekler saçlarını eşlerine kestirir, kuaför salonunun yanından bile geçmezlerdi. Programdaki adam bizimkileri çok güldürüyordu –hep aynı kahkahalar– her konuştuğunda yerlere yatıyorlardı: *Ha ha ha lan tipe bak amına koyduğumun tekerleği. Sabun düşürdün mü yandın ha bunun yanında! Bu topun mu? Bırak oğlum, götünü siktirtmeye yer arıyordur lan bu.* Mizah yerini bazı anlarda iğrentiye bırakıyordu: *Meydanda sallandıracaksın bunun gibi şerefsiz ibneleri var ya, götlerine odunu soka soka anırtacaksın.*

Eve işte tam o anda, televizyondaki eşcinsel hakkında yorumlar yaptıkları sırada girdim. Adamın adı Steevy'ydi. Babam bana doğru döndü ve dedi ki, *Ee Steevy, ne haber bakalım, nasıl geçti okul?* Titi'yle Dédé tepine tepine gülmeye başladılar, delirmiş gibiydiler: Gözlerinden yaşlar akıyor, bedenleri sanki birden içlerine şeytan girmiş gibi kasılıyor, resmen nefes alamıyorlardı: *Bak ya, sen deyince şimdi, harbiden benziyor senin oğlan Steevy'ye, konuşurken aynı hareketler falan.* Ağlamanın imkânsızlığı, bir defa daha. Gülümsedim ve doğruca odama gittim.

Diğer babam

Bu hikâyeyi bana annem anlatmıştı. Kasabadaki dans gecelerinden birinde yaşanmıştı – yılda birkaç defa kasaba salonunda düzenlenen, saçma sapan isimli gecelerden, "Tartiflette ve Seksenler Gecesi", "Etli kuru fasulye ve Johnny'nin Benzerleri Gecesi". Yaşamını gizlenmeden sürdürmeye karar vermiş cesur bir eşcinsel vardı. Bu gecelere büyük ihtimalle birkaç kilometre uzaktaki takılma mekânlarında, boş otoparklarda ya da iğrenç benzin istasyonlarında tanıştığı erkeklerle katılırdı. Kasabanın oğlanları da bu gecelere gelirdi, grup halinde içki içer, eğlenir, şarkı söyler ve henüz kapılmamış, henüz çocuk doğurmamış az sayıdaki kızı tavlamaya çalışırlardı. O gece oğlanlar alkolün ve grup olmanın etkisiyle eşcinsel adamla uğraşmaya başlamışlar, önce birkaç omuz darbesi, sonra saldırgan denebilecek bakışlar: *Hişt ne bakıyorsun lan, ibne misin lan sen, yarrak mı istiyor canın, bakma öyle ağzını burnunu kırarım.* Babam gelmiş, her şeyi duymuş. Gözlerinden ateş çıkıyormuş, dişlerini sıkmış, sonra da oğlanlara, *Siktirin gidin lan, rahat bırakın adamı, küfredince adam mı sanıyorsunuz kendinizi, size ne lan ibneyse? Size mi düştü derdi?* demiş. Evlerine dönmelerini söylemiş, *Defolun gidin lan buradan.* Anneme soracak olursanız, *Az kalsın kafa göz dalacaktı çocuklara.*

Annem, babamın hayatının bu döneminde yaşadıklarını da anlatmıştı bana, babam yirmisine doğru fabrikadan ayrılmaya, her şeyi bırakıp Fransa'nın güneyine yerleşmeye karar vermişti: *Siktiri çekmiş bir gün patronuna, kolay sanma, büyük iş, burada kim yapmış öyle şey, gördün mü sen kasabadan ayrılan? Önce okul, sonra fabrika, bir ömür kalır buranın insanı burada, bilemedin az ötede bir köye yerleşir. Baban harbiden çekip gitmiş ama.*

Babam gitmişti. Bunun hayalini uzun süredir kuruyordu herhalde. Orada güneşin fabrikaya katlanmaya yardım edeceğini, kadınların daha güzel olacağını düşünüyordu. Gitmişti. Toulon'da iş bulmaya çalışmış, başaramamıştı. Annem: *İş bulmaya çalışmış, barda garsonluk yapacakmış sözde ama bana sorarsan iş miş aramamıştır o, bütün gün barda oturup içmiştir. Belki karşılığında bir işin ucundan tutmuştur, orasını bilemem, anlatmaz ki bir şey, ketum adam, ama yaşlı bir kadının yanında kalıyormuş, onu biliyorum. Çok parası olan yaşlı bir kadın. Mormondu galiba.*

Yolculuğu sırasında genç bir serseriyle ahbap olmuştu (annem *kapgacçı* derdi, kelimeleri sürekli yanlış telaffuz ederdi), lakabı *Kartopu*'ydu genç adamın, koyu tenli bir Mağripli olduğu düşünülürse oldukça ironik bir lakaptı bu. Çok yakın arkadaş olmuşlardı, geceleri birlikte geçiriyor, kızlarla takılıyorlardı. Aylar boyunca yedikleri içtikleri ayrı gitmemişti, ta ki babam günün birinde, annemin de bilmediği bir sebepten ötürü kuzeye dönene kadar. Geçmişine yakalanmıştı, gösterdiği onca çabaya rağmen kaçmamayı başaramamıştı. Annemin anlamadığıysa: *Babanın o günlerden, güneyde yaşadığı zamanlardan hiç bahsetmeyişi bundan herhalde, çünkü nereden baksan tuhaf yani, mantıklı değil, bütün sarıklıları gebertmek lazım diyen adam, güneye gidiyor, sarıklının tekiyle*

arkadaş oluyor, hem de ne arkadaş. Hayır ondan anlamıyorum şimdi niye ırkçı oldu bu adam, bak ben ırkçı değilim mesela, tamam Araplarla siyahlara her şeyi serbest bıraktılar, devletin parasını, bizim paramızı hep bunlar alıyor ama hepsini öldürelim, asalım falan da demiyorum ki canım, babana sorsan hepsini kamplara göndermek lazım.

Erkeklerin tıbba direnişi

Babamın durmadan soktuğu laflara, ettiği hakaretlere daha fazla dayanamayıp sonunda kasabadan birkaç oğlanla yakınlaştım. Onlara *arkadaşlarım*, *bizim ekip* desem de, bunun sadece dilime vuran bir hayal olduğu, onların yörüngesinde kendi başıma dönüp duran bir cisim olduğum çok açıktı. Oğlan gruplarının tam anlamıyla parçası olmayı asla başaramıyordum. İtinayla kaytardığım akşam buluşmalarının, katılmamı istedikleri futbol maçlarının sayısı oldukça fazlaydı. Bir yetişkin için gülünç, bir çocukta uzun süre iz bırakan şeyler.

Haftada birkaç defa, plan yapmaksızın, komşuların odun deposunda buluşurduk. Bahçenin tam ortasında duran, korkunç bir fırtına sırasında alelacele inşa edilmiş, fırtınadan çıkmayı nasıl olduysa becermiş ama her an yıkılacakmış gibi görünen kocaman bir depoydu burası. Çöpten toplanmış ince ve geniş çelik levhalarla yapılmış bu depolardan tüm bahçelerde vardı neredeyse. O dönem – gerçi üzerinden çok zaman geçmedi, 21. yüzyılın başından bahsediyorum; şehirden, onun hareketliliğinden ve telaşından uzak olan kasaba geçip giden zamanın da dışındaydı– bahçeler henüz çitlerle ayrılmamıştı, evler arka tarafta ortak bir avluyu paylaşıyordu ve burada yetişkinle-

ri uyandırmadan, onlara görünmeden buluşmamız kolay oluyordu.

Öğleden sonraları, erkeklerin sobaya atılıp evleri ısıtacak odunları keserek geçirdiği saatlere tanıklık eden odun yığınları ve talaşların içinde oynardık. Paslı çiviler ve küf tutmuş kabukların arasında yalınayak yürürdüm, annem de bağırırdı: *Basma çıplak ayakla yere, çok tehlikeli iş yapıyorsun, çivi vardır o tahtalarda, tetanos kaparsın, başka bir şey kaparsın. Kafan cidden çalışmıyor senin, git ayağına bir şey giy, dikkat et biraz.* Bir de: *Çok çalışıyormuş da, ödevlerini yapıyormuş da, kuş beyinli olduktan sonra neye yarar.*

Bir gün annemin öngörüsü doğru çıktı ve bir çiviye bastım. Utanç, daha doğrusu kibir, ona haklı çıktığını söylemekten alıkoyuyordu beni. Susmaya, çivinin sağ ayağımda açtığı yarayı saklamaya karar verdim. Yara birkaç gün sonra irin toplayıp kara bir lekeye dönüştü, artık yüzeye çıkmış, dolayısıyla önem kazanmıştı, kumaşta yayılan mürekkep lekesi gibi. Üzerinden birkaç gün daha geçti ve nihayet endişelenmeye, giderek korkmaya başladım ama sorunu fark etmekte çok geciktiğim için bir adım atmaktan da âciz hissediyordum kendimi. Hani zaman geçtikçe, yapılan bir hatayı düzeltme, kötü bir durumu toparlama şansının giderek zayıfladığı, tepki verme becerisinin köreldiği şu durumlardan biriydi. Sonunda – kendimi eylemsizlikten, günden güne daha ciddi ve hatta (sanırım bunu söyleyebilirim) daha tehlikeli bir hal alan seyirden kurtarmaya çalışmak adına inanılmaz bir gayret göstererek– her gün yarayı dezenfekte etmek için üzerine parfüm sıkmaya karar verdim – annemin kullandığı ucuz, iğrenç bir koku. (Çoğu zaman aynı gün içinde birkaç defa sıkıyordum çünkü artık endişeyi geride bırakmış, panik safhasına geçmiştim, hakkında hiçbir şey bilmediğim ya da çok az şey bildiğim bir sözcük sürekli

kafamda yankılanıyordu: *Tetanos.*) Annem üzerimde kendi kokusunu alınca delirip delirmediğimi, neden kadın parfümü, üstelik kendi annemin parfümünü sürdüğümü sordu. Delilik savını ortaya atmasının sebebi ağzından o diğer sözcüğün, *ibne*'nin kaçmasını engellemek, eşcinselliği düşünmemek, bu ihtimali ortadan kaldırmak, meselenin delilikten ibaret olduğuna kendini inandırmaktı, karı kılıklı bir oğula sahip olmaktansa böylesi daha iyiydi.

Sağlık sorunlarına kayıtsız davranmak bana babamdan kalan bir mirastı. Kayıtsızlıktan öte, tıbba ve ilaçlara karşı bir güvensizlik, bir düşmanlıktı bu. Büyüyüp çocukluğumun geçtiği kasabadan, beni yaratan dünyadan uzaklara gittiğimde bile, ilaç içmeyi kabullenmem için yıllar geçmesi gerekti. Antibiyotik kullanma ya da doktora gitme fikri bugün bile bir tür mide bulantısına neden oluyor bende. Genel anlamda hiçbir erkek hoşlanmıyordu bundan – sadece babam değil. Bir ilke gibi sahip çıkıyorlardı: *Para mı verilir be ilaca, hastalıktan mı korkacağım?* Bana şekil veren, edindiğim bu tıbba direnç tecrübesiydi ve buna kendimi eril vasıflarla tanımlamaya, bu vasıfları – maymun gibi bile denebilir– taklit etmeye yönelik takıntılı arzum da ekleniyordu. "Kendini tam anlamıyla erkek hissetmeyen biri çareyi öyle görünmekte, güçsüz olduğunu bilen biriyse güç gösterisi yapmakta arar."

Dayım, erkeklerin sağlık konusundaki kayıtsız tavrının bedelini ağır ödemişti. Hayatı boyunca durmadan sigara içmiş, aşırıya kaçma, sınırı aşmama, makul olma gibi kavramları aklına bile getirmemişti. Dişleri tütün yüzünden sararmıştı, daha doğrusu kararmıştı, giysilerine Gitanes kokusu sinmişti. Sadece sigara değil, içki de içiyordu, tıpkı babam gibi, işten sonra, kutu taşıyarak, koli taşıyarak, evvelsi akşam karısının hazırlayıp plastik kaba koy-

duğu boktan yemeği tekrar ısıtıp on beş dakikada yemeye çalışarak geçirdiği yıpratıcı günü unutmak için. Dağıtım merkezinin sağır edici, hatta saldırgan gürültüsünü. Yemeğin başına yeni oturmuşken, molayı bir dakika geçirecek olursa bölüm şefinden işiteceği uyarıyı. Annem onun alkole meylinin zaman içinde arttığını söylerdi: *Dayın da alkolik oldu rahatladı sonunda, aynı bunlar aynı, cidden bak, hepsi aynı birbirinin, al birini vur ötekine.* Sokaklarda sendeleyerek yürüdüğü, kasabalılara küfrettiği, genç kadınlara laf attığı giderek daha fazla görülüyordu: *Hişt gel bakayım sen böyle, versen ya lan bir kere, gel lan buraya kaltak,* insanların içinde pantolonunu indirip cinsel organını göstermeye varıncaya kadar. Yengem vakur kalmaya, kocasının okul çıkışı başka kadınlara yanaştığını bilmiyormuş gibi davranmaya çalışıyordu.

Sonunda bir kaldırımda bulundu, ölü gibi hareketsiz, yüzükoyun yatıyordu yerde, düşmenin etkisiyle suratının derisi yüzülmüş, burnu kırılmıştı. Alkol koması. Onu bulan kişi hemen acil yardımı aramıştı.

Suratı asfalta yapışmış halde bulunan dayım ambulansla hastaneye götürülmüş, birkaç dakika geçmeden kasabanın neredeyse yarısı, hareketsiz yatan bedeninin başında toplanmıştı. Yengem o günün akşamı bize geldi, yüzü kaskatıydı, donuktu, tek bir gözyaşı dökmedi. Durumun ciddi olduğunu söyledi. Dayım çok fazla sigara, çok fazla içki içmişti, sürdüğü sağlıksız yaşam inmeye sebep olmuştu. Felç geçirmişti: *Doktor dedi ki uyanamayabilirmiş, ben ona dedim bırak şu içkiyi diye, kaç kere dedim bırak diye ama dinlemedi ki hiç. Hep bildiğini okudu.*

İki hafta sonra *hemipleji* sözcüğünün varlığını ve anlamını öğrenecektim. Dayımın sol tarafı tamamen felç

olmuştu. Ömrünün sonuna kadar –ki o günün gelmesi uzun sürmeyecekti, doktor bu gibi durumlarda takındıkları üzgün ifadeyle böyle söylemişti– yatalak kalacaktı. Sağlık durumu giderek kötüleşiyordu. Öksürük nöbetleri saatler sürüyor, bütün gün –ama asıl geceleri– çığlık çığlığa bağırıyor, pozisyonunu değiştirmesi, onu döndürmesi için yengemi uyandırıyordu, yatmaktan bütün organları uyuşuyor, *kollarının altı karıncalanıyordu.* Yengem: *Ben artık dayanamıyorum, canıma kıyıp kurtulayım diyorum, bitsin bu.* Büyük ihtimalle içinde bulunduğu durum yüzünden, salonda yatağa bağlı bir yaşama mahkûm olmanın usancı yüzünden demans krizleri geçiriyordu. Yatak, *hastane yatağı* içerideki odaya sığmamıştı. Yengeme sövüp duruyordu: *Geberip gitmemi istiyorsun, bilmiyorum sanki, kaltak, dört gözle bekliyorsun.*

Yengem: *Bir de böyle söylüyor, sığar mı bu adalete, hayır yapabilirdim çünkü, isteseydim yapardım, ben bilmiyor muyum bakımevine göndermeyi, ama istemedim, onun yanında kalmayı, onunla ilgilenmeyi ben seçtim, ölene kadar da bakacağım, normali bu sonuçta, karısıyım ben onun.*

Durumuna rağmen dayım tedavi görmeyi reddediyordu.

Yengem, kaldığı yerden devam: *Bir şey de diyemiyorum ki, bir gün bile ilaç almışlığı yok adamın, gurur duyduğu bir şey üstelik, erkek adam işte, denmiyor ki bir şey. Ama yazık değil mi, inat olur mu böyle şeyde, başına ne geleceği belli değil mi böyle giderse, gördük işte Sylvain'in başına gelenleri, aynı yoldan gidiyor bu da.*

Sylvain (bir görgü tanığı ifadesi)

Sylvain ailece çok sevilirdi. Benden on yaş büyük olan kuzenim Sylvain, gençliğinin büyük kısmını mobilet çalarak, soyduğu dükkânlardan arakladığı televizyonlarla oyun konsollarını satarak, kamu binalarına zarar vererek, posta kutularını havaya uçurarak geçirmiş bir delikanlıydı. Birkaç defa uyuşturucu satarken ya da arka koltukta çocuklarıyla birlikte sarhoş araba kullanırken yakalanıp tutuklanmışlığı da vardı, *Bitmedi ki bunun serserilikleri. Senin gibi değildi tabii, hiç sevmedi okulu, hiç.* Halam ya da ailemin başka bir üyesi Sylvain'in maceralarından bahsederken, ailede bu kadar sert bir delikanlının bulunmasından duydukları gurur, kapıldıkları endişeye ya da ondan yana şikâyetlere baskın gelirdi: *Biraz aklını başına alsın, yoksa çocukların velayetini kaybedecek.*

Galiba alkolik olması sebebiyle annesi çocuklarının velayetini kaybettikten sonra Sylvain büyükannemiz tarafından büyütülmüştü. Sosyal Hizmetler'in zaten kara listesinde olan bir kadındı zira çocuklarının çoğunun babası öz kuzeniydi.

Mahkeme Sylvain'in farklı türden bir sürü suça karışması ve aynı suçları işlemeye ısrarla devam etmesi gerekçesiyle –aylardır beklendiği üzere– onu cezaevine yol-

lamaya karar vermiş, otuz hafta hapis cezasına hükmetmişti. Büyükannem görüş günlerinden dönüşte, Sylvain'in orada yaşadığı zorlukları anlatırdı bize: öbür mahkûmlarla kavgalar, yoksul mahkûmlar için daha da güçleşen cezaevi hayatı. İçeride her şey paraya bakıyordu, *Götünü silecek kâğıdı bile parayla satıyorlarmış. Bu kadarı da ayıp artık.* Ve bunlar yetmiyormuş gibi, büyükannemin söylemeye dilinin varmadığı, yüzü kızararak, yere bakarak ima etmekle yetindiği, mahkûmlar tarafından başka mahkûmlara –ve bu şartlarda, anlaşılan, kuzenime de– uygulanan tecavüzler. Sylvain bu konudan –tıpkı kendisi gibi– yarım ağız bahsettiği için başına gerçekten böyle bir şey gelip gelmediğinden emin olamıyordu büyükannem. Sözlere dökmedikleri bir utancı paylaşıyorlardı.

Cezaevinde geçen birkaç haftanın ardından, mahkeme ona –büyükannemin dediğine göre *iyi halden dolayı*– ailesini ve arkadaşlarını görmesi için bir hafta sonu çıkış izni vermişti. Kendine özenle bir program hazırlamış, saatlerce uğraşmış, geceleri yatağında bunun hayalini kurmuş, söz konusu hafta sonu yaklaşıp bu planlar daha somutlaşmaya başladıkça çocuk gibi heyecanlanarak, özgür geçecek bu iki günde yapacaklarını dakikası dakikasına ayarlamaya koyulmuştu (o sıralar aklından geçenleri hayal etmeye çalışıyorum, o kadar). İzin günleri boyunca yaşadığı mutluluğu büyükanneme anlatmıştı. Yaşadığı zorlukları yaşamayan birinin, mutluluğu asla onun kadar tadamayacağını anladığını söylemişti. Birini tatmadan öbürünü tatmanın mümkün olmadığını ve yokluk ya da aşağılanmanın ne demek olduğunu bilmeden, sadece rahatlığı tanıyarak yaşamış insanların bu duyguya asla sahip olamayacağını anlamıştı. Bu insanlar gerçekten yaşamış bile sayılmazdı.

Karısıyla sevişebilmiş, çocuklarıyla oynayabilmiş, is-

tediği yemeği istediği saatte yiyebilmişti. *Koşa koşa McDonald's'a gitti, nasıl özlemiş.*

Büyükannem devamını anlatırken içine bir hüzün çöktü.

Beni ziyarete geldiği o gün –ertesi sabah cezaevine dönmesi gerekiyordu, o günün akşamı geldi– daha kapıdan girer girmez anladım. Gözlerinde gördüm canını sıkan bir şey olduğunu, ben tanımam mı canım Sylvain'imi, elimde büyüdü. Öğrendim sonra. Canı sıkkındı ama, nasıl desem, izah etmesi de zor böyle şeyleri, mutlu gibiydi de bir yandan, çünkü dönmeyeceğini biliyordu cezaevine. Her şeyi planlamıştı. Kapıyı açtığında, içeri girdiğinde, daha o zaman anladım, kafasına koymuştu çoktan, katiyen dönmeyecekti. Diyemedim bir şey, o kadar uzun zaman olmuştu ki Sylvain'imi bu kadar mutlu görmeyeli, hem desem ne değişirdi, bilmiyor musunuz huyunu, kimin sözünü dinledi ki bugüne kadar, aklına ne koyduysa onu yaptı.

Delikanlı çocuk.

Geçti oturdu başta karşıma, normalmiş gibi her şey, geçerken uğramış gibi. Günümün nasıl geçtiğini sordu, o zaman emin oldum zaten, otuz yıldır bir kere sormuşluğu yoktur, belliydi bir şey olduğu. Sorduğu da soru olsa. Sanki bilmiyormuş gibi. Neyse dedim, bozmayalım bakalım. Fırından gidip ekmek aldım dedim, tavuklara yem verdim, sonra da kanepeme oturup televizyon seyrettim. Her zamanki gibi. Öyle duruyordu karşımda, evin masası sandalyesi gibi. O anda bir sessizlik oldu. Hani olur ya bazen, uzar gider, bitmek bilmez. Saniyeleri sayarsın da her saniye bir saat gibi geçer. İyice rahatsız olur insan. Yani neden söylüyorum, normalde hiç yaşamadığım şeydi de ondan, Sylvain'in yanında hiç rahatsız hissetmemiştim kendimi. Hiç. Elimde büyüdü bu çocuk, yaşadık da böyle anları ama ne oldu, saniyesinde unutuldu gitti. Hayat bu canım,

mühim şeyler değil ki bunlar. Farkına bile varmazsın normalde, varsan da boş verir geçersin. Ama o gün öyle olmadı işte, aynı değildi çünkü, başka bir şey vardı o gün.

Bu uzun sessizliğin ardından kuzenim başlamış konuşmaya. Onun için en zoru, büyükannemin anladığını biliyor olmasıymış. Söylemeye hazırlandığı şeyi büyükannem zaten biliyormuş. Endişesi doğru düzgün anlatamamak, onun anlamamasıymış. Zor olan, ona sakladığı bir şeyi itiraf etmek değilmiş, zaten bildiği bu şeyi bir şekilde kabul etmesini sağlamakmış. Sonunda cezaevine geri dönmeyeceğini söylemiş. İstemediği için değilmiş, isteyip istememek, bir seçim yapmak değilmiş mesele, yapamazmış, bu şartlarda mümkün değilmiş bu. Her gün aynı yemekleri yemeye devam edemezmiş, *Hastane yemekleri kötü derler ya, sana yemin ederim büyükanne, mumla ararsın o yemekleri içeride.* Nefret ettiği, hatta içeride arkadaşlık kurduğu mahkûmları bile görmeye devam edemezmiş, orayı düşününce molalarda avluda birlikte zaman geçirdiği, onlara karısından ve çocuklarından bahsettiği, onun için ikinci bir aile olan, bahsederken *benim çete* dediği, onu koruyan, ona yardım eden, karşılığında onun da koruduğu ve yardım ettiği insanlardan bile nefret ediyormuş (sanki bireyler, insanlar, özel bir yerle, mekânla ve zamanla bağlıymış birbirlerine ve onları ayrı tutmak mümkün değilmiş, sanki bir bağ, bir arkadaşlık coğrafyasında yaşıyorlarmış ve bir mekâna duyulan nefret kaçınılmaz olarak, acımasızca, o mekânla bağı olan insana karşı da bir nefret doğuruyormuş). Hücrenin kokusunu içine çekmeye, her gece duvarı yumrukladıkça demir parmaklıkları değilse de –zira modern cezaevlerinde artık onlardan kalmamış–, onların yerini alan metal kapıyı zangırdatan deliyi dinlemeye devam edemezmiş. Gerçi delinin gürültüsünden duyduğu ra-

hatsızlık, sonunda ona benzemekten, aynı şeyleri yaşamaktan, birkaç metrekarelik alanda kapalı kalmaktan usanıp günün birinde kafayı yeme noktasına gelmekten duyduğu korkunun yanında hiç kalıyormuş.

Büyükannem: *Sonra dedi ki, Özür dilerim büyükanne ama oraya dönmeyeceğim. Gözlerimin içine bakıyordu. Kaçırmadım bakışlarımı. Ben de onun gözlerinin içine baktım, söylediği şeyden rahatsız olmadığımı, şaşkınlık geçirmediğimi anlaması için. Bana güzel güzel anlatmaya ihtiyacı vardı bunu. Kadın olduğum için değil. Ben ne yaptım? Yüzümü düşürdüm azıcık, tereddüt ediyormuş gibi yaptım, biraz da kızmış gibi, ama sırf göreyim diye emin olup olmadığını, istediği bu muydu gerçekten, onu öğreneyim diye. Biliyordu çünkü. Olmaz desem, oraya dönmek zorunda kalacaktı, bana diyeceği de belliydi baştan, Sen içeride ölmemi mi istiyorsun, hapiste mi gebereyim? Haksız mı olurdu böyle dese, nasıl git derdim bile bile. Ona sordum Emin misin, iyice düşündün mü? Yanıt verdi: Evet büyükanne, oraya dönersem, beni bir daha asla göremezsin, bundan eminim. Bunu duyunca elim ayağım titredi. Ağlamamak için zor tuttum kendimi, normalde böyle şeylere ağlayan kadın da değilimdir. Burnumu çekiyor gibi yaptım, Ay lanet olsun bunların hasadına da, alerjim azdı falan dedim. Yanağımdan öptü, sonra da gitti.*

Sylvain bunun ardından evine dönmüş. Arkadaşlarıyla özgürlüğünü kutlamış. Başta her şey yolunda gidiyormuş, polis onu aramaya gelmiyormuş. Televizyonda izlediği dizilerden olsa gerek, polisin hemen kapıya dayanacağını, bir sürü polis arabası, hatta tepede bir helikopterle evi ablukaya alacaklarını düşünmüş, megafondan yankılanan sesi bile duyar gibiymiş: *Bay Bellegueule, tutuklusunuz, sakın kıpırdamayın.*

Kafayı bulunca (*Bu gece bayılana kadar içeceğim, bunu kutlamayacağım da neyi kutlayacağım*) odalarında film izleyen çocuklarının yanına gitmiş, *Hazırlanın çocuklar, arabayla gezmeye gidiyoruz.* Tıpkı babam gibi, ne zaman sarhoş olsa mutlaka direksiyon başına geçme isteği duyuyormuş. Kendine karşı bir meydan okuma. Çocuklar sevinmiş, bu saatte gezintinin nereden çıktığını tabii ki sorgulamamışlar. Pijamalarının altına ayakkabılarını giymişler. Karısı, *Olmaz* demiş. O akşam çok fazla alkol aldığını, çok fazla ot içtiğini söylemiş, saçmalamanın lüzumu yokmuş: *Cidden çıkmayacaksın değil mi şu halde, çocukları da alıp üstelik.* Tartışma çıkmış. Sylvain karısına böyle konuşmaya hakkı olmadığını söylemiş. Haddini bilmesi gerekiyormuş. Cezaevinde yaşamanın ne demek olduğundan bihabermiş, orada başından geçenleri, neler yaşadığını hayal bile edemezmiş. Alkolün tesiriyle dile dökülen ama söyleyen kişinin eskiden beri içinde biriktirdiği sahici şeyler mi yoksa gerçekle ilgisi olmayan saçmalıklar mı olduğundan asla emin olunamayan sözler: *Senin yüzünden oldu zaten bunlar, beni yeterince sevseydin düşer miydim hapse, yapar mıydım böyle aptallıklar, sadece sevgiye ihtiyacım vardı, yokluğunu böyle doldurmaya mecbur kaldım senin yüzünden, annem de terk edip gitti zamanında, hep terk edildim ben, hep.* Büyükannemin kafasına soktuğu, televizyona çıkan psikologlardan öğrenilmiş laflar. Bana karısının Sylvain'le yeteri kadar ilgilenmediğini söylemişti, bu yüzden Sylvain'in davranışlarından onun da sorumlu olduğunu düşünüyordu. Kasabada erkeklerin davranışları genelde kadınların hesabına yazılırdı, onları kontrol etmek –dans akşamları çıkan kavgalarda olduğu gibi– kadınların göreviydi: *Karısının ne olduğu belli canım, Sylvain umurunda bile değildi kaltağın.*

Tartışmanın ardından Sylvain arabasına atlayıp yola

koyulmuş, çocukları yanına almamış, bedeninin her zerresinde öfke kol geziyormuş. Birkaç kilometre ileride, bir polis arabası onu durdurmuş.

Yine büyükannem: *Polisler bunu durduğu zaman biliyorlarmış tabii her şeyi. Planlıymış her şey. Söylememişler tabii başta, normal kontrol gibi davranmışlar, rutin bir şey. Tanımamış gibi yapmışlar. Alete üfletmişler, üflemiş bizimki de, işlerine gelmiş tabii, götürmek için bir bahane daha çıkmış fazladan. Gerçi yine götüreceklermiş ama bir de bu gelmiş işte üstüne, ağırlaştırıcı sebep deniyormuş. Ot da içmiş o gece üstelik, kafayı iyice bulayım diye, polisler de aptal değil tabii, alışkınlar, adamların işi bu. Hemen almışlar kokusunu. Alkol testi yapmışlar kandan, Sylvain'i de bilirsin, içti mi iyi içer, sünger gibi, sonra da kaldır ayağa kaldırabilirsen. Polisler herhalde bilerek yapmış böyle, emin değilim ama kesin keyfine uzatmışlardır işi, götü iyice tutuşsun diye ellerinden geleni yapmışlardır. Sonra bir tanesi, komiserleri galiba, Sylvain'den belgelerini istemiş, almış arabasına gitmiş, bilgisayarda kontrol etmiş, hani var ya artık polis arabalarında şu küçük bilgisayarlardan, bakıp hemen anlıyorlar kimin kim olduğunu. Kimliğini tespit ediyorlar.*

Sylvain'in etekler tutuşmuş. Kaçacakmış gibi birden basmış gaza. Polis de görünce bunu, kaçıyor sanıp herhalde, atlamış arabanın önüne. Bilmiyorum ki o sırada ne geçiyormuş bizim çocuğun aklından, birden bir şey tetiklendi herhalde, gözü kararmış bir an, hani sevimli köpekler yapar ya, salonda uslu uslu bebekleriyle oynayan zavallı çocuğun durduk yere üzerine atlarlar, suratını parçalar, sonra çocuğu bulurlar, ölmüş olur yazık, ya da yüzü gitmiştir, öyle kalacaktır ömür boyu, köpek de iyi tanır aslında çocuğu, ailenin köpeğidir sonuçta, birlikte saatler geçirmişlerdir, sorsan dünyanın en uslu kuçusudur. Annesi babası gelir,

köpeği sakinleştirmeye çalışır ama neye yarar o saatten sonra, mümkün değil ki, mümkün değil. Düşün bak, beslediğin köpek, karnını doyuyormuşsun, sarılmışsın, yerlerde yuvarlanmışsın, oyunlar oynamışsın, sonra bir bakıyorsun, gözünün önünde çocuklarını yiyor. Atlarsın tabii üzerine, gözün döner, vurursun hayvana deli gibi, hani insanın gücü ona katlar ya çok öfkelenince ya da çok korkunca, bağırırsın, ağlarsın, yani bilmiyorum, öyle yapar herhalde insan, hiç başıma gelmedi ki. Ama sen vurdukça, çocuğun boynuna geçirdiği dişlerini daha fazla sıkar, bütün odayı kan kaplar, kan fışkırır küçük kızın boğazından, bağırmaya çalışır ama onu bile yapamaz, cılız bir nefes çıkar ağzından, nefes de değil, hırıltı, yani bilmiyorum, kafamda kuruyorum şimdi, mutfağa koşar bıçak kaparsın bir tane, sonra dönüp bıçaklarsın köpeği. Birini böyle öldürmek kolay gelir insana ama gerçekte, yemek istediğimde tavuklarımı öldürdüğüm zamandan biliyorum, gerçekte zordur. Ete girsin diye iyi asılmak gerekir bıçağa, sıkı tutmak lazım. Gerçekten istemek lazım, kendimden biliyorum. Köpeğe sokup çıkarırsın bıçağı ama neye yarar artık, tamam öldürmeyi başardın salak hayvanı ama ne oldu şimdi, yavrun yaşayacak mı sanki. Al sana iki ceset, uğraş şimdi.

Neyse, nereden geldim buraya, başka bir şey anlatıyordum. Sylvain. Basmış bu gaza, polis de kaçmasın diye arabanın önüne atlamış ama artık Sylvain'in aklından ne geçiyorsa, çekmemiş ayağını gazdan, sürmüş üzerine, çarpmış adama. Adam ön camdan arkaya uçmuş. Bir şey olmamış ama, kalkmış hemen ayağa, sonra da toplanıp Sylvain'in peşine düşmüşler, televizyondaki kovalamacalar gibi. Bizim oğlan paçayı kaptırmamış ama, atlatmış polisleri. Kaçmış.

Sylvain birkaç saat sonra yeni evlerin inşa edildiği bir şantiyede bulunmuş. Er ya da geç yakalanacağını biliyormuş. Borçlu olduğu çocuklardan biri –uyuşturucu

ticareti– yolunu keser de parasını almak için saldırırsa diye sürekli arabasında bulundurduğu beysbol sopasını alıp şantiyeye dalmış. Sessiz gecede yankılanan haykırışlarla camları bir bir indirmiş. Eline geçeni kırıp dökmüş, yangın çıkarmaya çalışmış, öyle bir bağırıyormuş ki sanki komşuları (ve dolaylı olarak polisi) varlığından haberdar etmeye çalışıyormuş. İzinden vaktinde dönmemek gibi basit bir şey yüzünden tekrar hapse girmek istemiyormuş. Buna layık bir ceza almanın peşindeymiş. Polis geldiğinde, onu cam kırıklarının, duvarlara fırlatıp parçaladığı tuğlaların, kiremitlerin arasında bulmuş. Bir duvara sprey boyayla *NLP* yazmış, kocaman harflerle. Kelepçe takarlarken mukavemet göstermemiş.

Sylvain duruşma salonuna girdi. Polisler tarafından yakalandığı zamanki gibi, çok sakin görünüyordu. Kimsenin aklına gelmeyecek ve eskiden asla olamayacağı kadar durgun. Savcı ona malum soruları sordu: Bunu neden yaptığına, neden bu şekilde yaptığına, geçmişine, çocuklarına, özel hayatına dair sorular: *Hiç tanımadığınız babanızın, sizi terk etmiş olan annenizin, bu insanların ya da bu olayların suça yönelmenizde payı olduğunu düşünüyor musunuz?* Ve peşinden, dil farklılığı yüzünden anlayamadığı, yargı sisteminin ve eğitim görmüş bireylerin dünyasına ait dille kurulan sorular: *Şahsınızın söz konusu eylemlerde bulunmasında dış etkenlerin rol oynadığını ileri sürebilir misiniz yoksa bu eylemleri kimsenin baskısı altında kalmadan, hür iradenizle gerçekleştirdiğinizi mi beyan etmek istersiniz?* Kuzenim soruyu anlamadığını mırıldanıp tekrar etmesini istedi. Rahatsız olmamış, savcının bu soruyla ona uyguladığı şiddeti, onun okul dünyasından dışlanmasına, –ve uzunca bir sebep sonuç zincirinin ardından– buraya, hâkim karşısına çıkmasına sebep olan sınıf şiddetini hissetmemişti. Aksine –muhtemelen– savcının komik olduğunu düşünüyordu. İbne gibi konuştuğunu.

Bu soruların ardından savcı ona nihayet –yanıtı herkes bildiği için basit bir formaliteydi aslında– *NLP* ile ne kastettiğini sordu. Tutuklandığı günden beri aile içinde sürekli konuşulan bir mevzuydu bu *Sylvain eskiden beri böyleydi canım, hiç tahammül edemezdi polislere, nefret ederdi.* Savcı ona bu polis nefretinin nereden kaynaklandığını, onu şantiyede her yerin altını üstüne getirdikten sonra (cam kırıkları, tuğlalar, kiremitler) duvara NLP, yani herkesin bildiği gibi "polisi sikeyim" anlamına gelen bu kısaltmayı yazmak için tekrar arabaya gidip sprey boya almaya iten motivasyonun sebebini sordu. Görüşüne göre bu önceden tasarlanmış bir eylemdi ve –bu açıdan düşünüldüğünde– şantiyede sergilediği diğer delice davranışlarla örtüşmüyordu. *Yanlış anlamışsınız sayın savcı, NLP polisi sikeyim demek değil, savcıyı sikeyim demek*[1]. Aile arasında bu hikâye anlatılırken bugün bile tüyleri ürperten bir hakaret: *Taşaklı hareketti ama.* Hapse geri gönderildi, altı yıl ceza aldı. Sonra da akciğerlerinde ileri derecede kanser teşhis edildi. İlaç kullanmayı kabul etmedi. Bir sabah hücresinde ölü bulundu. Daha otuz yaşında bile değildi.

(Ailem hakkında bilgi toplamak için iki günlüğüne çocukluğumun geçtiği kasabaya döndüm. Büyükannemi görmek, ona Sylvain hakkında sorular sormak niyetindeydim. Beni birbirinin tıpkısı dairelerden oluşan toplu konut apartmanındaki yeni, küçük dairesinde ağırladı. Eskiden beri yaşadığı evi ablama satıp buraya yerleşmişti. Bu eve ikinci gelişimdi. Büyükannem, ilk gelişimde oldukça temiz bulduğum evi anlaşılan zaman içinde iyi-

1. "Nique la police" sloganının kısaltması (NLP) üzerinden bir sözcük oyunu. "Nique le procureur" (Savcıyı sikeyim) ifadesi de aynı baş harflere sahip olduğundan NLP olarak kısaltılabilir. (Ç.N.)

ce benimsemişti. İçerisi pislik kokuyordu, pis bir köpek kokusu – otuz metrekarelik dairede küçük bir köpek besliyordu, eski evindekilerin hepsi ölmüştü. Her kasaba evinde olduğu gibi, büyükannemin evinde de olan o pis köpek kokusunu tarif edebileceğimi sanmıyorum. Bir şey içer misin dedi, ben de içerim dedim. Bana pis bir bardak verdi. Sessimi çıkarmadım, bir şey diyemedim. Bardağı aldım. İçine azıcık çilek şurubu koydu. Sonra mutfağa gitti, boş bir deterjan şişesini ovalayıp içine su doldurdu. Onu sürahi niyetine kullanacağını anladım. İğrenmeme rağmen yine bir şey demedim ve o şişeden bardağıma su doldururken, içinde yüzen deterjan parçalarını dehşetle izlemekle yetindim. Bardağıma dokunmadan iki saat boyunca ailemiz hakkında sorular sordum. Bardağa kaçak, sorgulayıcı bakışlar atıp durdu.)

İKİNCİ KİTAP

Başarısızlık ve kaçış

Depo

İki oğlandan yediğim ilk dayağın üzerinden çok geçmemişti. En fazla birkaç ay.

Her şey, komşuların odun deposunda geçirdiğimiz o günlerden birinde başladı. Bruno o öğleden sonra onlara gitmemizi önerdi, annesiyle babası evde yoktu. Odasında film izleme teklifinde bulundu, epey de ısrarcıydı: *Bende bir şey var, mutlaka size göstermem lazım.* Ondan beş ya da altı yaş küçük olan bizler, onun isteklerine daima boyun eğiyorduk, kendine *çetenin reisi* denilmesini istiyordu.

Bizi yatağına, daha doğrusu rengi bir zamanlar beyaz ya da kırık beyaz olup pislik yüzünden kahverengiye, turuncuya dönmüş bir şiltenin üzerine oturttu. Oturunca havaya tozlar uçuştu. İçerisi havasızdı, nemli dolap kokuyordu. Birkaç saniye ortalarda görünmedi. Döndüğünde elinde bir video kaset vardı, bir porno film: *Babamdan yürüttüm, porno film, haberi yok, öğrenirse kesin öldürür.* Filmi birlikte izlememizi önerdi. Diğer iki çocuk, kuzenim Stéphane ile Fabien, Bruno'nun başka bir komşusu, bunu kabul etti. Bense istemiyordum. Bunu yapamayacağımızı söyledim, böyle bir şeyin olmaması gerekiyordu.

Oğlanların birlikte porno film seyretmesini uygunsuz, hatta sapıkça bulduğumu ekledim. Kuzenim yarı şaka yarı ciddi bir tavırla, tam arada bir tonla, yani olur da ters tepki verirsek şaka yaptığını, tabii ki ciddi olmadığını ileri sürmesini sağlayacak sahtelikle, fakat aynı zamanda önerisini ciddiye almamıza vesile olacak bir ciddiyet ve özgüvenle film izlerken birlikte mastürbasyon yapmamızı önerdi. Kısa bir sessizlik oldu. Herkes nasıl tepki vermesi gerektiğini diğerlerinin gözlerinden okuyup anlamaya çalışıyordu. Kimse ileride bir dışlanma, alay konusu olma gerekçesine dönüşebilecek bir yanıt verme riskini almak istemiyordu.

Kuzenimin teklifini kabul ederek bu riski ilk kim almış oldu hatırlamıyorum ama bu ilk adım süratle toplu bir onaya dönüştü. Ben kabul edemiyordum: *Çüklerinizi görmeye meraklı değilim, hiç sevmiyorum öyle ibne ibne işleri.*

Eşcinsellikle uzaktan ya da yakından bağlantılı olabilecek her şeye mesafeli duruyordum. Bir akşam, kasaba stadındaydık –daha doğrusu o dönem ve sonradan başlayacak olan çalışmalardan önce uzunca bir çayırdan ibaret olan, kale direği niyetine kullanılan paslanmış çelik direklerin topraktan çıkan tuhaf bitkilere benzediği yeşillik alandaydık–, geceleri parmaklıklardan tırmanarak gizlice girerdik içeri. Otobüs durağında başladığımız bira faslının sonunu burada getirirdik. O akşam kafayı bulan kuzenim Stéphane, kendisi ve fiziksel gücü hakkında mantıksız iddialarda bulunmaya başladı: *Ayı gücü var oğlum bende, dokunsunlar da göreyim lan, zımbalarım oğlum adamı yere.* Bedeninin ileri sürdüğü kadar güçlü olduğunu kanıtlamak için giysilerini birer birer çıkarmaya başladı, sonunda tamamen soyundu. Kasabalı erkekler sarhoş olduklarında bunu sürekli yapardı, tıpkı –ka-

zadan önceki zamanlarda– felçli dayım ya da her yıl düzenlenen belediye şenliğini, kasabalılar bir araya gelip patates kızartmalarını ve ızgara sosislerini yesinler diye birleştirilen masaların üzerinde çırılçıplak tamamlayan Arnaud ve Jean gibi. Sosisler Fabien'in babası tarafından hazırlanırdı, adamın lakabı *Merguez*'di çünkü belediye festivalleri ve bitpazarlarında ızgaranın başına mutlaka kendisi geçerdi. *Merguez* aynı zamanda Fabien'in de lakabıydı: Lakaplar kalıtımsaldır.

Diğer oğlanlar gülüyordu: *Buldu lan iyice bu kafayı, zurna gibi oldun lan zurna, ağzınla içsene oğlum şunu*. Kuzenim futbol sahasının bir ucundan öbür ucuna, çırılçıplak halde, devasa boyutuyla beni rahatsız eden penisini sergileyerek koşuyordu. Deli gibi gülerek onu izleyen oğlanlar da çok geçmeden aynısını yapmaya ve giysilerini çıkarmaya başladılar. Hepsi birden koşuyorlardı, kendi cinsel organlarına, birbirlerinin organlarına dokunuyorlardı. Bedenleri hareket ettikçe bir yandan öbür yana savrulan penisler, kiminin bacağına, kiminin göbeğine çarpıyordu. Tenleri tenlerine değiyor, birbirlerine sürtünerek cinsel birleşme eylemini taklit ediyorlardı. Oğlanlar çok gülerdi böyle şeylere.

Aralarından biri neden onlara katılmadığımı sordu. Hepsinin duyabileceği kadar yüksek bir sesle, –bir kez daha, Bruno'nun getirdiği filme verdiğim tepki gibi– bu tip hareketleri yapmayacağımı, bunu *kusturucu* bulduğumu, çırılçıplak halde şu yaptıklarını gördükçe, bir grup ibneyle dolaştığımı düşünmeden edemediğimi söyledim. Gerçekse başkaydı, gördüğüm et parçaları başımı döndürüyordu. *İbne, yumuşak, götveren* laflarını, onları kendimden uzak tutmak için kullanıyordum. Bedenimi tümüyle ele geçirmelerine engel olmak için bunları başkalarına söylüyordum.

Otların içine oturup davranışlarına sövüp saydım. Eşcinsel taklidi yapmak, onlar için eşcinsel olmadıklarını göstermenin bir yoluydu. Bütün bir akşam tek bir hakarete uğramadan eşcinselmiş gibi davranabilmek için eşcinsel olmamak gerekiyordu.

Benim fikrimin pek önemi yoktu. Kararlar, her yerde olduğu gibi, erkekler tarafından alınıyordu ve ben onlardan biri değildim. Yetki Bruno ve diğerlerindeydi. Beni bilinçli olarak mı sessizliğe mahkûm ediyorlardı yoksa bu mekanizma onlardan da habersiz mi işliyordu, bilmiyorum. Beni dinlemeyip kaseti videoya taktılar. İlk sahneleri şakalaşarak izlediler ama sonradan heyecanın tabiatı değişmeye başladı. Kesik kesik nefes alıp verir oldular. Nemli bedenler, ekrana sabitlenmiş gözler, hafifçe titreyen dudaklarda belli belirsiz bir sabırsızlık, bilhassa da tir tir titreyen dudakların kenarlarında. Siklerini çıkartıp okşamaya başladılar. İnleyişleri, sahici zevkle inleyişleri hâlâ kulaklarımda. Siklerindeki ıslaklık hâlâ gözlerimin önünde.

Gitmem gerektiğini, bu oyuna katılmak istemediğimi söyledim, çok rahatsız olmuştum. Rahatsız olduğumu söylemedim, bunu gizlemeye, sakin görünmeye çalıştım. Eve dönerken ağlıyordum, oğlanların içimde uyandırdığı arzu ile kendimden, arzulayan bedenimden duyduğum tiksinti arasında parçalanmıştım.

Ertesi gün birlikte vakit geçirmek için yine yanlarına döndüm. Filmin lafı hemen açılmadı.

Diğer günler gibi odunları yontup kendimize silah yapmak için depoda toplanmıştık. Çekiçlerin ve testerelerin gürültüsünü kuzenim böldü: *Nasıldı ama dünkü film, çok kraldı değil mi?* (Bu sözcükler ağzından dökülürken kalbim o kadar hızlı çarpıyordu ki her çarpışın son olacağını, kalbimin bu kadar güçlü sarsıntılara daha

fazla dayanamayacağını hissediyordum.) Sonra devam etti: *Lan keşke biz de yapabilsek aynı şeyleri filmdeki adamlarla*. Birkaç saniye bekleyip tekrar işine (odun yontmaya) koyuldu, ardından: *Kız yok ki zaten yapacak kasabada, olanlar da yanaştırmaz yanına* (çekiç sesi, kalp çarpması, çekiç sesi, kalp çarpması, iki ses ahenk içinde bir cehennem senfonisine hayat veriyordu).

Sonra birden o soruyu sordu, durup dururken. Annem olsa, *Şey gibi çıktı yırtık dondan* derdi. Kuzenim: *Biz yapalım öyleyse filmdeki gibi, aynı şeyleri*. Bu öneriye verilen tepkiler –dediklerine göre– daha on yaşında, o yaşa kadar büyük ihtimalle hiç karşılaşmamış olmalarına rağmen yumuşaklardan nefret eden bu çocuklardan beklenebileceğinden çok daha cesurdu. *Süper fikir lan, acayip eğleniriz oğlum*. Bruno bu oyunu nerede oynayabileceğimizi, *bunu* nerede *yapabileceğimizi* sorduktan sonra depoda kalmayı önerdi. Çocukların yüzlerindeki sırıtış asla kaybolmuyordu, onlar açısından bu sırıtışlar, bu son derece nazik projeyi, gerektiği takdirde, derhal bir şakaya dönüştürebilme gücünün teminatıydı. Kısık sesle konuşuyorlardı, sanki sözcükler büyük bir dikkatle yaklaşmaları gereken ve seslerini yükseltecek olurlarsa bütün depoyu havaya uçuracak bir patlayıcıymış gibi. Kuzenim bir yandan bizlerin, bir yandan kendi içini rahatlatmaya çalışıyordu: Bir oyundu sadece bu, her gün bir şeyler oynamıyor muyduk, o gün de bunu oynayacaktık işte: *Oyun işte oğlum, eğlencesine lan*. Benden gidip ablamın takılarını yürütmemi istedi: *Eddy, ne yap biliyor musun, bak süper olur yaparsan, git eve ablanın yüzüklerden yürüt birkaç tane, ne yapacağız söyleyeyim mi, yüzüğü kim takıyorsa o kadın olacak, o sikilecek, dalgasına yani, yüzük olmazsa karışır, böyle tam gerçek gibi olur. Kimin kim olduğunu karıştırmayız.*

Söyleneni yaptım. Reddetmeye gücüm kalmamıştı. İstemiyor ya da iğreniyor gibi yapamıyordum artık. Bedenim benden yapmamı istediklerini yapmaktan başka bir seçenek sunmuyordu bana. Odama koşup ablamın küçük, mor bir mücevher kutusunda sakladığı yüzüklerini aşırdım. Döndüğümde depoda bekliyorlardı. *Getirdim* dedim. *Göster*, diye buyurdu Bruno. Yüzüklerden birini bana, diğerini Fabien'e verdi: *Siz kadın olacaksınız, benle Stéphane da erkek*. Hiçbiri gergin görünmüyordu. Sanki bu alışılmadık, tehlikeli ama neticede bir çocuk oyunundan ibaret olan oyunu oynamaya dünden hazırlardı, Bruno'nun eğlence olsun diye annesinin tavuklarına işkence etmesi gibi bir oyundu bu da. Olta ipiyle bağlayıp sallandırdığı tavukları hâlâ unutamıyorum, çığlık atardı tavuklar, sözle anlatılamaz, tarif edilemez o çığlıklar, diri diri yakardı bazılarını ve bir tanesini top niyetine kullanmışlardı bir maçta. Farkındaydım, kendimi içine düştüğüm bu duruma sürükleyen yine bendim, tüm benliğimle bunu ben istemiştim, öteden beri bastırdığım arzularıma teslim olmuştum. Heyecanla yanıp tutuşuyordum.

Yüzükoyun uzandım yere, daha doğrusu, yüzümü deponun zeminini kalın bir halı gibi kaplayan talaşların içine gömdüm, her nefes alışımda içime çekiyordum talaşları. Kuzenim pantolonumu sıyırdı ve getirdiğim yüzüklerden birini uzattı: *Al tak şunu, oyun bozulur yoksa.*

Sıcak sikini kalçalarımın arasında, sonra da içimde hissettim. Bana talimatlar veriyordu: *Ayır bacağını, domal iyice*. Bütün emirlerine uyuyordum, nihayet başından beri olduğum şeye dönüşüyordum, gerçeğe bürünüyordum. Her içime girişinde sikim biraz daha sertleşiyordu. O filmi ilk izledikleri zaman olduğu gibi, içime ilk girişlerine eşlik eden gülüşler yerini süratle porno oyuncularının iç çekişlerini taklit etmeye bıraktı, onların ağzından söylediği replikler bana o güne dek söylediği en güzel

sözler gibi geliyordu: *Hoşuna gitti değil mi, dibine kadar sokacağım, dibine.* Kuzenim benim bedenime sahip olurken, Bruno aynı şeyi, bizden birkaç santimetre ileride Fabien'e yapıyordu. Çıplak bedenlerin kokusunu duyuyor, bu kokuyu elimle tutmak, daha sahici hale gelsin diye onu yiyebilmek istiyordum. Bir zehir olmasını istiyordum beni kendimden geçirip yok edecek. Son hatıramın, ait oldukları toplumsal sınıfın damgasını daha bu yaşta yemiş, ipek gibi yumuşak, narin bir çocuk teninin altında ileride dönüşecekleri, babalarına odun kesmekte, depoya taşımakta yardım ettikçe, uzuvlarını işe koştukça, bıkmadan usanmadan her gün maç yaptıkça sertleşip güçlenecek kas kütlelerini barındıran bu bedenlerin kokusu olmasını istiyordum. Bizden yaşça büyük olan Bruno'nun siki –o on beş, bizlerse dokuz ya da on yaşındaydık o sıra– bizimkilerden çok daha büyüktü ve her tarafı siyah kıllarla kaplıydı. Bir erkek bedenine sahipti. Onu Fabien'in içine girip çıkarken izlerken kıskançlığa kapıldım. Bruno'nun bedeninin, güçlü kollarının, kaslı bacaklarının sadece benim olması için Fabien'i ve kuzenim Stéphane'ı öldürmeyi düşündüm. Bruno'yu bile öldürmeyi düşündüm benden kaçamasın, bedeni sonsuza kadar bana ait olsun diye.

Bu, izlediğimiz filmin ve çok geçmeden izleyeceğimiz yeni filmlerin sahnelerini canlandırmak için toplandığımız öğleden sonralarının ilkiydi. Günde birkaç defa ayrıkotlarını temizlemek, topraktan sebze çıkarmak ya da depodan odun almak için bahçeye çıkan annelerimize yakalanmamaya dikkat etmemiz gerekiyordu. Yaklaştıklarını fark edecek zamanı her defasında buluyor, hemen üstümüzü giyinip başka bir oyun oynuyormuş gibi yapıyorduk.

Gözümüz hiçbir şey görmez olmuştu. Bruno, kuzenim Stéphane ya da Fabien'le buluşmadan tek bir günüm geçmiyordu, artık sadece depoda da değil, mümkün olan her yerde, bahçenin ucundaki ağaçların arkasında, Bruno'nun tavanarasındaki odasında, sokaklarda buluşuyor, aramızdaki adıyla *erkek-kadın oynuyorduk*. Ellerime siklerinin kokusu sinince günlerce yıkamıyordum, bir hayvan gibi saatlerce ellerimi kokluyordum. Olduğum şeyin kokusunu taşıyorlardı.

O dönem, –o güne kadar herkesten duyduğum bir şey olan– oğlan bedeninde doğmuş bir kız olduğum düşüncesi bana giderek daha gerçekçi görünmeye başladı. Giderek bir eşcinsele dönüşüyordum. İçimde kaos hüküm sürüyordu. Her gün depoda oğlanlarla buluşup giysilerini çıkarmak, içlerine girmek ya da siklerini içime almak ortada bir hata olduğunu düşünmeye itiyordu beni – hataların insana mahsus olduğunu biliyordum. Eskiden beri her yerde ve herkesten duyduğum şey, kızların oğlanlardan hoşlandığıydı. Oğlanlardan hoşlandığıma göre ben de bir kızdım demek ki. Bir sabah uyandığımda bedenimin değişmiş olduğunu, bir mucize eseri sikimin yerinde olmadığını görmeyi hayal ediyordum. Gece yavaş yavaş silinmeye başladığını, sabah olduğunda yerini bir ama bıraktığını düşlüyordum. Her yıldız kaydığında dilediğim tek dilek, artık bir oğlan olmamaktı. Günlüğümde, herkesten sakladığım arzumun bir kıza dönüşmek olduğunu yazmadığım tek bir sayfa yoktu – ve günlüğü annemin bulmasından duyduğum korku her satırda kendini gösteriyordu.

Bir gün, her şey son buldu.

Annem yüzünden. Okulda katlanarak artacak hakaretlerin ve dayakların dolaylı yoldan bir parçası olacağını

bilmiyordu. Üç oğlanla birlikte depodaydım. Stéphane, işaretparmağımda takılı yüzüğün kadınsılığıyla damgalanmış bedenimin üzerine uzanmıştı. Bruno, Fabien'in içine giriyordu. Annem geldi. Görmemiştik, elinde tavukları besleyeceği yemle dolu cam bir kâseyle girivermişti içeri. Onu birden orada, tam karşımızda gördüğümüz an –ezberlenmiş, otomatik hareketlerle tavuklarını besleyen kadın durumundan, on yaşındaki oğlunu kendi kuzeni tarafından tecavüze uğrarken gören anne durumuna geçtiği o saniyeyi, o kırılma ânını fark etmek için artık çok geçti, babamdan daha az dile getiriyor olsa da eşcinselliğe dair onunla aynı düşünceleri paylaşan bir kadındı– çoktan donup kalmıştı, ne bir ses çıkaracak ne bir adım atacak gücü vardı. Bunun gibi hiç beklemediği bir durumla karşılaşan, ağzı bir karış açık, gözleri yuvalarından fırlamış halde böylesi bir sahneye acziyet içinde tanıklık eden her insanın vereceği sıradan ve beklendik tepkiyi vermiş, gözleri bende kilitlenip kalmıştı.

Bunu takip eden birkaç saniye boyunca ne o ne yapacağını bilebildi ne de ben. Sonra elindeki cam kâse düştü, üst üste yığılmış odunlara çarpıp kırıldı. Her insan gibi, normalde bir şey yere düşüp kırıldığı zaman yapacağı şeyi yapmadı, düşen kâseyi görmek için yere bakmadı. Gözlerini gözlerimden ayırmıyordu, o bakışında hangi duygu saklıydı hatırlamıyorum. Belki iğrenme ya da ıstırap, bilmiyorum. Yaşadığım utanç ve birden aklıma saplanan, annemin bunları herkese, babama, arkadaşlarına, kasabalı kadınlara anlatabileceği düşüncesiyle cehennem azabı içindeydim, konuştuklarını şimdiden duyar gibi olmuştum: *Canım diyorduk biz hep o Bellegueule'lerin ufak oğlan bir tuhaf diye başından beri, benzemiyordu ki öbürlerine, o hareketler falan, konuşması bir garip, belliydi canım, ibne olacağını herkes biliyordu o çocuğun.*

Annem hiçbir şey söylemeden çıktı gitti. Hemen üstümü giydim. Bir an önce eve dönmek istiyordum, aklımdan geçen tek şey başkalarına bir şey söylememesi için onu ikna etmeye çalışmaktı. Gerekirse yalvaracaktım.

Çok geçti.

Kapıyı açınca annemi gördüm. Beş dakika önceki yüz ifadesi hâlâ yerindeydi, sanki felç geçirmiş, yaşadığı şokla yüzünün şekli bozulmuş, sonsuza dek bu suratla yaşamaya mahkûm olmuştu. Babam yanındaydı, yüzünde benzer bir ifade. Her şeyi biliyordu. Yavaşça yanıma yaklaştı, bir tokat attı, sağlam bir tokat, öbür eliyle tişörtüme yapıştı, hırsına direnemeyen tişörtüm yırtılıyordu, sonra ikinci bir tokat ve üçüncü ve sonra bir tane daha ve bir tane daha, tek bir söz söylemeden. Sonra birden: *Bunu bir daha yapmayacaksın. Bir daha yapmayacaksın, yoksa karışmam.*

Depodan sonra

Depo meselesi birkaç hafta boyunca hiç konuşulmadı. Unutulmuş olmasını umuyordum. Ama varlığı her yere sinmişti ve bu benim canıma okuyordu: Annemle babamın bana her bakışı, seslerindeki her vurgu, her hareketi benim için bir ikazdı, sessizliğimi korumak zorunda olduğumu belirten işaretler. Susma emri. Bu hikâyenin bir daha asla hatırlatılmaması gerekiyordu, ondan bahsetmek onu bir anlamda yeniden üretmek anlamına gelecekti.

Tekrar ortaya çıktığı gün, henüz kurtulmamış olduğumu da anlamış oldum. Oysa yeniden açığa çıkmasını hiç beklemiyordum. Annem, babam ve *arkadaşlarımla* paylaştığım utancın her koşulda ağır basacağını, bundan bahsedilmesine engel olacağını, beni koruyacağını sanıyordum. Yanılmıştım.

İki oğlan koridorda yanıma geldiler. Her sabah yaptıkları bir şey değildi bu aslında. Bazı günler ortada görünmüyorlardı, okula gelmedikleri de çok oluyordu, ben ve diğer çocuklar gibi, okula gitmemek için hiçbir bahaneyi kaçırmıyorduk. Bazen de bu sonu gelmeyen oyundan o kadar korkmuş, özellikle de o kadar sıkılmış oluyordum ki tüm bunlar başından beri bir oyunmuş gibi geliyor ve bu oyuna artık katılmak istemediğimi fark ediyordum. Koridora gitmekten, oraya gidip gelmelerini beklemekten,

oraya dayak yemeye gitmekten vazgeçmek istiyordum, tıpkı sürdüğü hayatın anlamını yitiren bir insanın günün birinde bir seçim yapıp her şeyini, ailesini, arkadaşlarını, işini ardında bırakıp gitmesi gibi. Anlamına inandığım sürece var olan bir yaşama artık inanmak istemiyordum. Ne var ki her şeye rağmen, onları karşımda görmekten korkarak, ertesi sabah bedelini daha ağır ödeyeceğimden endişe ederek kütüphanenin yolunu tutuyordum.

Gergin göründüler o gün gözüme. İçlerinden geçeni yüzlerinden okumayı öğrenmiştim. İki yıldır her gün aynı koridorda karşılaştığım bu çocukları herkesten daha iyi tanıyordum. Hangi günler yorgun, hangi günler daha az yorgun olduklarını söyleyebilirdim. Birinin canını sıkkın görünce, yemin ederim üzülüyordum onun için, endişeleniyordum. Bu duruma nasıl geldiğimi anlamak için sabahtan akşama kadar sorguluyordum kendimi. Yüzüme tükürünce ne yemiş olduklarını söyleyebilecek noktaya gelmiştim. Onları gerçekten çok iyi tanıyordum artık.

Sırıtıyorlar ve yeni çıkan şu söylentinin sahiden doğru olup olmadığını öğrenmek istiyorlardı. Okuldaki herkesin konuştuğu, çocukların bir numaralı gündemi olan şeyi. Bilmek istiyorlardı –ve sanki duysalar da inanmayacak gibi bir halleri vardı, o kadar beklenmedik bir haberdi ki bu, hem de o kadar istedikleri bir şey olmasına rağmen– evet, doğru muydu duydukları, kuzenim, benim kendi kuzenim, iddia ettiği şeyi yapmış mıydı bana sahiden: *Senin kuzen düdüklemiş seni, kendi söyledi herkese.* Anlattığına göre, bir öğleden sonra depoda tek başına işerken yanına sokulmuş, parmaklarının ucuyla sikini ovmuştum. Sonra pantolonumu indirmiş, ona sürtünmeye başlamış, sonra da diz çöküp sikini ağzıma almıştım. İki çocuğun bana aktardığına göre, sonunda beni *götten becermiş* ve bu benim çok hoşuma gitmişti, *karı gibi bağırmış, kız olmak için yüzük bile getirmiştim yanımda.*

Uzun boylu kızıl çabuk yanıt vermem için boynumu sıkıyordu. Soğuk parmaklarını ensemde hissediyordum, yüzümde gülümsemem, korku, itiraf beklentisi. *Uyduruyor kuzenim, inanmayın söylediklerine, kafadan çatlak o, engelliler sınıfında o yüzden. Götveren değilim ben.* İkna edememiştim. Zaten duydukları hikâye baştan sona uydurma bile olsa heveslerini kırmak mümkün değildi. Kuzenimin söyledikleri, onların gözündeki imajıma o kadar uyuyordu ki. Sinirlendiler: *Yalan söyleme lan ibne, doğru olduğunu biliyoruz.*

Yüzüme tükürmedi. Ceketimin koluna tükürdü, yeşilimsi, koyu bir balgam. Kısa boylu kambur da aynı şeyi yaptı, aynı koluma (kışları giydiğim siyah çizgili, ince, mavi bir anorak; kabanımı kaybetmiştim ve ailemin bana yenisini alacak parası yoktu: *Aferin kaybet bütün eşyalarını, bak şimdi başının çaresine*). Gülüyorlardı. Ceketimin kolunda duran balgamlara bakıyordum, hiç olmazsa bir defalığına yüzümü balgam yemekten kurtardığımı düşünüyordum. Sonra uzun boylu kızıl bana dedi ki: *Yut bakalım balgamları, götveren seni.* Gülümsedim, yine, her zamanki gibi. Şaka yaptıklarını düşündüğümden değil ama gülümseyerek durumu tersine çevirebileceğimi umduğumdan. Bir daha söyledi: *Yutacaksın o balgamları, haydi.* Reddettim – bunu genelde yapmıyordum, neredeyse hiç yapmamıştım ama balgamlarını yemek istemiyordum, kusardım. İstemediğimi söyledim. Biri kolumdan yakaladı, öbürü başımdan. Başımı balgamlara yapıştırıp zorladılar: *İyice yala ibne, iyice yala.* Dilimi yavaşça çıkardım ve kokusu ağzıma yayılan balgamları yaladım. Her dil atışımda uysal, babacan bir sesle (ve başıma sımsıkı bastıran elleriyle) cesaret veriyorlardı: *Güzel, devam et, aferin aynen böyle.* Emirlerine itaat edip ceketimin kolunu yalamaya devam ettim, geriye balgam kalmayıncaya kadar. Gittiler.

O günden sonra, sabahları uyandıktan sonra geçirdiğim ilk dakikalar giderek daha gerçekdışı bir hale dönüşmeye başladı. Gözümü açar açmaz sarhoş hissediyordum kendimi. Okulda söylenti yayılmış, bakışlar daha ısrarcı olmuştu. Koridorlarda duyduğum *ibne*'ler, çantamda bulduğum *geber homo* notları katlanarak artmıştı. O zamana kadar yetişkinlerden –nispeten– bir şey duymadığım kasabada da hakaretler işitmeye başladım.

Yolda birkaç oğlanla maç yaptığım bir yaz akşamı. Yere koyduğumuz çanta ve kazaklarla hayalî sınırlarını çizdiğimiz sahalarda, anlık bir kararla başladığımız bu maçlardan tansiyon eksik olmaz, formalarımız ter içinde kalırdı. Yanımda Stéphane ile birkaç oğlan daha vardı.

Beceriksizliğimle Fabien, Kevin, Steven, Jordan ve diğer *arkadaşları* çileden çıkarırdım, zaten parlamaya hazır olurlardı: *Yenileceğiz lan senin yüzünden, ağzına sıçtın maçın. Seni bir daha takıma alanın.* Bu gibi şeylerin söylendiği tek kişi ben değildim. Sinirlenip küfretmek futbolun bir parçasıydı.

Fakat o akşam, malum hikâyenin büyük bir kısmı Stéphane tarafından uydurulmak suretiyle ifşa edilmesinden birkaç hafta sonra, işler farklı gelişti. Çocuklardan biri bana –keşke unutulabilse bu sözler, keşke unutma eyleminin kendisi bile unutulsa, tümden yok olsa böylece söylenenler– kuzenimle sikişeceğime topa vurmayı öğrensem daha iyi olacağını söyledi: *Götünü Stéphane'a siktireceğine git de futbol oynamayı öğren.* Kuzenim bile gülüyordu ve ben buna bir anlam veremiyordum. Neden anlatmıştı Stéphane bu hikâyeyi? Nasıl utanmaktan, alay edilmekten korkmamıştı? Neden birlikte maç yaptığımız o akşam –aynı hakaretlerin sürekli tekrarlandığı her akşam olduğu gibi–, o da nefretin ve hakaretlerin hedefi olmuyordu?

İki kişiydik oysa. Aslında dört, Bruno ve Fabien de

vardı. Kimse söylemiyordu bunu. Ben de bir şey diyemiyordum, sonuçlarından korkuyordum, üstelik ispiyoncu damgası yemekle kalacağımı da biliyordum, Stéphane gibi onlar da sıyrılacaktı bundan. Oysa mantıklı olan, onun da *ibne* muamelesi görmesiydi. *Yapmak* suç değildi demek, *olmak* suçtu. En çok da *öyle görünmek*.

Olmak

Kolza tarlalarının kokusundan çok, çiftçilerin yavaş yavaş katılaşsın diye güneşe bıraktığı gübreden kasaba sokaklarına yayılan yanık kokusunu hatırlıyorum. Astımım yüzünden sürekli öksürürdüm. Boğazımın dibinde, damağımın üstünde bir şeyler birikirdi, sanki gübre buharlaşıp havaya karışır, sonra ağzımın içinde tekrar toplanıp ince, gri bir tabaka gibi kaplardı orayı.

Geldiğinde hâlâ ılık olan sütüyse daha az hatırlıyorum, ineklerin memesinden sağılıp gelirdi doğruca, annem evde yiyecek bir şey olmadığı akşamlar gidip karşıdaki çiftlikten alır, sonra da mutlaka şöyle söylerdi: *Bu akşam süt var yemekte.* Sefaletin yoktan var ettiği kavramlar.

Diğerlerinin –erkek ve kız kardeşlerimin, *arkadaşlarımın*– kasaba hayatından benim kadar mustarip olduklarını hiç sanmıyorum. Onlardan biri olmayı başaramayan bendim ve bu dünyaya ait olan her şeyi reddetmem gerekiyordu. O dumanı solumaya katlanamamama sebebim yediğim dayaklar, açlığa tahammül edememe sebebimse babama düşmanlığımdı.

Kaçmam gerekiyordu.

Ama insan başka bir yerin var olduğunu bilmeyince kaçmayı hemen aklına getiremiyor. Kaçışın bir ihtimal olduğunu bilmiyor. Önce başkaları gibi olmayı deniyor. Ben de herkes gibi olmayı denedim.

On iki yaşına geldiğimde, o iki çocuk okuldan ayrıldı. Uzun boylu kızıl mesleki resim eğitimi almaya başladı, kısa boylu kambursa okulu bıraktı. Bu kararı uygulamak için, ailesinin aldığı aile yardımını kaybettirmemek adına on altı yaşına girmeyi beklemişti. Onların yok oluşu benim için yeni bir başlangıç fırsatıydı. Hakaretler ve alaylar sürmeye devam etse de, okul hayatı eskisiyle –onların olduğu zamanlarla– kıyas bile kabul etmezdi (yeni bir takıntı: Bir yolunu bulup gitmem gereken liseye onlarla bir daha karşılaşmamak için gitmemek).

O güne kadar davrandığım gibi, başından beri hep davranmış olduğum gibi davranmak zorunda değildim artık. Konuşurken elime koluma sahip olmak, sesimi daha kalın çıkartmaya çalışmak, erkeklere özel faaliyetlere katılmak zorunda değildim. Daha sık futbol oynamak, televizyonda mecburen izlediğim programları, dinlediğim CD'leri dinlemek zorunda değildim. O güne dek her sabah banyoda hazırlanırken içimden aynı cümleyi tekrar ederdim ve bunu o kadar fazla yapardım ki sonunda anlamını kaybeder, peş peşe sıralanan hecelere, seslere dönüşürdü. Durup durup baştan başlardım: *Bugün sert bir delikanlı olacağım*. Bunu çok iyi hatırlıyorum çünkü sözcüğü sözcüğüne bu cümleyi tekrar ederdim, bir dua gibi, aynı sözcükler, aynı sırayla: *Bugün sert bir delikanlı olacağım* (bugün bu satırları yazarken ağlıyorum, ağlıyorum çünkü bu cümle, bana yıllar boyunca eşlik etmiş, hayatımın merkezine yerleşmiş olan –bunu söylerken abartmıyorum– bu cümle şimdi bana iğrenç ve gülünç geliyor).

Her gün ayrı bir çileydi, insan o kadar kolay değişmiyor. Olmak istediğim sert delikanlı değildim. Beni

yeni bir gerçekliğe ulaştırabilecek tek ihtimalin, bir yalanı yaşamak olduğunu az çok anlamıştım. Başka birisi olmak, kendimi başka birisi sanmak anlamına geliyordu, ona zamanla, yavaş yavaş, adım adım dönüşmek için öyle olmadığıma inanmak zorundaydım (sonradan işiteceğim ikazlar: *Ne sanıyor bu kendini?*).

Laura

Delikanlı olmanın yolu kesinlikle kızlardan geçiyordu. Laura'yla, iki çocuğun okuldan ayrıldığı yıl tanıştım. Komşu kasabada bir bakıcı ailenin yanına yeni taşınmıştı. Annesi ona bakmaktan vazgeçmişti. Özel bir sebebi var mıydı bilmiyorum, belki de annesi, benim annem gibi, anne olmaktan yorulmuştu. Belki de sonunda canına tak etmişti. Laura bana sadece, *Annem beni istemiyor artık, ben isterdim onunla yaşamak ama o istemiyor* demişti.

Laura'nın okulda kötü bir şöhreti vardı. Kasabada birden ortaya çıkıp konuşma, yaşam, giyim tarzıyla taşra sakinlerinde düşmanca tepkilere sebep olan şu şehirli kızlardan –annesinin yanında, şehirde büyümüştü– biriydi. Okulun önünde bekleyen kadınlar: *Bu yaşta böyle mi giyinir kız çocuğu, ayıp diye bir şey var.* Çocuklar: *Laura orospuymuş.* Dışlanması onu benim için daha ulaşılabilir kılıyordu. Metamorfoz projem için onu seçmiştim.

Onunla ilk başta, bizim eve yakın oturan kız arkadaşlarından biri vasıtasıyla yakınlaştım. Laura'dan hoşlandığımı söyledim. Nasıl ilerleyeceğimi biliyordum. O yaştaki çocuklar için bile tüm sistem belirli kodlar üzerinden işliyordu. Usul gereği mektup yazmamız icap ediyordu, bir kıza açılmanın yolu buydu. Bir kâğıt alıp

birkaç sözcük karaladım, daha doğrusu birkaç sayfa boyunca aşkımı ilan ettim. Mektubu o malum soruyu sorarak tamamladım, *Benimle çıkar mısın?* ve hemen altına iki küçük kare çizdim, birinin altına *Evet*, öbürünün altına *Hayır* yazdım, son olarak aynı özeni göstererek en alta bir dipnot düştüm: *Yanıtına göre kutucuğu işaretle.* Yanına gittim, bahçeyi boydan boya geçtim ve ona mektubu verdim, *Yanıtını söylersin.* Bu cümle de, tıpkı mektup gibi, belirlenmiş bir koddu.

Bekleyiş. Bana yanıt vermeyi geciktiriyordu. Yanından geçerken yere indirdiği gözlerinden tereddüt içinde olduğunu hissediyordum. Günlerce ne bir işaret ne bir söz. Neden yanıt vermediğini biliyordum. Bazen yüzüne baka baka korkak olduğunu söylemek, sadece söylemek de değil, bahçenin ortasında bir banka, bir ağaca çıkıp beni istemediğini avaz avaz bağırmak geliyordu içimden. İstemiyordu çünkü teklifimi kabul ederse benimle utancı paylaşması gerekecekti.

Israr ettim. Başka mektuplar yazdım. Sonunda kabul etti.

Kız arkadaşlarından biriyle bana bir not yolladı. Randevu ayarlanmıştı, akşama doğru, dersten sonra, servislere binmeden önce, avludaki taraçada buluşacaktık. Burası çiftlerin her gün aynı saatte öpüşmek için buluştukları yerdi. Nöbetçi öğretmen, gelenleri başta bir kovmaya çalışır: *Siz kendinizi nerede sanıyorsunuz evladım, öpüşülür mü okulun ortasında, kendinize gelin. Okul burası okul.* Çok geçmeden pes ederdi.

Laura beni bekliyordu. Yalnız değildi. Haber yayılmış, başkaları da bu sahneye tanıklık etmeye gelmişlerdi. Beni bir kızı öperken görmek, duyduklarının doğru olup olmadığını kendi gözleriyle görmek istiyorlardı. Yaklaştım, sesim çıkmıyordu, titriyordum. Onu öptüm, dudak-

larımı dudaklarına yapıştırdım, hemen sonra Laura'nın dilini ağzıma sokmaya çalıştığını fark ettim. Yapmasına izin verdim. Öpüşme birkaç dakika sürdü – içimden saniyeleri sayıyor, ne zaman biteceğini geçiriyordum, oğlan olarak öpüşmeye son vermeye benim mi karar vermem gerekiyordu, kontrolü alması ya da beklemesi gereken ben miydim, bunları düşünüyordum. Her şeye rağmen öpüşmenin sürmesini istiyordum, diğerlerinin, olabildiğince fazla gözün, kalabalıkların, sürü sürü okullu çocuğun bunu görmesini istiyordum. Tanık arıyordum kendime, kendilerini aptal gibi hissetmelerini, beni utanca boğdukları için yüzlerinin kızarmasını, başından beri saçma bir hata yaptıklarını düşünmelerini, bu hatanın onların itibarını sarsmasını, onları yaralamasını istiyordum. Öpüşme tamamlandı ve koşma isteğiyle oradan uzaklaştım. Bu eylemi iğrenç, pis bulmuştum.

Serviste tek başıma oturdum ve gizlice koltuğumun altına tükürerek, parmaklarımı dişlerime sürterek Laura'nın salyasını ağzımdan çıkarmaya, salyasının dilime yapışmış kokusunu oradan kazımaya çalıştım. Her şeye son vermeyi düşündüm. Laura'ya hemen yarın her şeyin buraya kadar olduğunu söylemek geçti aklımdan. Aynı akşam kuzenim Stéphane'la buluştum, bana bir sürü sordu: *Ne o lan sevgili mi yaptın kendine, Laura'yla mı çıkıyorsun, harbi orospuymuş lan o kız, herkes öyle söylüyor.* Bu soruyu soruşunda bir tür hayranlık, daha önce hiç paylaşmadığımız erkeksi bir suç ortaklığı fark etmiştim. Bir *orospuyla* takılmak bana itibar kazandırmıştı. Laura'nın takıldığı-oğlanlar kulübüne kabul edilmemi sağlamış, benden bir maço yaratmıştı. Kuzenimle yaptığımız bu konuşma fikrimi değiştirdi.

Sonuç olarak her gün, servise binmeden önce Laura'yla buluşmaya devam ettim. İlişkimizden giderek daha

fazla çocuğun haberi oluyordu. Artık sadece okuldan sonra değil, teneffüslerde, sabahları rastladığımda da öpüyordum onu, uzun süren öpüşmeler. Bana onunla benim hakkımda, *ikimiz* hakkında, *hikâyemiz* hakkında soru sormalarının keyfini çıkarıyordum.

Laura'nın bana yazdığı mektupları annem çamaşır yıkarken bulsun diye bilerek pantolonumun cebinde unutuyordum. Bir akşam masada –belli ki çok uğraştı ama– konuşmadan edemedi. Oysa sofra ritüelimiz gereği masada konuşmak yasaktı, sadece sessizce televizyon seyretmemize izin vardı yoksa babamın tepesi atardı: *Bir susun, kapayın şu çenenizi.* Annem: *Demek kız arkadaşın var Eddy, aşk mektuplarını saklamazsan foyan böyle çıkar meydana.* Rahatsız olmuş gibi yaptım. Gerçekteyse içime sığdıramadığım neşemi ve gururumu zor zapt ediyordum. Anneme musallat olan kuşkuları –en azından o akşamlık– ortadan kaldırmıştım. Gözleri ışıl ışıl parlıyordu.

Her akşam saatlerce Laura'yla telefonda konuşuyor, bunun için dışarı çıkmadan önce bizimkilere haber veriyor, onlara akşam müsait olmayacağımı, endişe etmemelerini söylüyordum. Evde sabit telefonumuz ya da internet bağlantımız yoktu, tıpkı kasabadaki çoğu evde –tıpkı annemin evinde şu an, şu satırları yazarken bile– olmadığı gibi. O yüzden Laura'yla iletişim kurmak için otobüs durağının yanındaki telefon kulübesine gitmem gerekiyordu. Koruyucu ailesinin telefonundan o beni arıyordu.

Otobüs durağında *arkadaşlarıma* rastlıyordum. Gidip aralarına katılmamı istiyorlardı. Onlara bunu yapamayacağımı çünkü Laura'yla, *benim kızla* konuşmak zorunda olduğumu söylemek, onlar hemen yanda, durakta dururken dört, beş saati Laura'yla konuşarak telefon kulübesinde geçirmek ne büyük mutluluktu.

Bir defasında, taraçada Laura'yı öperken kasıklarım sanki hafiften yanar gibi oldu. Sikimin sertleştiğini hissettim, Laura'yla öpüşmemiz uzadıkça sikim dikleşiyordu. Arzu duyuyordum: Kendini fiziksel olarak gösteren bir arzuydu bu, taklit etmenin imkânı yoktu böyle bir şeyi. Sikim kalkmıştı, depoda *arkadaşlarla* birlikteyken olduğu gibi, babamın odasında izlediği porno filmlerdeki erkekler gibi – odasına giderken üstüne basa basa söylerdi: *Ben porno izlemeye gidiyorum odaya, içeri gelip asabımı bozmayın benim.* Sikim bir kıza hiç kalkmamıştı o güne kadar. Planımın başarıya ulaştığını görüyordum: Bedenim iradem karşısında boyun eğmişti. Oynadığımız roller, taktığımız maskeler vardır, gerçektir bu. Benim gerçeğim, işte bu başka türlü var olma iradesiydi.

Sonunda iyileşmiştim. Dönüş yolunda, okuldan eve dönerken, bu zafer delilini başa sarıp sarıp dinlediğim bir şarkı gibi tekrarlıyordum içimden, tekrarladıkça güçlendiriyordu beni, yatıştırmıyordu, aksine bedenimin giderek coştuğunu, alev aldığını, zincirinden boşandığını hissediyordum. Annemle babamın beni gördüklerinde bendeki dönüşümü fark edebileceklerini umuyordum (*iyileşmiş, iyileşmiş*). Belki de bedenim birden değişim geçirir, birden bir delikanlı bedenine dönüşür, erkek kardeşlerimin bedenlerine benzer diye düşünüyordum içimden. Farkı göreceklerine ciddi ciddi inanmıştım.

Hiçbir şey fark etmediler.

O öğleden sonranın hatıraları: serviste, göğsümün altında davul gibi atan kalbim (*iyileştim, iyileştim*), bir tıkanma silsilesine dönmüş *soluma ritmim*, nefes alıp verme teşebbüslerim, kapının altına sıkışmış çakıltaşlarının kapıyı açarken çıkardığı kulak tırmalayıcı ses. İçeri girer girmez selam verdim babama: *Naber baba?*

Kapa çeneni, televizyon seyrediyorum.

Bedenin isyanı

O güne dek çaresi olmadığını sandığım bir hastalıktan kurtulmuş olmanın coşkusuyla bedenimin direnişine bir süre kayıtsız kaldım. Değişmek istemenin, bir yalan dünyasında yaşamanın yalanın gerçeğe dönüşmesine yeteceğini sanıyordum.

Dimitri yanımıza geldiği sırada okulun bahçesinde Laura'yla birlikteydim. Okulun delikanlı çocuklarından biriydi Dimitri, daima koruduğu tavrı sayesinde –küstahlık, kötü notlar ve gerisi– rakipsiz bir itibar kazanmıştı. Beni görmüyormuş gibi yaparak doğrudan Laura'ya seslendi: *Sen niye bu Eddy'le çıkıyorsun, ibne bu, çıkılır mı ibneyle? Herkes ibneye veriyor diyor arkandan.* Laura'nın dudaklarına bir gülümseme yayıldı, utancı gizlemek değildi bu gülümsemenin niyeti, fark etmiştim, bir suça ortak olmanın tebessümüydü bu, onunla aynı fikirde olduğunu işaret ediyordu, bütün bunları o da biliyordu, başkaları ona hepsini söylemişti. Bir an başımı öne eğip ondan özür dilemek istedim. Bu yükü onun da sırtına yüklediğim için üzgün olduğumu söylemek istedim.

Nasıl bir tuzağın içine düştüğümü, ailemin, okulumun dünyasında yaşarken değişmemin imkânsız olduğunu bana gösteren işte bunun gibi anlardı.

Bedenimin geri dönüşü olmayan ihanetine uğramam, birkaç *arkadaşla* birlikte diskoteğe gittiğimiz bir gece gerçekleşti. Benden daha büyüklerdi ve ehliyetleri vardı: *Diskoteğe gidiyoruz oğlum bu akşam, çıtır kapmadan dönmek yok.*

Kasabanın erkekleri kanunen reşit olur olmaz ehliyet sınavına girerler, bu sayede mahkûm oldukları kasabadan kurtulacaklarını, (o güne kadar çıkmadıkları) seyahatlere çıkabileceklerini, istedikleri kadar gezebileceklerini (civardaki diskoteklerin ya da birkaç kilometre uzaktaki denizin ötesine geçebileceklerini) düşünürlerdi.

Bu pembe renkli, kıymetli belgeyi alabilmek için genelde bütün yaz fabrikada çalışırlardı – çoğu zaten orada işe girmiş olurdu çoktan. Bu ehliyetin onları kasabada tutan etkenlerden biri olduğunu, onun da bu sistemin bir parçası olduğunu görmezlerdi. Akşamları otobüs durağında değil, arabada –üşümeden, radyodan müzik dinleyerek– içeceklerdi bundan böyle, fark buydu sadece. Sınava girmeyi ve –kendime ölene kadar ayak basmamaya söz verdiğim– fabrikada bir ay çalışmayı reddetmiştim. On sekiz yaşına basınca nasılsa onlardan uzakta olacaktım.

O gece, diskotek –Le Gibus diye bir mekân– tıklım tıklım doluydu, bölgenin her tarafından gelmiş yüzlerce gençten oluşan devasa, hareketli bir kütle önüne çıkanı yutuyordu içeride. Yerel çapta ünlü bir rap şarkıcısının konseri vardı. Bu hareketli kalabalığın içinde –tek bir bütün, koca cüssesiyle ağır ağır yürüyen bir dev gibi görünüyordu– terleyen bedenler birbirine yapışıyor, sürtünüyordu. Çoğu kaslı, ter dışında, benim de sürdüğüm ucuz tıraş losyonu kokusu yayan bedenler.

Bu kadar insanı bir araya toplamayı başarmış şarkıcıyı görebilmek için sahneye yaklaştım. Dirseklerimi kullanarak, bu konser için özel olarak kurulmuş sahneye yakın bir

yerde ufak bir alan açmayı başardım kendime. Kafayı bulmuş oğlanların düşürdüğü bardaklar yüzünden yer yapış yapıştı. Arkamda bir adam vardı, ortamdaki herkese göre daha yaşlıydı, sahnenin önüne kadar ilerlememe yardımcı olmuştu. Büyük ihtimalle diskotekteki en genç kişiydim, bunu fark etmişti. Bana yardım etmek istemişti.

Otuzlu yaşlarındaydı.

Üzerinde –bizim kasaba ve çevre kasabalardaki oğlanların çoğunun üzerinden çıkarmadığı, benim de uzun süre giydiğim– o zamanların gözdesi Airness marka bir eşofman üstü vardı, kazınmış kafasına ters taktığı bir kasket, boynunda da kocaman, altın rengi bir zincir. Tişörtünde kocaman ağızlı bir kurt başı vardı. Şimdi düşününce basit, iğrenç gelen bir tişört. Ama o akşam beni acayip etkilemişti.

Bir öküzün nefesi gibi kokuyordu nefesi, ağır, ıtırlı (pastis kokusu) ve o nefesi ensemde hissediyordum.

Şarkıcı sahneye çıktı. Kalabalık hareketlenip sahnenin önüne doğru yığıldı. Öne itilen adamın bedeni arkadan bedenime yapıştı ve bedenlerimiz kalabalığın her gelgitinde sürtünmeye başladı. Giderek daha fazla sokulduk birbirimize. Gülümsüyordu, tedirgindi ama eğleniyordu, bedeninden terinin kokusu yayılıyordu.

Değiştiğini, sikinin giderek kalkıp sertleştiğini ve sanki müziğin ritmine uyarak kalçama çarptığını fark ettim. Siki her çarpışta sertleşiyor, büyüyordu. Giydiği eşofman yüzünden hatlarını en ince ayrıntısına kadar gözümde canlandırabiliyordum.

O gece ateş sardı beni.

Çalan şarkıya tahammül edemememe rağmen bedenimi bedeninden ayırmamak için yerimden kıpırdamadım. O geceden sonra o şarkıyı defalarca dinledim,

başa sara sara, o adamın hatırasını tekrar inşa edebilmek için, en azından rüyalarımda ve düşüncelerimde. Sözleri hâlâ ezberimde:

Girl, her şeyim senin söyle bana sevdiğini
Gel dans edelim yatay pozisyonda seninle.
Oh Girl, takıl benimle bulamazsın dengimi
Buluşalım zirvede teslim oldum güzelliğine.
Bu gece cumartesi haydi havaya girelim,
Karanlıkta güzel bir kızı koynuma çektim,
Sokuldum yanına sordum söyle ne içersin,
Dedi yavaş ol, göster önce nasıl bir şeysin.

Eve dönünce üzerimdekileri apar topar çıkarıp sikime sarıldım, nefesim bastıramadığım inlemelerle kesiliyordu. Sessiz olmak zorundaydım: Kız kardeşim aynı odada, alttaki yatakta uyuyordu. Tüm bedenim, kulaklarımın arkasından ıslanmış enseme, derimdeki her gözeneğe varıncaya dek orgazmla sarsıldı.

Bu olaydan sonra bedenim, bana hiç durmadan asıl arzumun ne olduğunu hatırlatmaktan, diğer oğlanlar gibi olma, onlar gibi kızlardan hoşlanma heveslerimi parçalamaktan, bana isyan etmekten asla vazgeçmedi.

O geceden sonra, akşamları ne zaman evde yalnız olsam abimin yatağına ya da kendi yatağıma uzanmaya başladım. Annemle babam içki içmek için komşulara gidiyor, gece yarısına kadar dönmüyorlardı: *Beş dakikaya döneriz, komşuda bir duble içip geleceğiz.* Pastis şişeleri boşalıyor, babam yenilerini almak için arabasına atlayıp bakkala gidiyordu (*Kafa güzelken sıkıntı yok, aç oldum mu binme arabama*). Annem yine de telefon edip endişe etmememi, komşularla birlikte azıcık kafa dağıtıp geleceklerini söylüyordu. *Bizimki de can yani* diyordu, *baban bütün gün fabrikada, ben sabahtan akşama kadar onu sil,*

bunu yıka, biraz da eğlenelim yani. Yine annem babam işini –fabrika kazası– kaybettikten sonra: *Bütün gün temizlikle uğraşıyorum, baban ne yapıyor, sabahtan akşama kadar televizyonun karşısında, kıçını bile kıpırdatmıyor, düşün bir de ona tahammül etmek zorundayım, müsaade et de eğleneyim azıcık*). Endişelenmeme gerek yoktu ve eğer istersem dolaptaki konserveleri açıp ya da öğle yemeğinden kalan patates kızartmalarını ısıtıp yiyebilirdim. Evde olmadıkları o akşamların benim için en değerli özgürlük anları olduğu aklına bile gelmiyordu.

Erkek kardeşim şiltesinin altında porno dergileri saklardı. Bunu herkes bilirdi ve aslında gerçekten saklamaya da çalışmazdı, bundan bir tür gurur duyardı – Titi ve Dédé'nin getirdiği porno filmleri mutfaktaki dolapta, herkesin gözü önünde bırakan babam gibi.

Dergileri alıp yatağıma uzanır, çıplak kadın resimlerini açardım, bacaklarını iki yana ayırmış ıslak amlarını sergileyen, bazen de klitorislerini öne çıkarmak için amlarının etli dudaklarına parmak uçlarıyla bastıran kadınlar. Gözüme iki ur, iki bozukluk gibi görünen, bana hasta insanların bedenlerine çöreklenen irin yığınlarını andıran memeler. Bu çıplak kadınlara bakarak sikimi sıktıkça sıkar, otuz bir çekiyormuş gibi yapardım. Elimden geldiğince odaklanıp hayalimde bin bir türlü sahne canlandırarak saatler geçirirdim. Bedenim giderek ter içinde kalır, giysiler çok geçmeden azgın çabalarımla ıslanan bedenime yapışırdı. Çok eskiden, çok küçük yaştan beri bildiğim şeyi, sanki doğduğum andan beri bildiğim şeyi, aklımdan tersi hiç geçmemiş olan şeyi, aklımı başımdan alanın bir erkek bedenine bakmak olduğunu bile bile orgazma ulaşmak ister, bunu kendime emrederdim.

Boşalmazdım, asla boşalmazdım ve çoğu zaman o kadar zorlardım ki sikimi, derisi soyulur, her tarafı su toplardı. Acısı günlerce geçmezdi.

Son bir aşk teşebbüsü: Sabrina

Laura bir mektupla ayrıldı benden. Bu utancı paylaşmaya artık dayanamıyor, belli ki –istemeden de olsa– aramıza koyduğum mesafe yüzünden acı çekiyor, üstelik buna bir anlam da veremiyordu. Birkaç hafta sonra başka bir oğlanla tanışacaktı. Annesiyle yaşayan, tatillerde yanına gideceği şehirli bir çocukla. Bu yeni sevgilisiyle geçireceği akşamları, bazı sahnelerini uygulamaya geçmeden önce birlikte izleyecekleri filmleri, arada bir görüştükleri için günde arka arkaya beş, bazen altı defa sevişecekleri çılgın günleri, başka bir oğlanın burnunu kıracak olan bu Kevin'in destansı maceralarını anlatacaktı bana: *Çocuk ıslık çaldı bana, laf attı falan, Kevin gitti bunun yanına, dedi ki benim hatunla böyle konuşamazsın, terbiyesizlik etmeyeceksin falan. Çocuk bir şey dedi buna herhalde, Kevin bir kafa çaktı buna, nasıl var ya, bir baktım herkes cama çıkmış bizi izliyor.*

Bana farkında olmadan –belki de sandığımın aksine bile bile– onun için ve onunla birlikte yapmaktan âciz olduğum şeyleri işaret edecekti. Hiç sevişmemiştik, onun için kimseyi dövmemiştim. Dayağı yiyen taraftım ben, atan değil.

Ablam beni kız arkadaşlarından birine tanıştırmaya

karar vermişti. *Yaşın geldi, bir kız arkadaşın olsun artık* diyordu bana ve sahiden de kasabadaki çoğu oğlanın kasabadaki kızlarla takıldığı, hatta genelde ömür boyu sürecek ve çok geçmeden –eğitim hayatlarının sonu anlamına gelen– bir ya da birkaç çocuğun doğumuyla birlikte iyice somutlaşacak ilişkilere başladıkları yaştaydım. Hal böyle olunca, ablam tarafından ayarlanan bir akşam yemeği vesilesiyle Sabrina adındaki kızla tanıştırıldım. Sabrina on sekizine çoktan varmış, benden beş yaş büyük bir kızdı ve dolayısıyla okulda tanıdığım kızlardan çok daha gelişmiş bir vücuda sahipti. *Üstelik* diye bahsi artırmıştı ablam, *iyi de vakit geçirirsiniz birlikte.* Ablama benden yaşça büyük kızlardan hoşlandığımı söyleyip bilhassa da *kıvrımlı vücutları* sevdiğimi belirttim ama bunları söylerken bile kendimi çıkmaz bir sokağa soktuğumun, Sabrina'yla karşılaştığım zaman, ablama ve diğerlerine yansıttığım bu imaja uymam gerekeceğinin farkındaydım.

Söz konusu akşam yemeği, özel olarak bu buluşmanın gerçekleşmesi için ayarlanmıştı işte. Sabrina'nın annesi –Jasmine– de oradaydı. Jasmine kocasından nefret eden bir kadındı ve açıkça dile getirdiği üzere, sabırsızlıkla onun ölmesini bekliyordu: *Ay adam ölmedi gitti bir türlü, bıktım yemin ediyorum, bekle bekle, sabır taşı olsa çatlar.* Her hafta falcıya gidiyor, falcı da ona kocasının kısa zamanda ani bir hastalığa tutulup öleceğini söylüyordu. Onu iki yıl süresince gördüm, bu iki yıl boyunca her hafta aynı kara haberi verdi: *Bu sefer tamam, kesin gidiciymiş, kurtuluyorum, gelecek ayı zor görür diyor falcı.* Ablama telefon edip, *Kızım hazırlan, haftaya cenaze var, şimdi falcıdan çıktım, yetmiş iki saate tamam bu iş* diyordu. Bize akşam yemeğine geldiğinde çoğunlukla kocasının eli kulağında olan, kaçınılmaz ölümünden, özellikle

de bırakacağı üç kuruşluk mirasın paylaşımından bahsediliyordu.

Ablam benden Jasmine'e bahsetmiş, bahsederken de babamın gıyabımda söylediği şeylerin aynısını söylemişti. İyi bir eğitim alacak ve zengin olacaktım. Kızını iteleyecek sağlam bir kapı arayan Jasmine bunu duyar duymaz bizim işi onaylamıştı.

Tanışma faslı gerçekleşti. Karşımda ablam, Jasmine, Sabrina ve Sabrina'nın bir arkadaşı vardı, gözleri sürekli üzerimdeydi ve Sabrina'nın boynuma atlayıp beni öpmeye kalktığını düşünerek –bunun gibi durumlarda insanın aklına gelen saçma sapan düşüncelerle– geriliyordum. Bu dört kadından buram buram yayılan –ve sanki dokunabileceğim kadar somut– heyecan, o an duyduğum rahatsızlıkla, sahte bir özgüvenle maskelemeye çalıştığım rahatsızlıkla o kadar doğru orantıdaydı ki. Sabrina'ya gülümsüyor, ilgi çekebilmek için elimden geleni yapıyordum. Azıcık da olsa bilgi sahibi olduğum tüm konulardan, mesela okulda yeni işlediğimiz Birinci Dünya Savaşı'ndan bahsediyordum ve anlaşılan o ki bu da Jasmine'in hoşuna gidiyor, ablama dönüp söylediklerime yorum yapıyordu: *Ne hoş çocukmuş senin bu kardeşin, ay çok sevdim inan, farklı bir kere.*

Arkadaşıyla yakınlaşmam için her şeyi yapmaya hazır olan ablam, onlar Jasmine'le içkilerini içerken, bizim Sabrina'yla çıkıp küçük bir tur atmamızı önerdi. Sanki tüm bunlar ikimizin tasarladığı bir planmış ve tüm plan tıkır tıkır işliyormuş gibi imalı bir bakış attı bana. Ona aynı türden bir bakışla, dudaklarımın kenarına yayılan bir gülümsemeyle karşılık verdim.

Parka gidip yürüdük. Boğazım o kadar kurumuş, büzüşmüştü ki canım yanıyordu. Kalbim deli gibi atıyor, gecenin sonunda Sabrina'dan, adım atamadığımı, gerçek bir oğlan gibi davranamadığımı, onu etkileyemediğimi, karşısında aptala döndüğümü, tutulduğumu, bok gibi –ya da ablamdan öğrendiğim ve sürekli kullandığım üzere *katrana düşmüş taşak gibi*– kaldığımı duyunca ablamın yaşayacağı hayal kırıklığını düşündükçe elim ayağım titriyordu.

Ben lafa giremeden Sabrina konuşmaya başlayıp kendisiyle neden tanışmak istediğimi sordu. İstememiştim ki, ablamın yalanıydı bu. Neyse ki soruyu duyunca şaşkınlığım geçti de birkaç palavra sıkmayı, onu güzel bulduğumu, *benim tarzım* olduğunu söylemeyi başardım. Bu konuşmanın, en ince ayrıntısına varıncaya dek Sabrina tarafından diğer kızlara aktarılacak olmasını ve bu sayede o kızların gözünde delikanlı mertebesine yükseleceğimi bilmenin cesaretiyle söylemiştim bunları. Beni öptü. Dudaklarımızın buluşabilmesi için biraz eğilmek zorunda kalmıştı. Öpüşme çok uzun sürdü, boğulacak gibi hissediyordum, ayakta zor duruyordum. Öpüşürken kaçıp gitmemek, kusacağım diye bağırmamak için giderek daha büyük bir çaba göstermem gerekiyordu. Bir an evvel bitmesini istediğimi de belli edemezdim çünkü Sabrina bunu ablama söyleyebilirdi.

Dünyaya gözlerini yeni açan ilişkimizi diğer konuklar huzurunda da resmiyete kavuşturmak için el ele eve döndük. Ablam bizi büyük bir sevinçle karşıladı: *Ooo âşıklar, hoş geldiniz.* Herkes alkışladı. Bu davranış bana birden kaba geldi. Beni ben yapan alışkanlıklar, davranış biçimleri –ailemin alışkanlıkları gibi: evde çıplak dolaşmak, masada geğirmek, yemek öncesi yıkanmayan eller– bana şimdiden çirkin görünmeye başlamıştı. Oğlanlardan hoşlanmam, dünyayla kurduğum ilişkiyi tümüyle

dönüştürüyor, kendimi aileme ait olmayan değerlerle tanımlamaya itiyordu beni.

Sanki her bir alkış, ilişkimize daha yeni başlamış olmamıza rağmen, Sabrina'yla aramdaki zincirleri sıkılaştırıyordu.

Her hafta sonu, bizi cumartesi akşamları diskoteğe götüren ablamın evinde buluşmamıza karar verilmişti (kim tarafından olduğunu hatırlamıyorum). Diskotekte elimi Sabrina'nın, *son dalgamın* belinden ayırmıyordum. Hem insanlara hem kendime –zira sürekli kendimi izliyordum, kendi performansımın en sadık izleyicisiydim– kadınlardan hoşlanmakla kalmadığımı, ayrıca benden yaşça çok büyük olan kızları cezbetmekte ne kadar yetenekli olduğumu da göstermek istiyordum.

Jasmine Sabrina'yı ablamın evine bırakıyor, oradan birlikte diskoteğe gidiyorduk. Komşu kasabalardan birinde oturuyorlardı. Jasmine'in gelince ilk işi beni iltifatlara boğmak oluyordu. Özel biri olduğumu, kafamın çok çalıştığını, sayemde kızının da okuyacağını ve çok para kazanacağını söylüyordu. Sabrina ebe olmak istiyordu. Genelde kuaför, tıbbî sekreter, tezgâhtar, hırslıysa öğretmen ya da ev kadını olmak isteyen kasabanın diğer kızlarından bu yönüyle ayrılıyordu.

Sabrina'nın tıp öğrenimi görmek istemesi hem alay edilen hem aşağılanan bir tercihti.

Kendini bir anlatışı var, sanırsın tanımıyoruz, ne masallar, hanımefendi özel zannediyor kendisini, hepimizden iyi sözde. Zamanla hedeflerini küçülttü, tıpkı başta cerrah, sonra pratisyen hekim, sonra hemşire, sonra hemşire yardımcısı, son olarak da bakıcılıkta (annemin mesleği, yaşlıların evlerine uğrayıp ilaçlarını vermek ve *götlerini temizlemek*) karar kılan ablam gibi.

Tiksinti

Diskotek gecelerinin sonunda eve dönüyordum, Sabrina'ysa geceyi ablamın evinde geçiriyordu. Ertesi sabah kasaba sokaklarında gezmek ve pazar günkü futbol maçını izlemeye gitmeden önce otobüs durağında içen *arkadaşlarıma* katılmak üzere randevulaşıyorduk.

Bu gecelerden birinin dönüşünde, ablam bana kendi evinde kalmamı önerdi. Tatile gidecekleri için Jasmine Sabrina'yı akşamdan alacak, yani Sabrina onda kalmayacaktı ve ablam yalnız kalmak istemiyordu, bundan nefret ediyordu, korktuğunu söylüyordu. Ailemin evinden başka bir yerde kalmayı seviyordum: Oranın yıkık dökük halinden utanıyor, yağmurlu günlerde içerisi su dolan soğuk ve nemli odamdan nefret ediyordum.

Şiddetli bir fırtına günün birinde panjuru söküp götürmüş, götürürken camın ortasını da patlatmıştı. Babama söyledim, babam da sonra (uzun zaman sonra, haftalar boyunca her gün tekrar tekrar söyledikten sonra) camdaki deliği bir parça kartonla kapattı. *Merak etme* diye temin etti, *yeni cam alacağım, biraz dursun böyle, değiştireceğim sonra*. Hiç değiştirmedi.

Karton parçası çok çabuk ıslanıyordu. Sürekli değiştirmek gerekiyordu ve değiştirirken ne kadar dikkat edersem edeyim, ne kadar uğraşırsam uğraşayım içeri su giri-

yordu. Nem duvarları kaplıyordu, beton zemini, ahşap yatakları.

Kız kardeşim ranzanın altında, bense üstündeki yatakta uyuyordum ve böylece her defasında merdiveni tırmanması gereken ben oluyordum. Merdivenden çıkarken ranzanın her tarafı gıcırdıyordu ama normaldi bu gıcırdamalar, endişe etmiyordum, nem yüzünden olduğunu hepimiz biliyorduk.

Bir akşam, her akşamki gibi yukarı çıkıp yatağıma uzandığımda –olacakları haber veren bir belirti yokken ve ranza her zamankinden fazla gıcırdamamış olmasına rağmen– yatağın altımdan kayıp gittiğini hissettim. Su ranzanın tahtalarını yavaş yavaş kemirmiş, tahtalar zamanla çürümüş ve sonunda kırılmıştı. Bir metre aşağıya, kız kardeşimin üzerine düştüm. Kırılan tahtalar onu yaralamıştı. O günden sonra yatağım, babam defalarca tamir etmesine rağmen, arada bir kız kardeşimin üzerine düşüp durdu.

O yüzden ablam beni evine kalmaya çağırdığı, her tarafını baştan yaptırdığı küçük dairesine davet ettiği için sevinmiştim.

Diskoteğe gittik, önceki hafta sonları gibi.

Dönüşte ablam bir arkadaşına uğraması gerektiğini söyledi. Bende jeton o zaman düştü, bir kere başta bu hikâye hiç mantıklı gelmiyordu (diskotek dönüşü, sabahın beşinde, kasabanın sokak lambaları bile sönmüşken ve bu kadar yorgunken bir arkadaşa uğramak), ayrıca yalan söylediğini belli etmek için göz kırpmıştı. *Siz de Sabrina'yla burada kalırsınız, annesi de gelir yarın alır buradan* diye ekledi, böylece Jasmine de sabahın köründe arabaya binip kızını almaya gelmekten kurtulmuş olacaktı ve elbette daha önemlisi, en önemlisi, kendisi arka-

daşındayken ikimiz ablamın yatağında uyuyabilecektik. Sabrina'nınsa bu gizli ortaklığı saklamak gibi bir niyeti kalmamıştı anlaşılan, çantasından eşyalarını çıkarmaya başlamıştı bile. Herkesin haberi vardı. Ayakta uyuyan bir tek bendim.

Bir kez daha esir düşmüştüm, geceyi Sabrina'yla geçirecek olmanın düşüncesiyle ecel terleri döküyor, ağzımı bile açamayacak olmanın sıkıntısını yaşıyordum, tek bir sözcük bile imajımı yerle bir etmeye yetebilirdi. Benimle bir gece geçirmek istediğini, bunu beklediğini – aramızdaki yaş farkını düşününce ve henüz sevişmemiş olmamıza dair giderek açıktan yaptığı göndermelerden– biliyordum.

Ablamın göz kırpışına ben de göz kırparak karşılık verdim.

Evden çıktı.

Sabrina'yla yatmaya gittik – ablamın gidişiyle yatağa girdiğimiz an arasında geçen sürede onunla olabildiğince az konuşmak, yüzünü olabildiğince az görmek için kim bilir ne saçmalıklar yaptım, şimdi hatırlamıyorum tabii. Her öpüşüme eşlik eden o hafif tiksinti tadıyla onu öptüm. Sonra ona sırtımı dönüp ondan uzaklaştım, yatağın kenarına kadar kaydım, düşmemek için zor duruyordum.

Beni öpmek için yanıma sokuldu. Ellerimi tutup gösünün üzerine yerleştirdi, sonra da elini pantolonumdan içeri soktu. Hareketsiz duran sikimi okşuyordu. Arzu duymayı başaramıyordum. Sikim kalksın, Sabrina kuşkulanmasın diye başka şeyler düşünmeye çalışıyordum ama odaklandıkça heyecanlanmaktan uzaklaşıyor, bu ihtimali giderek yitiriyordum. O ise devam ediyor, kasıklarımdaki bir tutam sarı tüyle kaplı et parçasını ovuşturuyor, sağa sola, yukarı aşağı büküyordu. Önce onunla, Sabrina'yla sevişiğimi düşündüm, böyle bir görüntünün sikimi kaldırmayacağını bile bile. Sonra arkama yaslan-

mış erkek bedenlerini düşündüm, bedenime çarpan kaslı, kıllı bedenler, cüsseli, vahşi üç adam, dört adam. Beni kollarımdan tutup, hareket etmeme imkân tanımadan, siklerini teker teker içime sokan, susmam için ağzımı kapatan erkekler. Bedenimi incecik bir kâğıt parçasıymış gibi delip geçen, yırtıp atan erkekler. İki oğlanı düşündüm, uzun boylu kızılla kısa boylu kamburu, siklerine dokunmam için beni zorladıklarını, önce ellerimle, sonra dudaklarımla ve en son dilimle. Siklerini ağzıma sokarken yüzüme tükürmeye, vurmaya, *ibne* diye, *götveren* diye küfretmeye devam ettiklerini hayal ettim, siklerini aynı anda ağzıma soktuklarını, nefesimi kestiklerini, kusmama ramak kaldığını.

Hiçbiri işe yaramadı. Tenimin Sabrina'yla her temas edişi beni olan bitenin gerçekliğine, kadın bedenine duyduğum nefrete geri sürüklüyordu. Bahaneyi astım krizinde buldum, ani ve şiddetli bir astım krizi. Eve dönmem gerektiğini söyledim, ailemin yanına, bir astım krizi geçireceğimi ve bunun ölümcül olabileceğini söyledim, daha geçenlerde büyükannem ölmüştü bu yüzden, mümkündü yani.

Ertesi gün Sabrina'yı terk ettim. Karşımda ağladı, gözümü bile kırpmadım.

İlk kaçma teşebbüsü

Bir delikanlıya dönüşme isteğim ile beni erkeklere doğru –yani aileme ve bütün kasabaya karşı– iten bedenin arzusu arasındaki savaşta Sabrina hamlem başarısız olmuştu. Öte yandan pes etmek ve peşimi bırakmayan o cümleyi –*Bugün sert bir delikanlı olacağım*– tekrar edip durmak istemiyordum içimden. Sabrina'yla yaşadığım başarısızlık beni daha fazla çaba göstermeye teşvik ediyordu. Sesimi daha kalın, her defasında daha kalın çıkarmaya çalışıyordum. Konuşurken elime koluma sahip olamayınca çareyi ellerim cebimde konuşmakta bulmuştum. Bir kadın bedenini arzulamamın imkânsız olduğunu kuşkuya yer bırakmayacak şekilde kanıtlayan o gecenin ardından, daha önce hiç olmadığı kadar futbolla ilgilenmeye başladım. Televizyonda maçları seyrediyor, Fransa milli takımı futbolcularının isimlerini ezberliyordum. Güreş de seyrediyordum, erkek kardeşlerim ve babam gibi. Şüpheleri kendimden uzak tutmak için eşcinsellere duyduğum nefreti sürekli daha fazla dile getiriyordum.

Galiba orta son sınıftaydım, okulun bitmesine az kalmıştı. Okulda benden bile kadınsı bir oğlan daha vardı, lakabı *Sazan*'dı. Çektiğim acıyı benimle paylaşmadığı, paylaşmayı denemediği, benimle iletişim kurmak iste-

mediği için ondan nefret ediyordum. Bu nefrete bir tür yakınlık hissi de karışıyordu, neticede bana benzeyen biri vardı yanımda. Hayranlıkla izliyordum onu, birkaç defa da yaklaşmayı denemiştim (sadece kütüphanede yalnız olduğu zamanlar, çünkü onunla konuşurken görülmemem gerekiyordu). Mesafesini hep korudu.

Bir gün koridor hınca hınç doluyken bağıra bağıra konuştuğunu gördüm, *Kapa lan çeneni ibne* diye bağırdım. Bütün öğrenciler güldü. Herkes bir ona bir bana baktı. Koridorda o hakareti ederek, utancı onun üzerine atmayı başarmıştım.

İlerleyen aylarda, iki çocuğun liseye geçerek bizim okuldan gitmesi ve bir delikanlı olmak için verdiğim onca çaba karşılığını bulmuş, hem okulda hem de evde daha az hakaret işitir olmuştum. Fakat azaldıkça şiddeti artıyor, katlanması daha zor hale geliyordu hakaretlerin, peşinden gelen hüzün günler, haftalar sürüyordu. Hakaretler azalmasına rağmen hiç kesilmedi, kendimi erkekleştirmek için ne kadar çırpınırsam çırpınayım bunun sonu gelmiyordu, çünkü uğradığım hakaretlerin, içinde bulunduğum anla, o anki tavrımla bir ilgisi yoktu, kim olduğuma dair uzun zaman önce zihinlere kazınmış bir algıya yönelikti hepsi.

Kaçmak bana bırakılan, mecbur kaldığım tek ihtimaldi.

Burada göstermek istediğim şey, kaçışın başından beri aklımı kurcalayan, tasarladığım bir planın neticesi olmadığı. Özgürlüğü elinden alınmış bir hayvan gibi hissetmedim hiç kendimi, başından beri aklımdaki tek şey kaçmak değildi, aksine, defalarca denememe rağmen kendimi dönüştürmeyi başaramayışımın ardından mecbur kaldığım son bir çözümdü bu. Bir başarısızlıktı, bo-

yun eğişti kaçmak benim için. Diğerleri gibi olabilseydim başarılı olurdum, o yaşta başarmanın anlamı buydu. Ben her şeyi denemiştim.

Nasıl ilerleyeceğimi bilmiyordum. Öğrenmem gerekti. Tanıdıklar, geçmişe duyulan özlem gibi, insanı bir yere bağlayan şeylerin kaçmayı zorlaştırdığı düşünülür ama kaçmanın teknik zorluklarından hiç bahsedilmez. Başta çok sakarlık, çok rezillik yaşadım.

Annemle babam bahçede ızgara yapıyorlardı, Laura'yla ayrılmamın üzerinden çok zaman geçmemişti. Kafamda bir kaçış planı oluşturmaya çalışarak odama doğru gidiyordum. Babam birkaç saniye önce ateşi harlamamı istemiş, ben de kendimi yakmaktan korktuğum için reddedince yine laf sokmuştu: *Bir kere de karı gibi davranma be.* Odada elime geçen birkaç parça eşyayı bir sırt çantasına sokuşturdum. Dönmemek üzere gitmeye karar vermiştim. Bir daha dönmeyecektim.

Kardeşim geldi. Küçüktü daha, beş yaşındaydı, belki daha küçük. Ne yaptığımı sordu, ben de nasılsa gidip annemle babama yetiştireceğini bildiğimden –zira alışkanlığı buydu– bir daha dönmemek üzere evden ayrıldığımı söyledim. Kıpırdamadı yerinden, durmuş bana bakıyordu. Bir daha denedim, tekrar söyledim, bu defa farklı bir vurguyla, yasak bir şey yaptığımı anlamasını sağlamaya çalıştım. *Gidiyorum, bir daha geri dönmeyeceğim.* Anlamıyordu. Bir deneme daha. Yine tepki yok. Sonunda çareyi işe yarayacağından emin olduğum bir teklif sunmakta buldum. İhbar karşılığında ödül teklif ettim, şekerleme (*tatlı bir şeyler* dedim daha doğrusu). Odadan çıktı. Adımlarının uzaklaştığını duyuyordum, bağırmaya başlamıştı bile: *Baba, baba.* Koşarak çıktım, babam duysun ve kardeşimin doğru söylediğini anlasın diye kapıyı sertçe çarptım arkamdan.

Sırtımda çantam kasaba sokaklarında koşuyordum – tempomu babamın izimi kaybetmeyeceği şekilde ayarlıyor, otuz-kırk metre arkamdan geldiğini hissediyordum. Önce seslendi, sonra da ertesi gün çıkabilecek rezaleti, okulun önünde toplanan kadınların *–cadı kazanı–* diline düşebileceğini düşünerek sustu. Bir çalılığın arkasına saklandım. Babam beni görmeden önümden geçti. Görmemişti beni. Ödüm koptu birden, ya izimi kaybederse, ya beni orada bırakırsa? Geceyi dışarıda mı geçirecektim? Soğukta? Ne yiyecektim peki? Neler gelecekti başıma? Beni duysun diye güçlüce öksürdüm.

Arkasını döndü ve beni gördü. Saçlarımdan yakaladı: *Neredesin lan sen it oğlu it, serseri, ne yaptığını sanıyorsun oğlum sen, aptal.* Tişörtümün kollarından tutup öyle bir silkelemeye başladı ki, tişörtüm yırtıldı.

Annem sonradan bu hikâyeyi gülerek anlatacaktı: O *gün iyi dayak yedin ama ha babandan, adamı deliye döndürdün, yine iyi kalmadın elinde.*

Kolumdan tutup eve götürdü, sıkabildiği kadar sıktı kolumu yol boyunca. Beni odama yolladı. Odamda ağladım ve birkaç saat sonra içeri girdiğinde hâlâ ağlıyordum. Yatağın ucuna oturdu. Alkol kokuyordu (annem ertesi gün: *Normalden çabuk buldu o gün kafayı, sen kaçtın ya, taktı onu kafaya, canı iyi sıkıldı o gün*). O da ağladı: *Bunu bir daha yapma olur mu, seviyoruz biz seni, bilmiyor musun, kaçma sakın bir daha.*

Dar Kapı

Kaçmam gerekiyordu.

Artık orta son sınıftaydım ve lisede ne yapacağımı belirlemem gerekiyordu. Herkesin tek tercihi olan Abbeville'e, civardaki bölge lisesine gitmeyi katiyen ihtimal dahilinde görmüyordum. Ailemden uzağa gitmek, o iki oğlanla bir daha karşılaşmamak istiyordum. Kimsenin beni ibne olarak algılamayacağı –göstermiş olduğum gelişim sayesinde bunu umuyordum– yeni topraklara adım atmak istiyordum. Her şeyi baştan almak, sıfırdan başlamak, yeniden doğmak. Okul kulübünde tiyatroyla uğraşmam bana hiç ummadığım bir kapı açmıştı. Tiyatroya çok emek vermiştim. Asıl sebebi babamı gıcık etmek olsa da –zira daha o yaştan itibaren, yaptığım her şeyi ona göre (daha doğrusu ona karşı) belirlemeye başlamıştım– rol yapmaya da az buçuk yeteneğim vardı ve tiyatro sahnesi kendimi kabul ettirebildiğim bir yerdi. Kendimi sevdirmek için her şeyi yapmaya hazırdım: *Ay bir gör şu Bellegueule'lerin oğlanı, nasıl oynuyor aklın durur, yerlere yattık gülmekten, yıl sonu gösterisinde izledik.* Ablam gurur duyuyordu: *Yeni Brad Pitt mi geliyor ne?*

Bir akşam okulun yakınındaki belediye salonunda sahneye çıktık, yıl sonu gösterisi, bu vesileyle kısa bir

piyes yazmıştım. Farklı kişilerin sahneye çıkıp kendilerini tanıttığı, hikâyelerini anlattığı, şarkılar söylediği bir tür kabareydi. Ben Gérard rolündeydim, karısı tarafından terk edilmiş, evsizliğe sürüklenen bir alkolik, şarkısının sözleri de:

Germaine, Germaine
Bir vals ya da bir tango
aynı şey işte demekle
sensin benim sevdiğim
bir sen, bir de Kanterbrau o o o

O akşam, iki oğlanın salonda olduğunu hatırlıyorum. Gerçi artık lisedeydiler. Büyük ihtimalle yakınlarını, ailelerindeki başka çocukları izlemek için gelmişlerdi, belki de sırf meraktan.

Onları görünce nasıl korktuğumu, çıkışta beni bekleyeceklerini düşündükçe ecel terleri döktüğümü hatırlıyorum. Ufacık bir salondu ve karanlıkta bile yüzlerini görebiliyordum. Sahnemi oynadım ama iki repliğimin arasında, tam sustuğum sırada birden annemin ve tabii herkesin önünde *ibne* diye bağıracaklarını düşündüğüm için elim ayağım titriyordu. Bir şekilde sonunu getirebildim. Bitirdiğimde ikisinin birden ayağa kalkmış, kendilerini yırtarcasına, delirmiş gibi bağırdıklarını gördüm: *Bravo Eddy, bravo!*

Eddy, Eddy diye bağırarak tempo tutmaya başladılar ve salondaki kasabalıların da onlara katılması uzun sürmedi, yaklaşık üç yüz kişi adımı tekrarlıyor, birlikte el çırpıyor, hayranlıkla beni izliyorlardı. Tezahüratlar bir türlü dinmek bilmedi. Kulise gidip selam faslı için topluluğun diğer üyeleriyle birlikte salona döndüğümde yine adımı bağırdılar. Sonra bir daha görmedim onları, çıkışta yoklardı. Galiba onları son görüşümdü.

Okulun müdiresi bir ders çıkışı yanıma gelip bana bölgenin en büyük şehri olan ve korkumdan o güne kadar gitmediğim Amiens'deki Madeleine-Michelis Lisesi'nden bahsetti. Babam eskiden beri orada bir sürü siyah, bir sürü tehlikeli insan yaşadığını söyler dururdu: *Bir gör Amiens'in halini, her tarafta siyahlar, sarıklılar, Araplar, sanırsın Afrika'ya geldin. Sakın gideyim falan deme o şehre, daha garda soyarlar adamı.* Bana Amiens'le ilgili sürekli böyle şeyler söyler, ben de ırkçı olduğunu söyleyerek karşılık verir –sırf aksini iddia etmek, onunla ters düşmek için– yine de bu söylediklerinden cidden rahatsız olurdum.

Madeleine-Michelis Lisesi'nin bakalorya veren bir tiyatro programı vardı. Okula girmek için önce bir sınavdan geçmek, sonra da bir başvuru dosyası hazırlayıp oyunculuk sınavına girmek gerekiyordu. Müdire Coquet bana bu okulu denememi önerdiği sıralarda, değil bakalorya almak, liseye devam etmek bile geçmiyordu aklımdan. Bizim ailede bunu yapan olmamıştı, kasabada bile yoktu, belki birkaç öğretmen çocuğu ya da belediye başkanıyla bakkalın çocukları hariç. Bundan anneme bahsettim. Olaya dair zerre kadar fikri yoktu (*Bir bakaloryası eksikti, evin enteli ya, mecbur tabii*).

Sınavda sunacağım sahneye müdirenin genç bir oyuncu olan kızıyla hazırlanıyordum. Annesi derslere girmememe izin vermiş, çalışmamız için okulun salonunu bile ayarlamıştı. Ayakta duracak halim kalmayıncaya kadar çalışıyordum. Bu kaçış fırsatını kaçıramazdım. Lisenin öğrenci yurdu vardı, kasabadan uzakta kalmak için bulunmaz fırsat.

Annem beni baştan uyardı: *Yurt paranı ödüyorlarsa gidersin o tiyatro lisesine, yoksa unut, bizde para yok, gidersin herkes gibi Abbeville'e, lise lisedir sonuçta.* Babam da: *Tut-*

turdun Abbeville'e gitmeyeceğim diye, anlamıyorum ki nesi kötü, illa farklı bir şey yapacaksın ya herkesten, derdin o.

Babamı sınav günü beni gara götürmeye ikna etmek kolay olmadı: *Senin tiyatro saçmalıklarına benzin harcayamam, hiç kusura bakma.* Gar kasabadan on beş küsur kilometre uzaktaydı. Günler boyunca beni gara götürmeyeceğini söyleyip durdu, boşuna umuda kapılmamamı tembih etti. Sınavdan önceki akşam fikrini değiştirdi: *Yarın saatini kurmayı unutma, seni gara bırakacağım.*

Son dakikaya kadar *olmaz* deyip beni hüngür hüngür ağlatır, saatlerce yalvartır, sonra nihayet tatmin olup istediğim şeyi kabul ederdi, çok sık yaptığı bir şeydi bu. Zevk alırdı bundan. Yedi ya da sekiz yaşındayken, her çocuk gibi her gece birlikte uyuduğum, yanımdan hiç ayırmadığım pelüş oyuncağımı –ortada en ufak bir sebep yokken– komşunun çocuklarına vermişti. Salya sümük ağladım, kafayı yemek üzereydim, bağıra bağıra koşturuyordum evin içinde. O ise beni izliyor, gülümsüyordu. 31 Aralık 1999, yılbaşı günü, bana bir dakika sonra bir göktaşının Dünya'ya çarpacağını ve hepimizin öleceğini söylemişti, sağ kalma şansımız yoktu. *Vaktin varken git eğlen, yakında hepimiz öleceğiz.* Bütün gece ağladım, durmadan. İnliyordum resmen, ölmek istemiyordum. Annem karşı çıkmıştı, babama yılbaşı günü bunu yapmaya hakkı olmadığını söylemişti, milenyuma merdivenlerde ağlayarak, perişan halde girmeme sebep olmaya hakkı yoktu. Beni ikna etmeye çalışmıştı: *Sen dinleme babanı, uyduruyor, gel bak televizyon seyret bizimle, Eiffel Kulesi'ni gösterecekler.* Hiçbir işe yaramıyordu, sadece babamın, evin erkeğinin sözüne güveniyordum. O gece oturma odasında babamın kahkahaları yankılandı durdu.

Ertesi sabah, dediğinden yarım saat önce kapıma dayandı, *Kalk haydi, kalk. Acele etmezsen gara geç kalacaksın.* Hazırlanmak için banyoya koştum. Dişlerimi fırçalamadım. Neyse ki banyoyu babama kaptırmaktan korkmama gerek yoktu, sabahları duşla falan işi olmazdı. Üstüne bir tişört, bir pantolon geçirip suratına bir su çarpar, sonra bir sigara yakıp televizyonun başına geçerdi, haberleri izler ya da alışveriş kanalını açardı.

Arabaya bindiğimizde, on beş kilometrelik yolu alacağımız bir saate yakın vaktimiz vardı. Hiç konuşmuyorduk. Sessizliğin rahatsızlığından kurtulmak için radyoyu açmasını istedim. Ünlü şarkıcıların bütün şarkılarını ezbere bilir, bağıra bağıra eşlik ederdi. İki şarkı arasında başlıyordu söylenmeye: *Bu saatte kalktık senin yüzünden, tiyatro yapacakmış, hayret bir şey ya...* (Annem: *Babana bakma sen, o her boka söylenir durur, alma ciddiye. Zaman geçsin diye söyleniyor, ne yapacağını bilmiyor ki başka.*)

Gara varınca önce benden inmemi istedi ama sonra fikrini değiştirip, beklememi söyledi. Şaşkın gözlerle, kötü bir söz daha duymayı bekleyerek ona bakıyordum. Ceplerini karıştırıp yirmi euro'luk bir banknot çıkardı. Bunun bana verebileceğinden ve vermesi gerekenden fazlası, çok daha fazlası olduğunu biliyordum. Buna ihtiyacım olacağını söyledi: *Öğlen iyi doyur karnını. Paran yok diye utanma başkalarının yanında. Hepsini harca akşama kadar, geri getirme bir şey, anladın mı, eksik kalma kimseden. Şehirde de iyi aç gözünü, Arap kaynıyor orası. Sana bakan birini görürsen, hemen eğ başını, bak yere, kalkışma bir şeye, macera arama sakın, bak bu tipler tek dolaşmaz, kardeşleri kuzenleri falan da oradadır mutlaka, diklenmeye kalkarsan üstüne çöker hepsi birden, ne olduğunu bile anlamazsın. Para isteyen olursa çıkar ver ne var-*

sa. Cüzdanını, telefonunu, ver gitsin. Önemli olan sağlık. Haydi git şimdi, elenip de gelme sakın.

Amiens'e kadar trenle gittim. Gergindim ve her durakta bir grup Arap'ın içeri dalıp üzerime atlamasını, ne kadar direnirsem direneyim beni soyup soğana çevirmesini bekliyordum.

Michelis Lisesi'ne ulaşmak için başımı öne eğip hızlı hızlı yürüdüm. Aynı kaldırımda bir siyaha ya da bir Arap'a rastlayınca –sayıları o kadar da fazla değildi bu arada– korkudan dizlerimin bağı çözülüyordu.

Koridorda aileleriyle birlikte bekleyen başka çocuklar da vardı. Tek başıma geldiğim için mutluydum, kendimi daha yetişkin hissediyordum – öte yandan içimi burkuyordu onları görmek, aileleriyle böyle sağlam bir bağ kurmuş olan bu genç insanları kıskanıyordum. Çocuklarıyla konuşurken sanki anne babaları da aynı yaşta buluşuyordu onlarla, sanki sürdükleri hayatın yumuşaklığı karakterlerine yansıyor, mizaçlarına tatlılık katıyordu.

Beyaz saçlı, uzun boylu bir adam sınav salonundan çıkıp seslendi: *Bellegueule, sıra sizde.* Koridordakiler güldü. Yetişkinler bile. Bellegueule. Bu seçmenin ilk aşamasıydı, hazırladığım sahneyi daha sonra sunacaktım. Önce tiyatro üzerine birkaç soruya yanıt vermem ve bu liseye neden girmek istediğimden bahsetmem gerekiyordu. Yanıtlarımı baştan düşünmüştüm: Tiyatro tutkusu, toplumda ve tarih boyunca sanatın önemi, vizyonumu genişletmek. Bir sürü klişe.

Bana soru soran öğretmen, beyaz saçlı adam, kabul edildikten sonra tiyatro öğretmenim olacak olan Gérard' la bu görüşmeyi bambaşka hatırladığımız sonradan çıktı ortaya. İki yıl sonra açtı bana bu sırrı –her zamanki hafif alaycı tavrıyla–, ona göre beni liseye alması için adeta yal-

varmıştım. Neredeyse karşısında diz çökmüştüm. Beni taklit etmişti: *Lütfen efendim, yalvarırım size, kurtarın beni bu hayattan. Acıyın bana, acıyın.* Bana gülümsemeyi hiç bırakmadığımı söyledi. Bunu hiç doğal bulmamıştı ama irademin sağlamlığından etkilenmişti, oysa içimden taşan çaresizlikten başka bir şey değildi bu. Seçmenin ikinci aşamasında, sahnemi oynarken yine yalvarmaya başladığımı söyledi: *Ne söylesen yalvarır gibi söylüyordun, ne söylesen.*

Bu sınav sırasında Fabrice adında genç bir oğlanla tanıştım. Epeyce konuştuk ve ikimiz de kabul edilirsek okul başlayınca arkadaş olacağımıza dair birbirimize söz verdik. Fabrice bütün yaz aklımdan çıkmadı. Aslında Fabrice'ten çok Amiens'de edinebileceğim arkadaş çevresini hayal ediyordum, hepsi gerçek birer oğlan olan arkadaşlarım olacaktı, tek bir kız arkadaşa yer yoktu.

Bütün yaz liseden gelecek sonuç mektubunu bekledim. Gelmiyordu. Annemle babam eve hiçbir şey gelmediğine yemin ediyorlardı: *Delirttin artık be yeter, yok.*

Yoktu gelen giden. Umudumu kaybediyordum. Sonunda pes ettim. Beni kabul etmemişler, üstelik bunu haber verme zahmetine bile girmemişlerdi. Abbeville Lisesi'ne gitmek zorunda kaldığımı, iki çocukla tekrar karşılaştığımı, ortaokulda yaşadığım sahnelerin aynısını yaşadığımı düşünüyor, geceleri uyumadan sabaha bağlıyordum.

Okulu bırakmayı düşündüm.

Ağustos ayının başı ya da başına doğruydu, bir akşam, yemekten sonra, odamda televizyon izlerken babam beni oturma odasına çağırdı.

Bir ay kadar önce eve bir mektup geldiğini söyledi ve yine söylediğine göre, bana haber vermek o saate kadar aklına gelmemişti. Doğru söylemediğini anlamam

için eğlendiğini gözüme sokmayı da ihmal etmemişti, bana bütün yaz eziyet çektirmek için bile bile saklamıştı.

Mektubu elinden kaptım: *Sayın Bellegueule, Madeleine-Michelis Lisesi adına memnuniyetle bildirmek isteriz ki...*

Koşarak dışarı çıktım, hiç düşünmeden. Annemin, *Ne oldu be bu deliye yine?* dediğini duyar gibi oldum çıkarken.

Onların yanında kalmak istemiyor, bu ânı onlarla paylaşmayı reddediyordum. Uzaklara gitmiştim bile çoktan, artık onların dünyasına ait değildim, mektup bunu söylüyordu. Tarlalara gidip bütün gece yürüdüm, kuzeyin serinliği, toprak yollar, yılın o dönemi her şeyi bastıran kolza kokusu.

Bütün geceyi oradan uzakta yaşayacağım yeni hayatı hayal ederek geçirdim.

EPİLOG

Birkaç hafta sonrası.
Gidiyorum.
Yurt için hazırlandım.
Büyük bir valiz değil
önce abimin, sonra ablamın kullandığı büyük bir spor çantası.
Giysilerin de çoğu öyle, önce abime sonra ablama ait olan giysiler, bazıları da kuzenime.

Gara varıyorum,
önceki kadar korkmuyorum siyahlardan ve Araplardan.
Babamdan uzakta olmak istiyorum, onlardan uzakta, bir an önce
ve bunun bütün değerlerimi tersyüz etmekle başlayacağını biliyorum.

Yurt Michelis Lisesi'nde değilmiş.
Daha uzakta, şehrin güneyindeymiş.
İki kilometreden biraz uzak
Bilmiyordum, mavi spor çantamı omzuma asıp gelmiştim liseye
öğrenci sorumlusu Bay Royon gülüyor beni görünce

Ne işin var burada evladım, yurt şehrin ta öbür ucunda. Otobüse bineceksin, 2 numara.

Annem otobüs parası vermemişti.
O da bilmiyordu
Bütün yolu yürüyorum
Geçenleri durduruyorum
Affedersiniz, affedersiniz, ben şeyi arıyordum...
Yanıt vermiyorlar
Yüzlerinde kızgınlık ve kaygı görüyorum.
Onlardan para isteyeceğimi düşünüyorlar.

Sonunda buluyorum yurdu –
valizimi, çantamı taşıyarak yürüdüğüm kilometreler yüzünden kan oturmuş kırmızı parmaklar.
Şimdi hatırlıyorum, bir de yastığım vardı kolumun altında, plastik bir poşetin içinde taşıyordum.
Görenler gülmüştür herhalde halime, evsiz falan sanmışlardır

Yurtta ayrı bir odada kalacağım söyleniyor, diğer öğrencilerden ayrı, tek başıma, başka bir odada.
Diğer çocukları çok görmeyeceğim demek ki.
Burası bana yer vermeyi kabul eden başka bir liseye aitmiş.
Hayal kırıklığına uğrayamayacak kadar keyifliyim
İçimden ne fark nerede kaldığım diyorum, arkadaşlarımla lisede buluşurum, daha uzağa kaçmak için bir fırsat bu

Dönem başı,
Yalnızlık,
Herkes tanıyor birbirini, aynı okullardan geliyorlar.
Benimle de konuşuyorlar arada

Yemeğe gidiyoruz, gelir misin bizimle, Eddy'ydi değil mi adın?

Eddy de tuhaf isim, kısaltma değil mi?

Édouard değil mi gerçek ismin, onun kısaltması?

Bellegueule de ayrı acayip, senin de işin zor, Bellegueule diye gezmek, çok dalga geçmiyor mu insanlar?

Eddy Bellegueule, vay be isme bak, Eddy Bellegueule, harbiden değişik

Bir şey keşfediyorum –
daha önce de şüphelendiğim
aklıma gelmiş olan bir şey.
Burada oğlanlar merhaba deyip yanaktan öpüşüyorlar, el sıkışmıyorlar
Deri çantalar takıyorlar
Tavırları nazik
Bizim okulda hepsinin adını *ibne*ye çıkardı
Burjuvalar bedenlerini farklı kullanıyorlar
Erkekliği babam gibi, fabrikadaki erkekler gibi tanımlamıyorlar
(bu durum École Normale'de daha belirgin olacaktı, entelektüel burjuvazinin kadınsı bedenleri) .

Daha en başta, onları görür görmez
Şunlara bak diyorum içimden
amına koyduğumun ibneleri
Bir rahatlama geliyor
Belki de ibne değilim, hiç olmadım, belki de düşündüğüm gibi değildi hiçbir şey, belki de başından beri, çocukluğumun dünyasında mahkûm olan bir burjuva bedenine sahiptim, o kadar

Fabrice başka bir sınıfa düşmüş, bulamıyorum
ama mühim değil, istediğim o değildi, kişi olarak o değildi, onda bedene bürünmüş olan şeydi.

Charles-Henri'yle tanışıyorum, benim en iyi arkadaşım oluyor, onunla zaman geçiriyorum
Kızlardan konuşuyoruz

Sınıftakiler diyor ki
Bunlar da ayrılmaz ikili oldu, Eddy'yle Charles-Henri
Bunu duymaktan zevk alıyorum
Daha fazla söylesinler istiyorum, bağıra bağıra
kasabaya gitsinler
orada da söylesinler, herkes duysun
Eddy'nin bir kankası var, bir oğlan
Kızlardan konuşuyorlar, basketboldan
(Charles-Henri bana öğretiyordu)
Çim hokeyi bile oynuyorlar

Öte yandan Charles-Henri'nin benden kaçmaya çalıştığını hissediyorum
Öbür oğlanlarla daha iyi vakit geçiriyor,
onlar da spor yapıyorlar, küçüklükten beri
müzikle uğraşıyorlar, onun gibi
Kızlardan konuşmayı kesinlikle daha iyi biliyorlar
Arkadaşlığımızı korumak için mücadele vermem gerek

Bir sabah,

aralık ayının başı, okul başlayalı iki ay olmuş
Başında Noel Baba şapkasıyla dolaşan liseliler var
Benim üzerimde de liseye girmem vesilesiyle alınmış ceketim
Cırtlak bir sarı ve kırmızı, Airness marka. Satın alırken o kadar gurur duymuştum ki, annem anlatmıştı sonradan
o da gurur duymuştu

Lise hediyen bu senin, çok pahalı ona göre, alalım diye büyük fedakârlık yaptık

Ama liseye gelince gördüm ki kimse böyle giyinmiyordu, buradaki insanlara uygun bir giysi değildi, oğlanlar şık paltolar, yün ceketler giyiyorlardı, hippiler gibi

Ceketim onları güldürüyordu

Üç gün sonra çöpe atıyorum ceketi, yüzüm utançtan kıpkırmızı.

Annem ona yalan söyleyince ağlıyor (*kaybettim*).

Koridordayız, yüz on yedi numaralı kapının önü, öğretmeni bekliyoruz, Madam Cotinet'yi.

Biri geliyor,

Tristan.

Bana sesleniyor

Naber Eddy, ibneliğe devam mı?

Çocuklar gülüyor.

Ben de.